

ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ 20-1

ΓΕΝΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΣΤΟ ΣΤΡΑΤΟ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΣΚ 20-1

ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΚΑΙ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑΣ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ	3
ΣΥΝΘΕΣΗ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ	4
ΚΑΝΟΝΕΣ ΤΗΣ ΙΕΡΑΡΧΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ	9
ΚΑΝΟΝΕΣ ΤΗΣ ΠΕΙΘΑΡΧΙΑΣ	13
ΤΥΠΟΙ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΣ ΣΕΒΑΣΜΟΥ	19
ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ	26
ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΛΗΨΗ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ	29
ΑΔΕΙΕΣ ΑΠΟΥΣΙΑΣ ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΝΘΥΠΑΣΠΙΣΤΩΝ	33
ΑΔΕΙΕΣ ΑΠΟΥΣΙΑΣ ΟΠΛΙΤΩΝ	37
ΑΠΟΣΠΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΑ	48
ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΕΙΣ	51
ΗΘΙΚΕΣ ΑΜΟΙΒΕΣ	53
ΓΕΝΙΚΑ ΓΙΑ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΕΣ ΠΟΙΝΕΣ	55
ΠΟΙΝΕΣ ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΝΘΥΠΑΣΠΙΣΤΩΝ	60
ΠΟΙΝΕΣ ΟΠΛΙΤΩΝ	63
ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΕΣ ΠΟΙΝΕΣ	68
ΠΑΡΑΠΟΝΑ	72
ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ	74

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 130/84 «Κύρωση του Γενικού Κανονισμού Υπηρεσίας στο Στρατό»

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ Έχοντας υπόψη:

α. Τα άρθρα 5 παράγραφος 8 και 18 παράγραφος 1 εδάφιο ι του Νόμου 660/77 «Περί Υπουργείου Εθνικής Αμύνης και των Οργάνων της Ανωτάτης Διοικήσεως και Ελέγχου των Ενόπλων Δυνάμεων».

β. Την από 10-1-84 απόφαση του Πρωθυπουργού «Ανάθεση αρμοδιοτήτων Υπουργού Εθνικής Άμυνας στον Υπουργό Αναπληρωτή Εθνικής Άμυνας Αντώνη Δροσογιάννη» (ΦΕΚ 6/10-1-84 Τεύχος Β').

γ. Τις 184/24 Σεπ 82 και 156/29 Αυγ 1983 γνωμοδοτήσεις του Ανωτάτου Στρατιωτικού Συμβουλίου.

δ. Την από 14 Σεπ 1983 πρόταση του Αρχηγού Γενικού Επιτελείου Στρατού και το συντονισμό του Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας.

ε. Τις 720/1983 και 69/1984 γνωμοδοτήσεις του Συμβουλίου Επικρατείας Με πρόταση του Υπουργού Αναπληρωτή Εθνικής Άμυνας αποφασίζουμε:

Άρθρο πρώτο

Κυρούται ο Γενικός Κανονισμός Υπηρεσίας στο Στρατό σαν Στρατιωτικός Κανονισμός υπ' αριθ. 20-1 (ΣΚ 20-1).

Άρθρο δεύτερο

1. Αυτός ο Κανονισμός εφαρμόζεται και στο γυναικείο στρατιωτικό προσωπικό εκτός εάν υπάρχει αντίθετη διάταξη. Επίσης εφαρμόζεται και στις Μικτές Μονάδες, Συγκροτήματα και Σχηματισμούς.

2. Η ισχύς αυτού του Κανονισμού αρχίζει μετά τρίμηνο από τη δημοσίευση του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Από την παραπάνω ημερομηνία καταργούνται όλες οι διατάξεις που είναι αντίθετες σ' αυτόν τον Κανονισμό και κυρίως το 982/1980 Προεδρικό Διάταγμα.

**ΓΕΝΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΣΤΟ
ΣΤΡΑΤΟ**

**ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ
ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ**

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α

ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΚΑΙ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑΣ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ

ΑΡΘΡΟ 1 ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ

Η αποστολή του Στρατού είναι, να εξασφαλίζει την άμυνα της Χώρας, να υπερασπίζει την Εθνική ανεξαρτησία και την εδαφική ακεραιότητα της Πατρίδας.

ΑΡΘΡΟ 2 ΟΙ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΕΣ ΑΡΕΤΕΣ

ΓΕΝΙΚΑ

1. Ο Έλληνας ή η Ελληνίδα, όταν καλείται από το Νόμο στην ενεργό υπηρεσία του Στρατού, αναλαμβάνει το ιερό καθήκον της υπερασπίσεως της Πατρίδας και έχει εξαιρετικά καθήκοντα και ευθύνες.

2. Για να φθάσει στην εκπλήρωση του μεγάλου αυτού προορισμού ο στρατιωτικός πρέπει να είναι προικισμένος με τις αρετές της φιλοπατρίας, της ανδρείας, της καρτερίας, του στρατιωτικού πνεύματος και της πειθαρχίας.

3. Οι αρετές αυτές, που αποτελούν τις κύριες ηθικές δυνάμεις του Στρατού, προϋποθέτουν ανάλογη διαπαιδαγώγηση στους κόλπους της οικογένειας, του σχολείου και της κοινωνίας, αλλά σφυρηλατούνται και σταθεροποιούνται κυρίως με τη στρατιωτική αγωγή.

ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΕΣ ΑΡΕΤΕΣ

4. Η πειθαρχία είναι η βασική στρατιωτική αρετή και η πρωταρχική δύναμη, που διατηρεί σε συνοχή το Στρατό. Όλες οι άλλες στρατιωτικές αρετές γίνονται ανωφελείς και άκαρπες χωρίς την υποταγή των ατομικών θελήσεων και δραστηριοτήτων στις εντολές και οδηγίες, τις οποίες με θέληση που ευρίσκεται πιο πάνω από τα άτομα, καθορίζει σαν υποχρεωτικούς κανόνες συμπεριφοράς και δράσεως.

ΑΡΘΡΟ 3 Ο ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟΣ ΟΡΚΟΣ

1. Όποιο άτομο εντάσσεται στις τάξεις του Στρατού, υποχρεώνεται να δώσει τον πιο κάτω όρκο στη Σημαία και το Ιερό Ευαγγέλιο ή στα Ιερά Σύμβολα που πιστεύει καθένας.

«Ορκίζομαι να φυλάττω πίστιν εις την Πατρίδα.

Υπακοήν εις το Σύνταγμα, τους Νόμους και τα ψηφίσματα του Κράτους.

Υποταγήν εις τους ανωτέρους μου. Να εκτελώ προθύμως και άνευ αντιλογίας τας διαταγάς των. Να υπερασπίζω με πίστιν και αφοσίωσιν, μέχρι της τελευταίας ρανίδος του αίματος μου, τας Σημαίας.

Να μη τας εγκαταλείπω, μηδέ ν' αποχωρίζομαι ποτέ απ' αυτών.

Να φυλάττω δε ακριβώς τους στρατιωτικούς νόμους.

Και να διάγω εν γένει ως πιστός και φιλότιμος στρατιώτης».

2. Ο όρκος είναι η επίσημη υπόσχεση που δίνεται από αυτόν που ορκίζεται στα Εθνικά και θρησκευτικά Σύμβολα, ότι θα τηρεί πιστά, όσα περιλαμβάνονται στον όρκο.

Από την υπόσχεση αυτή απαλλάσσεται αυτός που ορκίσθηκε, μετά την έξοδο του από τις τάξεις του Στρατού και την επάνοδο του στην ιδιωτική ζωή.

3. Οι υποχρεώσεις του όρκου αναλαμβάνονται αυτόματα χωρίς νέα ορκωμοσία, από όσους ανακαλούνται στην ενέργεια από την εφεδρεία ή επιστρατεύονται.

4. Όσοι εντάσσονται στο σώμα των αξιωματικών, ορκίζονται, έστω και εάν προηγούμενα είχαν ορκισθεί σαν μαθητές παραγωγικών Σχολών ή σαν οπλίτες. Υπαξιωματικοί, που προάγονται σε ανθυπασπιστές δεν ορκίζονται πάλι.

5. Στις περιπτώσεις ορκωμοσιών της παραγράφου 4, συντάσσεται πρακτικό ορκωμοσίας που υποβάλλεται στο Γενικό Επιτελείο Στρατού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β

ΣΥΝΘΕΣΗ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ

ΑΡΘΡΟ 4

ΣΥΝΘΕΣΗ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ ΕΝΕΡΓΟΣ ΣΤΡΑΤΟΣ - ΕΘΝΟΦΥΛΑΚΗ ΚΑΙ ΕΦΕΔΡΕΙΑ.

1. Ο Ελληνικός Στρατός αποτελείται από τον Ενεργό Στρατό, την Εθνοφυλακή και την Εφεδρεία.

2. Αυτός ο κανονισμός αφορά στον ενεργό Στρατό και στο προσωπικό των Μονάδων Εθνοφυλακής μόνο κατά το χρόνο που εκτελούν διατεταγμένη υπηρεσία.

Το προσωπικό της εφεδρείας δεν υπάγεται στις διατάξεις αυτού του Κανονισμού.

ΟΠΛΑ ΚΑΙ ΣΩΜΑΤΑ

3. Οι δύο βασικοί κλάδοι του Στρατού είναι τα Όπλα και τα Σώματα.

4. Όπλα είναι τα στοιχεία του Στρατού, που έχουν αποστολή να διεξάγουν τον αγώνα ή να συμμετέχουν άμεσα σ' αυτόν.

Αυτά είναι το Πεζικό, το Ιππικό-Τεθωρακισμένα, το Πυροβολικό, το Μηχανικό και οι Διαβιβάσεις.

5. Σώματα καλούνται τα στοιχεία του Στρατού που διαθέτουν Μονάδες εκστρατείας και προσφέρουν υποστήριξη Διοικητικής Μέριμνας.

Αυτά είναι το Τεχνικό, το Σώμα Εφοδιασμού και Μεταφορών, Υλικού Πολέμου και το Υγειονομικό.

Επίσης Σώματα καλούνται και τα στοιχεία του Στρατού, που δεν διαθέτουν Μονάδες εκστρατείας αλλά προσφέρουν κάθε μορφής υποστήριξη Διοικητικής Μέριμνας.

Αυτά είναι το Οικονομικό, το Γεωγραφικό, το Ελεγκτικό, το Στρατολογικό, των Στρατιωτικών Γραμματέων, το Ταχυδρομικό, το Μουσικό, των Φροντιστών και των Αρχιτεχνίτων Όπλων.

Κοινά Σώματα των Ενόπλων Δυνάμεων είναι το Δικαστικό και το θρησκευτικό και το Σώμα Αδελφών Νοσοκόμων.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΩΝ

6. Από την άποψη του τρόπου εισόδου τους στο Στρατό, οι Στρατιωτικοί διακρίνονται σε μόνιμους, εθελοντές και στρατευμένους.

7. Μόνιμοι Στρατιωτικοί είναι εκείνοι που κατατάχθηκαν στο Στρατό για να σταδιοδρομήσουν σ' αυτόν.

Αυτοί προέρχονται από τις παραγωγικές Στρατιωτικές Σχολές ή από αρχική κατάταξη ή από μονιμοποίηση.

Οι στρατιωτικοί ειδικής μονιμότητας καθώς και οι προερχόμενοι από ανακατάταξη, σ' ό,τι αφορά στην εφαρμογή των διατάξεων αυτού του κανονισμού, θεωρούνται σαν μόνιμοι Στρατιώτικοί.

8. Εθελοντές Στρατιωτικοί είναι εκείνοι που κατατάχθηκαν με τη θέληση τους στο Στρατό και ανέλαβαν την υποχρέωση να υπηρετήσουν σ' αυτόν για ορισμένο χρόνο. Αυτοί διατηρούν την ιδιότητα του εθελοντού και μετά τη λήξη της αρχικής υποχρεώσεως τους, εφόσον εξακολουθούν να υπηρετούν στο Στρατό.

9. Στρατευμένοι Στρατιωτικοί Είναι:

α. Όσοι κατατάχθηκαν με πρόσκληση στις τάξεις του Στρατού σύμφωνα με το Νόμο περί Στρατολογίας και υπηρετούν τη θητεία τους. Από αυτούς οι οπλίτες λέγονται **«κληρωτοί»** ή **«κληρωτοί πρότακτοι»** και οι αξιωματικοί **«έφεδροι εν ενεργεία»**. Αυτοί, εάν μετά την εκπλήρωση της θητείας τους τηρηθούν στα όπλα, λέγονται **«κληρωτοί οε παρατεταμένη θητεία»** και **«έφεδροι σε παρατεταμένη θητεία»**.

β. Όσοι ανακαλούνται από την εφεδρεία στην ενεργό υπηρεσία ή (όσοι) επιστρατεύονται. Ανάλογα με την κατηγορία που προέρχονται αυτοί λέγονται **«μόνιμοι εξ εφεδρείας», «έφεδροι εξ εφεδρείας»** και **«κληρωτοί εξ εφεδρείας»**.

10. Οι Μαθητές των Στρατιωτικών παραγωγικών Σχολών, θεωρούνται στρατιωτικοί, που ακολουθούν όμως ιδιαίτερο στρατιωτικό καθεστώς, το οποίο καθορίζεται από τους Οργανισμούς των αντίστοιχων Σχολών. Αυτοί υπάγονται στις διατάξεις αυτού του Κανονισμού μόνο εάν αυτές δεν είναι αντίθετες με τις ανάλογες των Οργανισμών των Σχολών.

ΑΡΘΡΟ 5

ΓΕΝΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΣΤΡΑΤΟΥ

ΓΕΝΙΚΑ

1. Ο Στρατός είναι οργανωμένος σε Μονάδες, Συγκροτήματα και Σχηματισμούς.

2. Οι Μονάδες, τα Συγκροτήματα και οι Σχηματισμοί είναι Στρατιωτικές Αρχές με διοικητική αυτοτέλεια, διαθέτουν επίσημη σφραγίδα και δικό τους πρωτόκολλο

αλληλογραφίας. Όλες οι λεπτομέρειες για την οργάνωση, σύνθεση και συγκρότηση τους καθορίζονται στον αντίστοιχο Πίνακα Οργανώσεως και Υλικού (ΠΟΥ) (Φ.408/ 7/117259/Σ3213/3 Ιουλ 1975 Απόφαση Υπουργού Εθνικής Αμύνης ΦΕΚ. Β732/75).

ΜΟΝΑΔΕΣ

3. Μονάδα είναι στρατιωτική οργάνωση Όπλου ή Σώματος, που η ίδρυση της και η οργανική της σύνθεση σε προσωπικό και υλικό καθορίζεται από την αρμόδια Αρχή, σύμφωνα με τους Νόμους που ισχύουν. Είναι το κατώτερο κλιμάκιο, που έχει διοικητική αυτοτέλεια.

4. Μονάδες Όπλων

α. Για τα Όπλα βασική Μονάδα είναι το Τάγμα (για το Πεζικό, το Μηχανικό και τις Διαβιβάσεις), η **Επιλαρχία** (για το Ιππικό-Τεθωρακισμένα) και η Μοίρα (για το Πυροβολικό).

β. Τα στοιχεία από τα οποία αποτελείται η Μονάδα, λέγονται Υπομονάδες. Για τα Όπλα βασική Υπομονάδα είναι ο Λόχος (για το Πεζικό,

Μηχανικό και τις Διαβιβάσεις), η Ήλη (για το Ιππικό-Τεθωρακισμένα) και η πυροβολαρχία (για το Πυροβολικό).

γ. Οι Υπομονάδες Όπλων υποδιαιρούνται ακόμη σε Διμοιρίες (για το Πεζικό, το Μηχανικό και τις Διαβιβάσεις) και σε ουλαμούς (για το Ιππικό-Τεθωρακισμένα και το Πυροβολικό). Η Διμοιρία και ο Ουλαμός είναι τα κατώτερα κλιμάκια, που σε κανονικές συνθήκες διοικούνται από αξιωματικό ή ανθυπασπιστή. Οι Διμοιρίες και οι Ουλαμοί επί πλέον υποδιαιρούνται σε ομάδες (για όλα τα Όπλα, εκτός από το Πυροβολικό) και σε στοιχεία (για το Πυροβολικό). Η Ομάδα και το Στοιχείο διοικούνται, σε κανονικές συνθήκες, από υπαξιωματικό και αποτελούν τα βασικά στοιχεία για την οργάνωση του Στρατού.

δ. Οι Διοικητές των Υπομονάδων ορίζονται με την Ημερήσια Διαταγή της Μονάδας και οι Διοικητές των Διμοιριών και Ουλαμών με την Ημερήσια Διαταγή της Υπομονάδας.

5. Μονάδες Σωμάτων

Ορισμένες Μονάδες μερικών Σωμάτων έχουν παρόμοια οργάνωση με αυτές των Όπλων και τους ίδιους τίτλους, δηλαδή Τάγμα, Λόχος, Διμοιρία, Ομάδα. Οι υπόλοιπες Μονάδες Σωμάτων έχουν διαφορετική οργάνωση και χρησιμοποιούν τίτλους που δείχνουν το έργο το οποίο εκτελούν, όπως Νοσοκομείο, Συνεργείο, Ταμείο, Αποθήκη, κλπ.

Η αντιστοιχία των Μονάδων που έχουν τίτλο, που δείχνει το έργο που εκτελούν, με τις Μονάδες των Όπλων καθορίζεται από τους Πίνακες Οργανώσεως-Υλικού (ΠΟΥ) των πρώτων.

Οι Διοικητές μερικών Μονάδων των Σωμάτων ονομάζονται Διευθυντές, σύμφωνα με όσα καθορίζονται ειδικότερα από τον ΠΟΥ των Μονάδων αυτών.

6. Γενικές Μονάδες

Γενικές Μονάδες είναι οι Μονάδες, που δεν ανήκουν σε συγκεκριμένο Όπλο ή Σώμα. Το προσωπικό τους είναι δυνατό να προέρχεται από διάφορα Όπλα ή Σώματα.

ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΑ

7. Το Συγκρότημα είναι σύνολο Μονάδων του ίδιου Όπλου ή Σώματος οι οποίες υπάγονται σε ενιαία διοίκηση.

8. Βασικό Συγκρότημα είναι το Σύνταγμα (για το Πεζικό και τις Ειδικές Δυνάμεις).
η Διοίκηση Πυροβολικού και η Ομάδα Πυροβολικού (για το Πυροβολικό)

9. Τακτικό Συγκρότημα

Για επιχειρησιακούς σκοπούς είναι δυνατό να υπαχθούν Μονάδες, Υπομονάδες ή Διμοιρίες Ουλαμοί διαφόρων Όπλων και Σωμάτων στη διοίκηση Συντάγματος ή μικρότερου κλιμακίου Πεζικού ή Τεθωρακισμένων. Η οργάνωση αυτή ονομάζεται Τακτικό Συγκρότημα.

ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΙ

10. Ο Σχηματισμός είναι Μεγάλη Μονάδα που διοικείται από ανώτατο αξιωματικό και αποτελείται από στοιχεία διαφόρων Όπλων και Σωμάτων. Υπάρχουν τέσσερις βαθμίδες Σχηματισμών, η Ταξιαρχία, η Μεραρχία, το Σώμα Στρατού και η Στρατιά. Για σκοπούς επιχειρήσεων είναι δυνατό να συγκροτηθούν και άλλοι Σχηματισμοί όπως η Ομάδα Μεραρχιών και το Τμήμα Στρατιάς.

11. Η Ταξιαρχία είναι σύνολο Μονάδων διαφόρων Όπλων και Σωμάτων με ενιαία διοίκηση, κατά κανόνα Ταξίαρχου.

12. Η Μεραρχία είναι σύνολο Συγκροτημάτων και Μονάδων διαφόρων Όπλων και Σωμάτων με ενιαία διοίκηση, κατά κανόνα Υποστρατήγου. Δυνατόν όμως Μεραρχία να περιλάβει και αριθμό Ταξιαρχιών. Οι Στρατιωτικές

Διοικήσεις ανάλογα με την κατηγορία τους είναι ισοδύναμες με Ταξιαρχία, Μεραρχία ή Σώμα Στρατού.

13. Το Σώμα Στρατού περιλαμβάνει μεταβλητό αριθμό Μεραρχιών και Μονάδων Υποστηρίξεως Μάχης και Διοικητικής Μέριμνας και οργανώνεται για την εκτέλεση συγκεκριμένων τακτικών επιχειρήσεων με ενιαία διοίκηση, κατά κανόνα Αντιστρατήγου. Περιλαμβάνει Μονάδες απ' όλα τα Όπλα και Σώματα και είναι δυνατό ν περιλαμβάνει και ανεξάρτητες Ταξιαρχίες.

14. Η Στρατιά είναι σύνολο Σωμάτων Στρατού καθώς και Συγκροτημάτων Μονάδων διαφόρων Όπλων και Σωμάτων με ενιαία διοίκηση Αντιστράτηγου. Είναι δυνατό να περιλαμβάνει και ανεξάρτητες Μεραρχίες ή Ταξιαρχίες.

ΕΠΙΤΕΛΕΙΑ

15. Οι αξιωματικοί, που βοηθούν το Διοικητή στην άσκηση της διοικήσεως αποτελούν το επιτελείο του.

16. Στις Μονάδες και το Συγκροτήματα το επιτελείο υπάγεται κατ' ευθείαν ο Διοικητή και στους Σχηματισμούς στον Επιτελάρχη.

ΣΤΡΑΤΗΓΕΙΑ ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΩΝ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΕΙΣ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΩΝ

17. Στους Σχηματισμούς, το σύνολο των αξιωματικών και οπλιτών που συγκροτούν το όργανο που κατευθύνει και συντονίζει τις δραστηριότητες του Σχηματισμού αποτελεί το «Στρατηγείο». Αυτό περιλαμβάνει το Διοικητή, το Επιτελείο, το Ειδικό Επιτελείο και μια Μονάδα Διοικήσεως (Τάγμα, Λόχο, Ίλη), που υπάγονται όλοι οπλίτες του Στρατηγείου.

18. Στα Συγκροτήματα, το όργανο που κατευθύνει και συντονίζει, σύμφωνα με όσα αναφέρθηκαν παραπάνω, αποτελεί τη «Διοίκηση Συγκροτήματος» και περιλαμβάνει το Διοικητή, το επιτελείο και το Λόχο ή Ίλη ή Πυροβολαρχία Διοικήσεως, που υπάγονται όλοι οι οπλίτες της Διοικήσεως του Συγκροτήματος.

ΓΕΝΙΚΟ ΕΠΙΤΕΛΕΙΟ ΣΤΡΑΤΟΥ

19. Η οργάνωση του Γενικού Επιτελείου Στρατού φαίνεται στον αντίστοιχο Κανονισμό Οργανώσεως και Λειτουργίας του. Αυτό αποτελεί το ανώτερο Κλιμάκιο διοικήσεως του Στρατού.

20. Βασικά, η οργάνωση του Γενικού Επιτελείου Στρατού, είναι όμοια με αυτή των Στρατηγείων των Σχηματισμών, δηλαδή περιλαμβάνει το Διοικητή (Αρχηγό), το Επιτελείο, το Ειδικό Επιτελείο (Διευθύνσεις Όπλων-Σωμάτων) και Ειδικές Διευθύνσεις (Ειδικά Γραφεία) και το Τάγμα Γενικού Επιτελείου Στρατού, που ανήκουν όλοι οι οπλίτες που υπηρετούν στο Γενικό Επιτελείο Στρατού.

ΜΟΝΑΔΕΣ, ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΙ ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑΣ ή ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ

21. Μονάδες εκστρατείας ονομάζονται εκείνες που είναι οργανωμένες, εξοπλισμένες και εκπαιδευμένες, ώστε να παίρνουν μέρος στη μάχη ή να υποστηρίζουν από κοντά Στρατεύματα που μάχονται και μετακινούνται μαζί μ' αυτά. Αυτές ευρίσκονται κανονικά μέσα στη ζώνη μάχης.

22. Μονάδες εσωτερικού είναι Μονάδες που έχουν σαν κύρια αποστολή:

- α. Την εσωτερική ασφάλεια ορισμένης εδαφικής περιοχής ή
- β. Την εκπαίδευση ή
- γ. Την υποστήριξη του Στρατού σαν σύνολο.

23. Αναλογικά με τις Μονάδες ορίζονται και τα Συγκροτήματα και οι Σχηματισμοί σε εκστρατείας ή εσωτερικού.

ΜΙΚΤΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ, ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΙ

24. Οι Μονάδες και τα Συγκροτήματα, που το προσωπικό τους προέρχεται από περισσότερους του ενός Κλάδου των Ενόπλων Δυνάμεων, λέγονται **Μικτές**.

25. Για επιχειρησιακούς σκοπούς είναι δυνατό να συγκροτηθούν **Μικτοί Σχηματισμοί**.

Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΗ Σ' ΑΥΤΟΝ ΤΟΝ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ

26. Σύμφωνα με την παραπάνω περιγραφή της οργανώσεως του Στρατού: α. Κάθε Οπλίτης ανήκει σε συγκεκριμένη Μονάδα.

β. Κάθε Αξιωματικός ή Ανθυπασπιστής ανήκει σε Μονάδα ή Επιτελείο Συγκροτήματος ή Σχηματισμού.

27. Όπου σ' αυτόν τον Κανονισμό αναφέρεται ο όρος «Διοικητής» χωρίς να προσδιορίζεται το κλιμάκιο διοικήσεως, εννοείται:

α. Σχετικά με τους οπλίτες, ο Διοικητής της Μονάδας.

β. Σχετικά με τους αξιωματικούς και ανθυπασπιστές, ο προϊστάμενος τους αξιωματικός, που συντάσσει τις εκθέσεις ικανότητας τους, ανεξάρτητα αν αυτός ασκεί Διοίκηση ή Διεύθυνση.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ
**ΚΑΝΟΝΕΣ ΤΗΣ ΙΕΡΑΡΧΙΑΣ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΕΙΘΑΡΧΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΑ ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΤΩΝ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΩΝ**

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ

ΚΑΝΟΝΕΣ ΤΗΣ ΙΕΡΑΡΧΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ

ΑΡΘΡΟ 6

**ΠΟΛΙΤΕΙΑΚΕΣ ΚΑΙ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ-ΑΝΩΤΑΤΗ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ
ΗΓΕΣΙΑ**

1. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας είναι ρυθμιστής του πολιτεύματος και αρχηγός στις Ένοπλες Δυνάμεις της Χώρας. Απονέμει τους βαθμούς σ' εκείνους που υπηρετούν σ' αυτές, σύμφωνα με τις διατάξεις των σχετικών Νόμων. (Άρθρα 30, και 45 του Συντάγματος).
2. Η ευθύνη για την άμυνα της Χώρας ανήκει στην Κυβέρνηση, που καθορίζει την πολιτική γενικά της Εθνικής Άμυνας και ασκεί τη Διοίκηση στις Ένοπλες Δυνάμεις (άρθρο 1 παρ. 1 του Ν.660/77).
3. Ο Υπουργός Εθνικής Άμυνας είναι υπεύθυνος προς την Κυβέρνηση για τη διοίκηση και τον έλεγχο των Ενόπλων Δυνάμεων, για την υλοποίηση της πολιτικής Εθνικής Άμυνας, που χαράσσεται από την Κυβέρνηση. Είναι προϊστάμενος των Κλάδων των Ενόπλων Δυνάμεων και ασκεί τη Διοίκηση και τον Έλεγχο στο προσωπικό, το υλικό και τα μέσα, με τους Αρχηγούς των Κλάδων, ενώ συντονίζει αυτούς με τον Αρχηγό του Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας (άρθρο 5, παρ. 1 του Ν.660/77).
4. Ο Αρχηγός του Γενικού Επιτελείου Στρατού διοικεί το Στρατό και είναι υπεύθυνος προς τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας για την άρτια οργάνωση, επάνδρωση, εξοπλισμό, εκπαίδευση και για την πολεμική προπαρασκευή, ετοιμότητα και χρησιμοποίηση του Στρατού, σύμφωνα με τις γενικές κατευθύνσεις, και οδηγίες του Υπουργού Εθνικής Άμυνας (άρθρο 15 παρ. 4 του Ν.660/77).
5. Σε πόλεμο ή σε γενική επιστράτευση, εάν δεν έχει ορισθεί Αρχιστράτηγος, ο Αρχηγός του Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας κατευθύνει τις επιχειρήσεις σ' ολόκληρο τον Ελληνικό χώρο ή αλλού, διοικώντας όλες γενικά τις Ένοπλες Δυνάμεις, σύμφωνα με την Πολιτική που χαράσσεται από την Κυβέρνηση. Στη Διοίκηση αυτή έχει σαν βοηθό το Συμβούλιο Αρχηγών των Γενικών Επιτελείων (ΣΑΓΕ) (άρθρο 10, παρ. 15 του Ν.660/77).

ΑΡΘΡΟ 7

ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ ΙΕΡΑΡΧΙΑ

ΓΕΝΙΚΑ

1. Ο Στρατός έχει ιεραρχική δομή. Η στρατιωτική ιεραρχία περιλαμβάνει την ιεραρχία των βαθμών και την ιεραρχία των καθηκόντων.
2. Ιεραρχία των βαθμών είναι η σειρά των βαθμών. Ανάλογα με τη θέση τους, αντίστοιχα, στην ιεραρχία των βαθμών, οι στρατιωτικοί έχουν ο ένας σε σχέση με τον άλλο την ιδιότητα του ανώτερου η κατώτερου.
3. Ιεραρχία των καθηκόντων είναι η κλίμακα στη διοίκηση. Ανάλογα με τη θέση τους στην ιεραρχία των καθηκόντων οι στρατιωτικοί έχουν, ο ένας σε σχέση με τον άλλο, την ιδιότητα του Διοικητή (Προϊσταμένου) ή υφισταμένου.

Η Ιεραρχία των καθηκόντων ευρίσκεται σε αρμονία με την ιεραρχία των βαθμών.

4. Οι στρατιωτικοί ανήκουν σε μια από τις παρακάτω τέσσερις διαβαθμίσεις.

Αξιωματικοί
Ανθυπασπιστές

Υπαξιωματικοί

Στρατιώτες

5. Οι υπαξιωματικοί και στρατιώτες ονομάζονται οπλίτες. Οι ανθυπασπιστές είναι η ενδιάμεση διαβάθμιση μεταξύ αξιωματικών και οπλιτών.

Η ΚΛΙΜΑΚΑ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ

6. Η κλίμακα στη Διοίκηση από τον ανώτερο προς το κατώτερο είναι η εξής:

Υπουργός Εθνικής Άμυνας

Αρχηγός Γενικού Επιτελείου Στρατού

Διοικητής Στρατιάς

Διοικητής Σώματος Στρατού

Διοικητής Μεραρχίας

Διοικητής Ταξιαρχίας

Διοικητής Συγκροτήματος

Διοικητής Μονάδας

Διοικητής Υπομονάδας

Διοικητής Διμοιρίας ή Ουλαμού

Διοικητής Ομάδας ή Στοιχείου

7. Στο εσωτερικό των Επιτελείων η κλίμακα διοικήσεως καθορίζεται από τους Κανονισμούς Οργανώσεως και Λειτουργίας τους.

ΟΙ ΒΑΘΜΟΙ

8. Ο βαθμός καθιερώνει την ικανότητα για εκτέλεση ορισμένων καθηκόντων. Δίνει δικαιώματα και επιβάλλει υποχρεώσεις.

9. Ο βαθμοφόρος έχει δικαίωμα και καθήκον να φροντίζει για την τήρηση των γενικών κανόνων πειθαρχίας από όλους τους κατώτερους του στρατιωτικούς, σε οποιοδήποτε Κλάδο Ενόπλων Δυνάμεων και αν ανήκουν.

10. Η ιεραρχία των βαθμών, από τον ανώτερο προς τον κατώτερο, είναι η εξής:

α. Ανώτατοι Αξιωματικοί

Στρατηγός

Αντιστράτηγος

Υποστράτηγος . .

Ταξίαρχος

β. Ανώτεροι Αξιωματικοί

Συνταγματάρχης

Αντισυνταγματάρχης

Ταγματάρχης

γ. Κατώτεροι Αξιωματικοί

Λοχαγός

Υπολοχαγός

Ανθυπολοχαγός

δ. Ανθυπασπιστές

Δόκιμοι Έφεδροι Αξιωματικοί

Ο Δ.Ε.Α διατελεί σε μεταβατική κατάσταση από απόψεως βαθμού και ευρίσκεται σε θέση ιεραρχίας μετά τον ανθυπασπιστή.

ε. Υπαξιωματικοί

Αρχιλοχίας

Επιλοχίας

Λοχίας
Δεκανέας

11. Στην Ειρήνη, στους βαθμούς του Αρχιλοχία και Επιλοχία προάγονται οι μόνιμοι και εθελοντές υπαξιωματικοί. Με εξαίρεση όμως και για κάλυψη υπηρεσιακών αναγκών, μπορεί να προαχθούν και στρατεύσιμοι στο βαθμό του Επιλοχία. Τα σχετικά με την επιλογή και την προαγωγή τους καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας.

12. Ο τίτλος του Υποδεκανέα δεν είναι βαθμός αλλά τιμητική διάκριση, που δίνεται σε στρατιώτες, οι οποίοι διακρίνονται για το ήθος και για την επίδοση τους γενικά στην εκτέλεση των καθηκόντων τους.

ΑΡΘΡΟ 8

ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑ ΜΕΤΑΞΥ ΟΜΟΙΟΒΑΘΜΩΝ

ΓΕΝΙΚΑ

1. Όταν δυο ή περισσότεροι στρατιωτικοί που έχουν τον ίδιο βαθμό, ευρίσκονται εξαρτημένοι μεταξύ τους στην υπηρεσία, οι πιο νέοι πρέπει να υπακούουν στον αρχαιότερο τους, σαν να ήταν ανώτερος τους στο βαθμό.
2. Τα σχετικά με την αρχαιότητα των μόνιμων και εθελοντών στρατιωτικών, καθώς και μεταξύ των 'εφέδρων αξιωματικών ρυθμίζονται από τους Νόμους, που ισχύουν κάθε φορά.
3. Οι Δόκιμοι Έφεδροι Αξιωματικοί είναι ομοιόβαθμοι με τους Ανθυπασπιστές, αλλά πιο νέοι από αυτούς.
4. Τα σχετικά με την αρχαιότητα των κληρωτών υπαξιωματικών ρυθμίζονται Με βάση το χρόνο ονομασίας και προαγωγής τους.

ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑ ΜΕΤΑΞΥ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΚΑΤΗΓΟΡΙΩΝ ΟΠΛΩΝ ΚΑΙ ΣΩΜΑΤΩΝ

5. Στρατιωτικοί της Ίδιας Κατηγορίας

Μεταξύ στρατιωτικών της ίδιας κατηγορίας, όσοι είναι των Όπλων είναι αρχαιότεροι από τους ομοιόβαθμούς τους των Σωμάτων.

6. Αξιωματικοί ή Ανθυπασπιστές του Ίδιου Όπλου ή Σώματος.

Μεταξύ ομοιόβαθμων αξιωματικών ή ανθυπασπιστών του ίδιου Όπλου ή Σώματος, αλλά διάφορων κατηγοριών, η σειρά αρχαιότητας, είναι η παρακάτω:

Μόνιμοι

Μόνιμοι από την εφεδρεία

Έφεδροι σε ενέργεια

Έφεδροι από την εφεδρεία

Έφεδροι από απονομή

Μεταξύ τους όσοι είναι παλαιότερων κλάσεων, είναι αρχαιότεροι από αυτούς που ανήκουν σε νεώτερες κλάσεις.

7. Υπαξιωματικοί του Ίδιου Όπλου ή Σώματος

Μεταξύ ομοιόβαθμων υπαξιωματικών του ίδιου Όπλου ή Σώματος, αλλά διάφορων κατηγοριών, η σειρά αρχαιότητας, είναι η παρακάτω:

Μόνιμοι

Εθελοντές

Μόνιμοι από την εφεδρεία

Κληρωτοί

Κληρωτοί από την εφεδρεία

Μεταξύ τους, όσοι είναι παλαιότερων κλάσεων, είναι αρχαιότεροι από αυτούς που ανήκουν σε νεώτερες κλάσεις.

ΑΡΘΡΟ 9

ΚΑΝΟΝΕΣ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ

ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΥΠΑΚΟΗ

1. Διοίκηση είναι η άσκηση καθηκόντων προϊσταμένου. Η έκταση των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων είναι ανάλογη προς την θέση του προϊσταμένου στην κλίμακα της διοικήσεως.
2. Διοίκηση είναι και άσκηση εξουσίας. Η εξουσία είναι ανάλογη με το βαθμό και τη θέση του Διοικητή στην κλίμακα της διοικήσεως.
3. Η εξουσία, που παρέχεται από τον Νόμο, έχει σαν συνέπεια τη δύναμη επιβολής της υπακοής. Στην άσκηση της διοικήσεως του, ο Διοικητής, θεματοφύλακας της εξουσίας, τη διατηρεί και τη μεταβιβάζει ακέραια. Έχει δικαίωμα και καθήκον να δίνει διαταγές και να επιβάλλει την εκτέλεση τους. Κάθε αδυναμία, όπως και κάθε κατάχρηση εξουσίας είναι πειθαρχικές παραβάσεις και μπορεί να επιβληθούν ποινικές κυρώσεις, όταν η περίπτωση το επιβάλλει.
4. Υπακοή είναι η χωρίς σχόλια και κρίσεις εκτέλεση των διαταγών ή εντολών του Διοικητή, σ' ό,τι αφορά την εφαρμογή των Νόμων και Κανονισμών για την εκτέλεση της υπηρεσίας και πηγάζει από το Στρατιωτικό Όρκο και το Νόμο.
5. Κάθε στρατιωτικός, που ασκεί προσωρινά διοίκηση ή καθήκοντα βαθμού ανώτερου από αυτόν που έχει, κατέχει απέναντι στο πρόσωπο το οποίο διοικεί, όλα τα δικαιώματα του ανώτερου αυτού βαθμού. Αν, αντίθετα, ασκεί προσωρινά διοίκηση ή καθήκοντα κατώτερου, διατηρεί όλα τα δικαιώματα που πηγάζουν από το βαθμό του. Για τον κανόνα αυτόν υπάρχουν ορισμένοι περιορισμοί, που προβλέπονται από τους Κανονισμούς.

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΚΑΙ ΕΚΤΑΣΗ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ

6. Η άσκηση της διοικήσεως πρέπει να είναι συνεχής. Σε περίπτωση απουσίας του Διοικητή η διοίκηση ασκείται από τον ανώτερο ή αρχαιότερο από τους υφισταμένους. Η διοίκηση αυτού του είδους λέγεται «προσωρινή» και ασκείται μέχρι την επιστροφή του Διοικητή ή μέχρι την ανάληψη των καθηκόντων από το νέο Διοικητή.
7. Η διοίκηση πρέπει να καλύπτει όλες τις δραστηριότητες των υφισταμένων που έχουν άμεση ή έμμεση σχέση με την υπηρεσία.

ΑΝΑΘΕΣΗ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ

8. Η Διοίκηση ανατίθεται ονομαστικά με διαταγή της αρμόδιας προϊστάμενης Αρχής ή αναλαμβάνεται με δική του πρωτοβουλία, από τον αρχαιότερο ή ανώτερο από τους υφισταμένους, σε περίπτωση απώλειας του Διοικητή.
9. Σε περίπτωση τυχαίας συνενώσεως Μονάδων που έχασαν το δεσμό τους με την προϊστάμενη τους διοίκηση, τη διοίκηση όλων των Μονάδων αναλαμβάνει ο ανώτερος ή αρχαιότερος Διοικητής Μονάδας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ

ΚΑΝΟΝΕΣ ΤΗΣ ΠΕΙΘΑΡΧΙΑΣ

ΑΡΘΡΟ 10 ΓΕΝΙΚΑ ΠΕΡΙ ΠΕΙΘΑΡΧΙΑΣ

Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΠΕΙΘΑΡΧΙΑΣ

1. Κάθε κατώτερος οφείλει να υπακούει στους ανωτέρους του και να εκτελεί χωρίς αντιλογία τις διαταγές τους που αφορούν στην εφαρμογή των Στρατιωτικών Νόμων, των Κανονισμών και των διαταγών της Υπηρεσίας. **Η υπακοή αυτή λέγεται πειθαρχία.**
  2. Η πειθαρχία είναι η κύρια δύναμη του Στρατού. Εφαρμόζεται σε όλους γενικά, χωρίς διάκριση βαθμού ή θέσεως. Προσδιορίζει το καθήκον καθενός και δεν επιτρέπει την αποδιοργάνωση του Στρατού.
  3. Η πειθαρχία σε καμιά περίπτωση δεν έχει σκοπό τη συντριβή της προσωπικότητας, ούτε καταργεί την πρωτοβουλία, αλλά δημιουργεί αρμονικές σχέσεις Μεταξύ των ατόμων και συντονίζει τις προσπάθειες για την επιτυχία ενός κοινού σκοπού.
  4. Η πειθαρχία είναι εσωτερική, όταν πηγάζει από την συναίσθηση της αξιοπρέπειας και της ατομικής τιμής, από τη συνείδηση της ευθύνης και της ηθικής υποχρεώσεως για εκπλήρωση του κοινού έργου και του κοινού σκοπού και από τη σύνδεση του κατώτερου με τον ανώτερο με δεσμούς σεβασμού και εμπιστοσύνης. Αντίθετα, «είναι εξωτερική, όταν πηγάζει από το φόβο των ποινών ή την ελπίδα
- ##### ΑΝΩΤΕΡΟΙ ΚΑΙ ΚΑΤΩΤΕΡΟΙ
5. Η ιεραρχία επιβάλλει αμοιβαία καθήκοντα στους ανώτερους και κατώτερους ως προς το βαθμό, έστω κι αν ανήκουν σε διαφορετικές Μονάδες ή σε διαφορετικούς Κλάδους των Ενόπλων Δυνάμεων και δεν έχουν Διοικητική εξάρτηση μεταξύ τους.
  6. Ο ανώτερος πρέπει να είναι παράδειγμα προς μίμηση για τον κατώτερο. Οφείλει να τιμά τον κατώτερο και να φέρεται προς αυτόν με αξιοπρέπεια, αποφεύγοντας την επικίνδυνη στενή οικειότητα, χωρίς όμως να φθάνει στην αυστηρότητα και σκληρότητα, που αφαιρεί κάθε εμπιστοσύνη. Συμπεριφορά που δείχνει περιφρόνηση κάθε λόγος ή σχήμα υβριστικό και γενικά κάθε ενέργεια που προσβάλλει την ανθρώπινη αξιοπρέπεια του κατώτερου απαγορεύεται αυστηρά.
  7. Ο ανώτερος δεν μπορεί να δίνει διαταγές σε κατώτερο, που δεν υπάγεται στη δικαιοδοσία του, εκτός εάν έχουν σχέση με την εφαρμογή των γενικών κανόνων πειθαρχίας.
  8. Κάθε στρατιωτικός, οποιαδήποτε και αν είναι η θέση του και ο βαθμός του, πρέπει ν' ακολουθεί τις οδηγίες ή τις διαταγές στρατιωτικού, ακόμη και κατώτερου του, εάν ο τελευταίος ευρίσκεται σε διατεταγμένη υπηρεσία και ενεργεί με βάση διαταγές, που για την εφαρμογή τους είναι υπεύθυνος.
  9. Ο κατώτερος οφείλει να σέβεται τον ανώτερο του, να υπακούει και να εκτελεί ό,τι τον διατάζει χωρίς αντιλογία, δισταγμό ή γονγυσμό. Αφού υπακούσει, δικαιούται να παραπονεθεί, εάν νομίζει, ότι οπωσδήποτε αδικήθηκε ή θίχτηκε από τη διαταγή που δόθηκε σ' αυτόν.

ΑΡΘΡΟ 11

ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΚΑΙ ΕΥΘΥΝΕΣ ΔΙΟΙΚΗΤΩΝ ΚΑΙ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΩΝ

ΓΕΝΙΚΑ

1. Κάθε στρατιωτικός ανήκει σε μια Μονάδα ή Επιτελείο, όπου αναλαμβάνει την ευθύνη μιας αποστολής. Μ' αυτό τον τρόπο είναι υφιστάμενος ενός Διοικητή. Διοικητής και υφιστάμενος έχουν ειδικές ευθύνες και καθήκοντα.
2. Για τους οπλίτες γενικά, καθώς και για τους αξιωματικούς και ανθυπασπιστές των Μονάδων, Διοικητής είναι ο Διοικητής της Μονάδας τους. Για τους αξιωματικούς και ανθυπασπιστές, που ανήκουν σε Επιτελεία, Διοικητής είναι ο Προϊστάμενος, που συντάσσει τις εκθέσεις ικανότητας τους.
3. Τα καθήκοντα και οι ευθύνες του Διοικητή, που αναφέρονται σ' αυτό το Άρθρο, σ' ό,τι έχει σχέση με την πειθαρχία, έχουν εφαρμογή για το Διοικητή σε οποιοδήποτε κλιμάκιο, ανώτερο ή κατώτερο της Μονάδας. Έχουν όμως ιδιαίτερη αξία για το Διοικητή της Μονάδας.

ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΚΑΙ ΕΥΘΥΝΕΣ ΤΩΝ ΔΙΟΙΚΗΤΩΝ

4. Αντικειμενικός σκοπός κάθε Διοικητή πρέπει να είναι η ανάπτυξη της εσωτερικής πειθαρχίας, που έχει σαν συνέπεια την αυθόρμητη προθυμία υπακοής. Πρέπει λοιπόν να καταβάλει κάθε προσπάθεια για να καλλιεργήσει και να εμπνεύσει στους υφισταμένους του, εκείνες τις ιδιότητες, από τις οποίες πηγάζει η εσωτερική πειθαρχία (Άρθρο 10, παράγραφος 4).
5. Η εξουσία που δίνεται στο Διοικητή του επιβάλλει το καθήκον, να παίρνει αποφάσεις και να φροντίζει για την εφαρμογή τους από τους υφισταμένους του. Ο Διοικητής εκφράζει τις αποφάσεις του με διαταγές. Οι διαταγές του πρέπει να είναι σαφείς και οριστικές. Πρέπει πάντα να διατάζει με βάση το καθήκον, τους όρους της υπηρεσίας και το δίκαιο.
6. Ο Διοικητής είναι υπεύθυνος για τις διαταγές που δίνει, για την εκτέλεση τους, καθώς και για τις συνέπειες τους. Όταν αναθέτει σε κάποιον από τους υφιστάμενους του, να ενεργήσει στη θέση του, η ευθύνη του παραμένει ακέραιη. Καλύπτει τις πράξεις των υφισταμένων του που εκτελούνται και ευρίσκονται κανονικά μέσα στα καθήκοντα τους.
7. Ο Διοικητής έχει το δικαίωμα και το καθήκον ν' απαιτεί την υπακοή των υφισταμένων του. Παρ' όλα αυτά όμως, δεν μπορεί να τους διατάζει, να κάνουν πράξεις, που η εκτέλεση τους θα είχε συνέπεια την ποινική ευθύνη τους.
8. Δεν είναι δυνατό, να επιτευχθεί απόλυτη υπακοή, παρά μόνο όταν ο Διοικητής εξασκεί την εξουσία με ευθύνη, δικαιοσύνη και συνέπεια. Ο Διοικητής προσπαθεί να πείθει και ταυτόχρονα να επιβάλλεται. Στο όριο που του επιτρέπει η τήρηση του απόρρητου, ενημερώνει τους υφισταμένους του για τις προθέσεις του και τον σκοπό που επιδιώκει, κατευθύνει σωστά την πρωτοβουλία τους και επιτυγχάνει την ενεργή συμμετοχή τους στην εκπλήρωση της αποστολής και του κοινού έργου.
9. Ο Διοικητής διαβιβάζει τις οδηγίες του ιεραρχικά. Εάν η ανάγκη ή ειδικές συνθήκες τον υποχρεώσουν, να παρακάμψει την οδό αυτή, ενημερώνει τα ενδιάμεσα κλιμάκια.
10. Ο Διοικητής είναι υπεύθυνος για τη στρατιωτική αγωγή γενικά (Άρθρο 15) των υφισταμένων του. Ελέγχει την πρόοδο των ανδρών και την αξία των Υπομονάδων. Εκφράζει την ικανοποίησή του με αμοιβές και καταστέλλει τα παραπτώματα με ποινές. Όταν το συμφέρον της Υπηρεσίας απαιτεί

αυστηρότητα, δεν πρέπει ο Διοικητής να την επαυξάνει μέχρι σημείου ωμότητας. Η αυστηρότητα πρέπει να είναι λογική και πατρική.

ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΚΑΙ ΕΥΘΥΝΕΣ ΤΩΝ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΩΝ

11. Η υπακοή είναι το πρωταρχικό καθήκον του υφισταμένου. Αυτός εκτελεί πιστά τις διαταγές που παίρνει και είναι υπεύθυνος για την εκτέλεση τους ή για τις συνέπειες, αν δεν εκτελεστούν. Στρατιωτικός, στον οποίο δίνεται διαταγή που αποβλέπει φανερά στην κατάλυση του Συντάγματος (εκτέλεση Πραξικοπήματος) έχει το καθήκον, να μην την εκτελέσει και να αναφέρει αμέσως και χωρίς καθυστέρηση σε προϊστάμενο του διατάξαντος, διαφορετικά θα έχει ακέραιη την ευθύνη της εκτελέσεως ή της αποσιωπήσεως μιας τέτοιας διαταγής.

12. ο υφιστάμενος έχει υποχρέωση, να αναφέρει σχετικά με την εκτέλεση των διαταγών, που πήρε. Όταν διαπιστώνει, ότι δεν μπορεί να εκτελέσει μια διαταγή, αναφέρει σχετικά στον προϊστάμενο του.

13. Ο υφιστάμενος αναφέρει πάντοτε ιεραρχικά, εκτός αν ειδικά διατάχθηκε, να αναφέρει, απ¹ ευθείας σε κάποιον ανώτερο του άμεσα προϊστάμενου του Διοικητή, οπότε πρέπει να κοινοποιήσει την αναφορά του στον τελευταίο.

ΑΡΘΡΟ 12

ΣΥΝΤΗΡΗΤΙΚΑ ΜΕΣΑ ΤΗΣ ΠΕΙΘΑΡΧΙΑΣ

1. Η δικαιοσύνη, η αμεροληψία, η επιμονή στην εκτέλεση των μελετημένων Με προσοχή και σύμφωνα με τους κανονισμούς εκδιδόμενων διαταγών και η τιμωρία καθένα, που δεν ακολουθεί την οδό της τιμής, της τάξεως και του καθήκοντος, είναι τα πρώτιστα μέσα για τη συντήρηση της πειθαρχίας.

2. Εκείνο που αξίζει για τη διατήρηση της πειθαρχίας, δεν είναι η εκδιδόμενη διαταγή αλλά αυτή που εκτελείται. Κάθε κατώτερος πρέπει να γνωρίζει, ότι υπάρχει επίβλεψη για την εκτέλεση των εκδιδόμενων διαταγών και ότι αν δε συμμορφωθεί μ' αυτές, θα τιμωρηθεί. Η συχνή υπενθύμιση παραβιάσεων διαταγών που εκδόθηκαν, χωρίς να επιβάλλεται τιμωρία, όπως και η έκδοση συνεχών διαταγών για το ίδιο θέμα, ελαττώνουν την αξία των διαταγών και δημιουργούν την εντύπωση, ότι εκείνος που τις έβγαλε, δεν πιστεύει στην αποτελεσματικότητά τους.

3. Τα παραπτώματα πρέπει να προλαμβάνονται στην πρώτη και αρχική τους εμφάνιση. Για να επιτευχθεί τούτο, πρέπει ο ιεραρχικά ανώτερος να περιορίζει με κάθε νόμιμο τρόπο εκείνα τα ελαττώματα, που κάνουν το στρατιώτη ασεβή προς τους Νόμους και την πειθαρχία. Από τα ελαττώματα αυτά τα κυριότερα είναι οι εκδηλώσεις που αποβλέπουν στον κλονισμό της πειθαρχίας, ο προσηλυτισμός, η μέθη, το παιχνίδι με σκοπό το κέρδος και οι κακές συναναστροφές. Τα ελαττώματα αυτά πρέπει να προλαμβάνονται τιμωρούμενα στην αρχή με επιείκεια, αφού ληφθούν υπόψη οι ηθικές και διανοητικές ικανότητες, η ηλικία και ο χρόνος υπηρεσίας του καθένα, σε επανάληψη πιο αυστηρά και τέλος χωρίς επιείκεια.

4. "Απαγορεύεται στους στρατιωτικούς η ανάγνωση ή η με οποιοδήποτε τρόπο προβολή εντός των Σχηματισμών, Συγκροτημάτων και Μονάδων, εντύπων με αντιστρατιωτικό περιεχόμενο".

5. "Υπό την επιφύλαξη της διατάξεως της προηγούμενης παραγράφου, επιτρέπεται η ελεύθερη ανάγνωση εφημερίδων στους Σχηματισμούς, Συγκροτήματα και Μονάδες, πλην των Κέντρων Εκπαιδεύσεως Νεοσύλλεκτων. Οι αναγκαίες λεπτομέρειες (χρόνος, τόπος αναγνώσεως κ.λ.π), θα καθορίζονται με διαταγή του Αρχηγού ΓΕΣ".

- α. Να συμμορφώνεται με το Σύνταγμα και τους Νομούς.
- β. Να τιμά τη Σημαία και τις εθνικές παραδόσεις.
- γ. Να αποφεύγει κάθε ενέργεια ή συμπεριφορά, που είναι αντίθετη με τα συμφέροντα ή την τιμή του Έθνους.
- δ. Να τρέχει με προθυμία να υπερασπίσει την Πατρίδα, όταν κινδυνεύει.
- ε. Να τηρεί την πειθαρχία και τους κανονισμούς.
- στ. Να υπηρετεί με αφοσίωση και να συμπεριφέρεται με ευθύτητα και αξιοπρέπεια.
- ζ. Να εξασφαλίζει την προστασία του απορρήτου.
- η. Να φροντίζει για το υλικό και τις εγκαταστάσεις που ανήκουν
2 Στη Μονάδα, σαν υπεύθυνος για την εκτέλεση των καθηκόντων που του ανατέθηκαν. **Στρατιωτικός οφείλει:**
- α. Να προσφέρει ενεργό συνδρομή στη Μονάδα του και να ενδιαφέρεται για την ανάδειξη της.
- β. Να αποκτά τις απαραίτητες γνώσεις, για να εκτελεί τα **καθήκοντα** του με αποτελεσματικότητα και για να τηρεί τη θέση του επάξια.
- γ. Να εξασκείται για να είναι αποδοτικός στην πράξη.
3. Κάθε στρατιωτικός έχει καθήκον να προετοιμάζεται σωματικά και ηθικά για την εκπλήρωση της αποστολής του στην ειρήνη και στον πόλεμο.

ΑΡΘΡΟ 14

ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΚΑΤΑ ΤΗ ΜΑΧΗ

ΓΕΝΙΚΑ

1. Η μαχητική δύναμη και η συνοχή των Μονάδων στη μάχη απαιτούν, κάθε στρατιωτικός να παίρνει μέρος στην ενέργεια εναντίον του εχθρού με δραστηριότητα και αυταπάρνηση.
2. Η ενέργεια εναντίον του εχθρού γίνεται, ό,τι και αν συμβεί, μέχρι την ολοκληρωτική εκπλήρωση της αποστολής.

ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΤΟΥ ΗΓΕΤΗ

3. Ο Ηγέτης διευθύνει τον αγώνα και συνεχίζει τη μάχη μέχρι να επιτύχει ή μέχρι να εξαντληθούν όλα τα μέσα του.
4. Εμπνέει τη θέληση για μάχη στους υφισταμένους του και διατηρεί σε κάθε περίπτωση την τάξη και την πειθαρχία. Εάν παρουσιαστεί ανάγκη επιβάλλει την υπακοή με τη βία.
5. Παίρνει όλα τα μέτρα, ώστε κανένα σημαντικό έγγραφο ή υλικό χρησιμοποιήσιμο να μην πέσει στα χέρια του εχθρού.

ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΤΟΥ ΜΑΧΗΤΗ

6. Κάθε Μαχητής, πρέπει να εκπληρώνει με θάρρος, επιμονή, αυτοθυσία και καρτερία, τα καθήκοντα που του αναθέτουν, είτε σαν άτομο είτε σαν μέλος ομάδας.

7. Ειδικότερα, κάθε Μαχητής :

- α. Προσπαθεί να καταστρέψει τον εχθρό.
- β. Καταβάλλει κάθε προσπάθεια να πετύχει τον αντικειμενικό σκοπό, που ορίστηκε, ή να διατηρήσει τη θέση, όπου τάχθηκε.
- γ. Διατηρεί σε κατάσταση λειτουργίας τα όπλα, τα μηχανήματα ή το υλικό, που χρησιμοποιεί. Προσπαθεί να εξασφαλίσει τη λειτουργία των όπλων, των μηχανημάτων ή των υλικών, που το προσωπικό τους τέθηκε εκτός μάχης.
- δ. Αποφεύγει την αιχμαλωσία και επανέρχεται στη Μονάδα του ή στην πιο κοντινή φιλική Μονάδα, αν, από τη θέση που ευρίσκεται, δε μπορεί να

εκπληρώσει την αποστολή του και δεν είναι δυνατό να έλθει σ' επαφή με τον επικεφαλής τους, για να πάρει διαταγές.

β. Απαγορεύεται στο Μαχητή:

α. Να εγκαταλείπει όπλα, μηχανήματα ή υλικά, που μπορούν να χρησιμοποιηθούν.

β. Να έρχεται σ' επαφή με τον εχθρό.

γ. Να παραδίνεται στον εχθρό, πριν εξαντλήσει όλα τα μέσα μάχης.

9. Όταν όλοι οι επικεφαλής πέσουν, ο γενναιότερος στρατιώτης αναλαμβάνει τη διοίκηση και συνεχίζει τη μάχη.

ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΤΟΥ ΑΙΧΜΑΛΩΤΟΥ

10. Εάν ο στρατιωτικός αποκοπεί από τη Μονάδα του και κινδυνεύει να πέσει στα χέρια του εχθρού, έχει καθήκον να αποφύγει την αιχμαλωσία, αφού εκμεταλλευθεί τη σύγχυση της μάχης και κάθε ευνοϊκή περίπτωση, για να συναντήσει τα φιλικά Στρατεύματα.

Εάν συλληφθεί αιχμάλωτος, έχει καθήκον να δραπετεύσει και να βοηθήσει τους συναιχμαλώτους του, να κάνουν το ίδιο.

11. Ο αιχμάλωτος εξακολουθεί, να παραμένει στρατιωτικός. Έτσι, ακολουθεί τους κανόνες πειθαρχίας προς τους ανώτερους συναιχμαλώτους του.

12. Ο αιχμάλωτος πρέπει να διατηρεί τη θέληση αντιστάσεως και το αίσθημα τιμής και εθνικής αξιοπρέπειας, για να ξεπεράσει τις δοκιμασίες της αιχμαλωσίας και να αντισταθεί στις πιέσεις του εχθρού. Δε δέχεται κανένα συμβιβασμό και αρνείται κάθε δήλωση, προφορική ή γραπτή και γενικά κάθε πράξη, που μπορεί να βλάψει την Πατρίδα του ή τους συναδέλφους του.

13. Ο αιχμάλωτος δε δίνει πληροφορίες στον εχθρό, παρά μόνο το ονοματεπώνυμο του, το βαθμό, τον αριθμό μητρώου και την ημερομηνία γεννήσεως του.

ΝΟΜΟΙ ΚΑΙ ΕΘΙΜΑ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

14. Οι στρατιωτικοί κατά τη μάχη οφείλουν:

α. Να θεωρούν σαν «κανονικούς μαχητές», όσους ανήκουν στις ένοπλες δυνάμεις του εχθρού ή την εθνική πολιτοφυλακή, όπου περιλαμβάνεται μαζί και η οργανωμένη αντίσταση, με τον όρο ότι το προσωπικό αυτό είναι συγκροτημένο σε Μονάδες, έχει ένα ορισμένο αρχηγό, έχει κάποιο διακριτικό σημείο, κρατά όπλα με φανερό τρόπο και σέβεται τους Νόμους και τα έθιμα του πολέμου. Καθένας, που δεν εκπληρώνει τους παραπάνω όρους, δε θεωρείται «κανονικός μαχητής» και εάν συλληφθεί, δεν έχει την προστασία των Νόμων, που ισχύουν για τους αιχμαλώτους.

β. Να μεταχειρίζονται με ανθρωπισμό, χωρίς διάκριση, όλους όσους τέθηκαν εκτός μάχης.

γ. Να περιμαζεύουν, προστατεύουν και φροντίζουν τους τραυματίες και τους αρρώστους, όσο επιτρέπουν οι περιστάσεις.

δ. Να σέβονται τα νοσοκομεία και τους τόπους συγκεντρώσεως αρρώστων ή τραυματιών, το προσωπικό, τα κτίρια, τα υλικά και τα μεταφορικά μέσα των υγειονομικών υπηρεσιών. Επίσης να μην καταστρέφουν τα ιστορικά μνημεία, καθώς και τα κτίρια που προορίζονται για τη θρησκευτική λατρεία, τις τέχνες, τις επιστήμες και την αγαθοεργία, με τον όρο, ότι δεν χρησιμοποιούνται για στρατιωτικούς σκοπούς

15. Απαγορεύεται στους στρατιωτικούς κατά τη μάχη:

α. Να κακοποιούν, τραυματίζουν ή σκοτώνουν εχθρό που είναι αιχμάλωτος ή που μαζί του έχει γίνει ανακωχή.

- β. Να σκυλεύουν τους νεκρούς και τους τραυματίες, γ. Να αρνούνται παράδοση του εχθρού άνευ όρων.
- δ. Να καταστρέφουν και να λεηλατούν χωρίς λόγο ιδιωτικές περιουσίες.
- ε. Να συλλαμβάνουν ομήρους και να κάνουν αντίποινα ή ομαδικές τιμωρίες.
- στ. Να καταδικάζουν άτομα, χωρίς δίκη, που γίνεται από δικαστήριο δημιουργημένο κανονικά σύμφωνα με τις νομικές εγγυήσεις που προβλέπονται από τους Νόμους.
- ζ. Να πυροβολούν ή να κρατούν αιχμάλωτο, κήρυκα του εχθρού που κρατά λευκή σημαία.
- η. Να χρησιμοποιούν για εξαπάτηση, τη σημαία του κήρυκα, τα εθνικά εμβλήματα του εχθρού και τα διακριτικά σήματα των διεθνών οργανισμών.
- θ. Να προσβάλλουν τη ζωή και τη σωματική ακεραιότητα των αρρώστων, τραυματιών, ναυαγών, αιχμαλώτων, καθώς και των πολιτών, με φόνο, ακρωτηριασμούς, ωμότητες ή βασανιστήρια.
- ι. Να βάλουν εναντίον του πληρώματος και των επιβατών πολιτικών ή στρατιωτικών αεροπλάνων, όταν αυτοί πέφτουν με αλεξίπτωτο από σκάφος που κινδυνεύει, εκτός εάν παίρνουν μέρος σε αεροκίνητη επιχείρηση.
- ια. Να αναγκάζουν τους υπηκόους της εχθρικής Χώρας να πάρουν μέρος σε επιχειρήσεις εναντίον της Χώρας τους.

ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΙΧΜΑΛΩΤΩΝ

16. Οι αιχμάλωτοι πρέπει να έχουν καλή μεταχείριση. Πρέπει να προστατεύονται από κάθε πράξη βίας και από τις επιθέσεις και την περιέργεια του κοινού. Έχουν δικαιώματα σεβασμού προς το άτομο και την τιμή τους. Από τους αιχμαλώτους αφαιρείται ο οπλισμός, η εξάρτυση και τα στρατιωτικά έγγραφα αφήνονται όμως σ' αυτούς τα αντικείμενα προσωπικής χρήσεως.
17. Ο αιχμάλωτος δεν είναι υποχρεωμένος να δηλώσει, όταν τον ερωτήσουν σχετικά, παρά μόνο το ονοματεπώνυμο του, το βαθμό του, τον αριθμό μητρώου και το έτος γεννήσεως του.

ΑΡΘΡΟ 15

ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑΣ

1. Η στρατιωτική αγωγή έχει σκοπό να προετοιμάσει τα άτομα σωματικά και ψυχικά για την εκπλήρωση της αποστολής του στρατού. Η στρατιωτική αγωγή η οποία πρέπει να είναι προγραμματισμένη, συνεχής και εντεταγμένη σε ένα γενικό πρόγραμμα εκπαίδευσης, αναπτύσσει το αίσθημα ευθύνης, την πειθαρχία, την συλλογική συνείδηση και την αλληλεγγύη μεταξύ των στρατιωτικών και αφορά όλους, τόσο τους εκπαιδευόμενους, όσο και τους εκπαιδευτές.

Η στρατιωτική αγωγή περιλαμβάνει:

- α. Στρατιωτική εκπαίδευση τέτοια, που να κάνει το στρατιωτικό προσωπικό αξιόμαχο και ικανό να υπερασπίσει την εδαφική ακεραιότητα της Χώρας.
- β. ΑΓΩΓΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ που να διαμορφώνει πολίτες πιστούς στο Δημοκρατικό πολίτευμα της Χώρας, έτοιμους να το υπερασπίσουν από κάθε επιβουλή.
- γ. Συνεχή προσπάθεια για το ανέβασμα του πολιτιστικού επιπέδου των στρατιωτικών με φροντίδα για την ψυχαγωγία και την άθληση τους και τη δημιουργική αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου.

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΙΣ - ΕΚΘΕΣΕΙΣ

2, Οι επιθεωρήσεις επιτρέπουν στη διοίκηση να διαπιστώνει την κατάσταση ετοιμότητας της Μονάδας.

Δείχνουν ακριβώς τις διαφορές, που μπορεί να υπάρχουν μεταξύ των αντικειμενικών σκοπών, που ορίστηκαν και των αποτελεσμάτων που επιτεύχθηκαν και έτσι, είναι ευκαιρία καθορισμού των ευθυνών των Διοικητών και των υφισταμένων τους.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ ΚΑΝΟΝΕΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ

ΤΥΠΟΙ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΣ ΣΕΒΑΣΜΟΥ

ΑΡΘΡΟ 16 ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

1. Σε κάθε τόπο και χρόνο και εκτός υπηρεσίας ακόμη, ο στρατιωτικός πρέπει να σέβεται τους ανωτέρους του και όταν συναντιέται μ' αυτούς να τους χαιρετά.

2. Ο κατώτερος προλαβαίνει τον ανώτερο και χαιρετά πρώτος κι εκείνος ανταποδίδει το χαιρετισμό.

Οι ομοιόβαθμοι στρατιωτικοί χαιρετούν ο ένας τον άλλο. Αν όμως, ανάμεσα σε ομοιόβαθμους υπάρχει εξάρτηση υπηρεσιακή, οι πιο νέοι χαιρετούν πρώτοι τους αρχαιότερους.

3. Χαιρετισμός απονέμεται και στους αξιωματικούς ξένων Στρατών, σύμφωνα με τις ίδιες διατάξεις, όπως και για το δικό μας Στρατό.

4. Εξαιρούνται από την υποχρέωση να απονέμουν χαιρετισμό, σ' όλους γενικά τους ανωτέρους τους, οι στρατιωτικοί που κάνουν υπηρεσία τροχονόμου, ευρίσκονται σε δημόσιες συγκεντρώσεις για τήρηση της τάξεως και συνοδεύουν κρατούμενους.

5. Όλα αυτά που αναφέρονται σ' αυτό το άρθρο σχετικά με το χαιρετισμό, εφαρμόζονται σε περιπτώσεις μεμονωμένων στρατιωτικών, δηλαδή στρατιωτικών που δεν ανήκουν σε κάποιο στρατιωτικό τμήμα, καθώς και σε περιπτώσεις στρατιωτικών που δεν κάνουν καθήκοντα σκοπού. Τα σχετικά με την απόδοση τιμών από στρατιωτικά τμήματα και από σκοπούς, καθορίζονται σε άλλους Κανονισμούς.

ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟΣ ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ

6. Ο τρόπος του στρατιωτικού χαιρετισμού περιγράφεται στο αντίστοιχο εγχειρίδιο εκστρατείας. Ο στρατιωτικός χαιρετισμός απονέμεται και ανταποδίδεται από τους στρατιωτικούς, όταν φορούν στρατιωτική στολή και πηλίκιο.

7. Σε κλειστούς χώρους οι αξιωματικοί και ανθυπασπιστές με στολή, όταν δε φορούν πηλίκιο, χαιρετούν, όπως καθορίζεται για τους στρατιωτικούς, που φορούν πολιτικά και οι οποίοι είναι χωρίς πηλίκιο. (παραγρ. 10).

8. Οι οπλίτες όταν κρατούν στα χέρια τους κάποιο αντικείμενο, που τους εμποδίζει να χαιρετήσουν, ή όταν δεν φορούν πηλίκιο, επειδή ευρίσκονται σε κλειστούς χώρους, απονέμουν χαιρετισμό στρέφοντας ζωηρά το κεφάλι και το βλέμμα προς το τιμώμενο πρόσωπο.

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΑΠΟ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟΥΣ ΠΟΥ ΦΟΡΟΥΝ ΠΟΛΙΤΙΚΑ

9. Κάθε στρατιωτικός που φορά πολιτικά, έχει τις ίδιες υποχρεώσεις απονομής και ανταποδόσεως χαιρετισμού, σαν να φορά στρατιωτική στολή. Δικαιούται επίσης Χαιρετισμό από κάθε κατώτερο του, εάν βέβαια ο τελευταίος τον γνωρίζει.

10. Όσοι στρατιωτικοί φορούν πολιτικά, αν έχουν καπέλο, χαιρετούν βγάζοντας το και κλίνοντας ελαφρά το κεφάλι, όσοι δεν φορούν καπέλο χαιρετούν με ελαφρά κλίση του κεφαλιού. Στην απονομή και ανταπόδοση αυτού του χαιρετισμού, οι στρατιωτικοί δεν υποκλίνονται.

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΣΤΗ ΣΗΜΑΙΑ

11. Η Σημαία είναι το σύμβολο της Πατρίδας και οφείλεται σεβασμός σ' αυτή, από κάθε στρατιωτικό, σύμφωνα μ' αυτά που καθορίζονται παρακάτω.

12. Στρατιωτικός που βαδίζει και συναντά την Πολεμική Σημαία, σταματάει έγκαιρα κάνει κλίση προς το μέρος, απ' όπου περνάει η Σημαία και όταν αυτή φθάσει σε απόσταση 4 βημάτων από εκείνον, στρέφει ζωηρό το κεφάλι και το βλέμμα προς το μέρος της και χαιρετά μέχρι να απομακρυνθεί η Σημαία 4 βήματα απ' αυτόν.

13. Σε περίπτωση παρατάξεων, στις οποίες η Πολεμική Σημαία παραμένει τη, ο στρατιωτικός, όταν περνά μπροστά της, σταματά όταν φθάσει οπό ύψος της, παίρνει μέτωπο προς αυτήν και χαιρετά. Μετά από αυτό, αφού γυρίσει πάλι προς την κατεύθυνση που βάδιζε συνεχίζει την κίνηση του.

14. Όταν ανεβαίνει σε Πολεμικά Πλοία ο στρατιωτικός, όπου είναι υψωμένη η Σημαία, όταν φθάσει στην κορυφή της σκάλας, παίρνει μέτωπο προς τη Σημαία και χαιρετά. Το ίδιο πράγμα κάνει και όταν κατεβαίνει από το Πλοίο.

15. Στην έπαρση και υποστολή της Σημαίας, ο στρατιωτικός παίρνει μέτωπο προς τη Σημαία και χαιρετά. Εάν η Σημαία δε φαίνεται ακούγεται όμως το εμβατήριο της, ο στρατιωτικός κάθεται προσοχή.

16. Χαιρετισμός απονέμεται και προς τις Σημαίες ξένων κρατών, σύμφωνα με τις παραπάνω διατάξεις.

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΣΕ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ ΣΥΜΒΟΛΑ

17. Στρατιωτικός που βαδίζει και συναντά θρησκευτική πομπή, δηλαδή τον Άγιο Επιτάφιο, το Σταυρό, τα Άχραντα Μυστήρια, λιτανεία Άγιας Εικόνας ή κηδεία αναγνωρισμένης θρησκείας, χαιρετά, όπως ορίζεται στην παράγραφο 12 αυτού του Άρθρου.

18. Ο χαιρετισμός απονέμεται στα θρησκευτικά σύμβολα της πομπής.

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΣΤΟΝ ΠΡΟΕΔΡΟ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

19. Στρατιωτικός που βαδίζει και συναντά τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, τον χαιρετά, σύμφωνα με όσα καθορίζονται στην παράγραφο 12 αυτού του Άρθρου.

20. Στρατιωτικός που περνά εμπρός από τον Πρόεδρο, ο οποίος στέκεται, στρέφει ζωηρά το κεφάλι και το βλέμμα προς αυτόν από απόσταση 4 βημάτων από το ύψος του και χαιρετά, συνεχίζοντας να βαδίζει και να κρατά στάση χαιρετισμού μέχρι να απομακρυνθεί 4 βήματα από αυτόν. Εάν βαδίζει πίσω από τον Πρόεδρο δεν τον προσπερνά.

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΣΤΟΥΣ ΑΝΩΤΕΡΟΥΣ ΓΕΝΙΚΑ

21. Κάθε στρατιωτικός που βαδίζει και συναντά ανώτερο του, στρέφει ζωηρό το κεφάλι και το βλέμμα σ' αυτόν από απόσταση 4 βημάτων από το ύψος του και χαιρετά, συνεχίζοντας να βαδίζει και να κρατά τη στάση του χαιρετισμού, μέχρι να τον προσπεράσει. Όταν βαδίζει πίσω από αυτόν και είναι αναγκασμένος να

τον προσπεράσει, χαιρετά όταν φθάσει στο ύψος του και κρατά τη στάση του χαιρετισμού, μέχρι να τον προσπεράσει 2 βήματα.

22. Απονέμεται χαιρετισμός με τον ίδιο τρόπο, όπως στην προηγούμενη παράγραφο, από κάθε στρατιωτικό και στους Μητροπολίτες, όταν αυτοί φορούν τα αρχιερατικά εγκόλπια.

23. Κάθε Οπλίτης που συναντά τον Πρωθυπουργό, τον Υπουργό ή Υφυπουργό Εθνικής Άμυνας ή Ανώτατο Αξιωματικό, τους χαιρετά, όπως καθορίζεται στην παράγραφο 12 αυτού του άρθρου. Με τον ίδιο τρόπο χαιρετά και το Διοικητή του Στρατοπέδου του ή το Διοικητή της Μονάδας του, όταν συναντιέται μ' αυτούς., μέσα στο Στρατόπεδο και με τον όρο όμως, ότι αυτοί έχουν βαθμό ανώτερου αξιωματικού.

24. Σ' όλους γενικά τους παραπάνω στρατιωτικούς, όταν αυτοί φορούν πολιτικά, οι οπλίτες απονέμουν χαιρετισμό, όπως καθορίζεται στην παράγραφο 21.

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΑΠΟ ΟΡΘΙΟΥΣ ' Η ΚΑΘΙΣΜΕΝΟΥΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟΥΣ

25. Κάθε στρατιωτικός, όταν στέκεται όρθιος ενώ περνούν εμπρός του τα σύμβολα ή υψηλά πρόσωπα που αναφέρονται στις παραγράφους 11, 17 και 19 αυτού του άρθρου, παίρνει μέτωπο προς την κατεύθυνση τους και χαιρετά, όπως καθορίζεται στην παράγραφο 12 του Άρθρου. Εάν κάθετοι, σηκώνεται και ενεργεί, όπως προαναφέρθηκε.

26. Κάθε στρατιωτικός, όταν στέκεται όρθιος, ενώ περνά ανώτερος του, παίρνει μέτωπο προς την κατεύθυνση του, γυρίζει ζωηρά το κεφάλι και το βλέμμα σ' αυτόν από απόσταση 4 βημάτων από το ύψος του και χαιρετά, μέχρι ο ανώτερος να τον προσπεράσει. Εάν κάθετοι, σηκώνεται και ενεργεί, όπως προαναφέρθηκε. Ο ανώτερος, εάν κάθετοι, ανταποδίδει το χαιρετισμό καθισμένος.

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΑΠΟ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟΥΣ ΠΟΥ ΕΙΝΑΙ ΜΕΣΑ ΣΕ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ

27. Οι στρατιωτικοί που είναι μέσα σε αυτοκίνητα, χαιρετούν ή ανταποδίδουν το χαιρετισμό καθισμένοι.

28. Όταν συναντώνται όμως με τα σύμβολα ή υψηλά πρόσωπα που αναφέρονται στις παραγράφους 11, 17 και 19, το αυτοκίνητο στην περίπτωση που είναι στρατιωτικό και όταν οι κυκλοφοριακές συνθήκες επιτρέπουν τη στάση, σταματά στο δεξιό της οδού. Οι στρατιωτικοί που είναι σ' αυτό κατεβαίνουν στέκονται προς το μέρος, απ' όπου έρχονται τα τιμώμενα σύμβολα ή υψηλά πρόσωπα και χαιρετούν, όπως καθορίζεται στην παράγραφο 12 αυτού του άρθρου. Εάν η στάση είναι αδύνατη, το αυτοκίνητο ελαττώνει την ταχύτητα του, όσο μπορεί και οι στρατιωτικοί που είναι μέσα χαιρετούν καθισμένοι.

Όταν το αυτοκίνητο είναι ιδιωτικό και σταματήσει, οι στρατιωτικοί που είναι μέσα, κατεβαίνουν και ενεργούν, όπως προαναφέρθηκε, διαφορετικά χαιρετούν καθισμένοι.

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΑΠΟ ΟΔΗΓΟΥΣ

29. Στρατιωτικοί που οδηγούν αυτοκίνητα, δίκυκλα, ποδήλατα ή φορτηγά ζώα, δε χαιρετούν, ούτε γυρίζουν το κεφάλι στη συνάντησή τους με ανώτερο.

30. Όταν συναντώνται όμως με τα σύμβολα ή υψηλά πρόσωπα, που αναφέρονται στις παραγράφους 11, 17 και 19 αυτού του άρθρου, κάνουν τις εξής ενέργειες:

α. Οι οδηγοί αυτοκινήτων ή δικύκλων σταματούν αν γίνεται, στο δεξιό της οδού, κατεβαίνουν από το αυτοκίνητο και ενώ στέκονται στο ύψος της μηχανής του αυτοκινήτου τους, χαιρετούν, όπως καθορίζεται στην

παράγραφο 12 αυτού του Άρθρου. Όταν η στάση είναι αδύνατη, συνεχίζουν την κίνηση τους με μειωμένη ταχύτητα και δε χαιρετούν, ούτε γυρίζουν το κεφάλι.

β. Οι οδηγοί ποδηλάτων, αν είναι δυνατή η στερέωση του ποδηλάτου, κάνουν τις ίδιες ενέργειες με τους οδηγούς των αυτοκινήτων, διαφορετικά, αφού πάψουν να κινούνται, στέκονται επάνω στο ποδήλατο, έχουν τα πόδια στο έδαφος και ενώ κρατούν το σύστημα οδηγήσεως με τα δυο χέρια, γυρίζουν ζωηρά το κεφάλι και το βλέμμα προς τα τιμώμενα σύμβολα ή υψηλά πρόσωπα.

γ. Αυτοί που οδηγούν φορτηγά κτήνη σταματούν, κάθονται προσοχή, γυρίζουν ζωηρά το κεφάλι και το βλέμμα προς τα τιμώμενα σύμβολα ή υψηλά πρόσωπα και κρατούν τα κτήνη με το δεξιό χέρι, όπως ορίζεται στο σχετικό Κανονισμό.

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΜΕ ΧΕΙΡΑΨΙΑ

31. Στο χαιρετισμό με χειραψία, ποτέ ο κατώτερος δε δίνει πρώτος το χέρι στον ανώτερο του, ανταποδίδει όμως αμέσως τη χειραψία, μόλις ο ανώτερος απλώσει το χέρι προς αυτόν, βγάζοντας πρώτα, εάν φοράει, το γάντι του δεξιού χεριού και αφού ο ανώτερος δε φοράει γάντια. Σε περίπτωση που ο ανώτερος φοράει γάντια, ο κατώτερος δεν το βγάζει στη χειραψία.

32. Οι στρατιωτικοί που είναι στη γραμμή ή επικεφαλής παρατεταγμένων τμημάτων, κάνουν τις ίδιες ενέργειες, που προαναφέρθηκαν, χωρίς όμως να βγάζουν τα γάντια.

33. Στο χαιρετισμό με χειραψία, οι στρατιωτικοί δεν υποκλίνονται, όταν όμως δε φορούν καπέλο, είτε με στρατιωτική στολή είτε με πολιτικά, κλίνουν ελαφρά το κεφάλι.

ΜΑΘΗΤΕΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΩΝ

34. Οι Μαθητές των Παραγωγικών Στρατιωτικών Σχολών Αξιωματικών χαιρετούν τους ανώτερους τους μαθητές και όλους γενικά τους αξιωματικούς. Δε χαιρετούν τους ανθυπασπιστές, τους δόκιμους έφεδρους αξιωματικούς και τους οπλίτες, ούτε δικαιούνται χαιρετισμό από αυτούς.

35. Οι μαθητές των Παραγωγικών Στρατιωτικών Σχολών μονίμων υπαξιωματικών χαιρετούν τους ανώτερους τους μαθητές και όλους γενικά τους στρατιωτικούς, εκτός από τους κληρωτούς οπλίτες, από τους οποίους όμως δε δικαιούνται χαιρετισμό ούτε αυτοί.

ΑΡΘΡΟ 17

ΕΙΣΟΔΟΣ ΣΕ ΚΛΕΙΣΤΟ ΧΩΡΟ

1. Κάθε στρατιωτικός, που παρουσιάζεται σε ανώτερο του, ο οποίος ευρίσκεται μέσα σε αίθουσα, γραφείο ή άλλο κλειστό χώρο, βγάζει, εάν φοράει, τα γάντια και το καπέλο, κρατώντας τα ως εξής:

α. Όταν πρόκειται για καπέλο υφασμάτινο (πηλίκιο, μπερές ή δίκοχο), το βάζει κάτω από την αριστερή μασχάλη με το εθνόσημο προς τα εμπρός και το εσωτερικό του καπέλου προς το μέρος του σώματος. Το αριστερό χέρι, που συγκρατεί το καπέλο, ευρίσκεται τεντωμένο κατακόρυφα προς τα κάτω και κολλημένο στο αριστερό πλευρό του σώματος.

Τα γάντια είναι διπλωμένα μέσα στην αριστερή παλάμη και τα δάχτυλα αυτών είναι στραμμένα εμπρός.

β. Όταν πρόκειται για κράνος το κρατεί με την αριστερή παλάμη, στο σημείο προσαρμογής του υποσιάγωνου, με τα τέσσερα δάχτυλα στην εσωτερική επιφάνεια του κράνους, τον αντίχειρα στην εξωτερική και το εσωτερικό του

κράνους προς τα δεξιά. Τα γάντια τα κρατεί μέσα στην αριστερή παλάμη και με τα δάχτυλα τους προς τα εμπρός. Το αριστερό χέρι είναι τεντωμένο και κολλημένο στο αριστερό πλευρό του σώματος κατά το δυνατόν.

γ. Οι αξιωματικοί, εάν κρατούν ξίφος και καπέλο, τα κρατούν όπως καθορίζεται στον αντίστοιχο κανονισμό.

δ. Εάν φοράει πολιτικά, κρατά το καπέλο με το αριστερό χέρι από το γύρο, με το εσωτερικό του καπέλου προς τα δεξιά, το μπροστινό μέρος του στραμμένο εμπρός και τα γάντια μέσα στην αριστερή παλάμη. Το αριστερό χέρι είναι τεντωμένο και κολλημένο στο αριστερό πλευρό του σώματος.

2. Στη συνέχεια κτυπά την πόρτα και μόλις πάρει την άδεια εισόδου, μπαίνει και χαιρετά με ελαφρά κλίση του κεφαλιού. Όταν φεύγει χαιρετά, με τον ίδιο τρόπο και βάζει το καπέλο αφού βγει.

3. Κάθε στρατιωτικός, όταν πρόκειται να μπει σε κλειστό χώρο, όπου υπάρχει κατώτερος του, που δεν είναι όμως υπό τις διαταγές τους, κτυπά πρώτα την πόρτα.

ΑΡΘΡΟ 18

ΤΕΛΕΤΕΣ

1. Στρατιωτικός που παρακολουθεί θεία λειτουργία, δοξολογία, επιμνημόσυνη δέηση ή άλλη θρησκευτική τελετή, μέσα σε ιερούς ναούς, κρατά το καπέλο και τα γάντια, όπως καθορίζεται στην παράγραφο 1 του Άρθρου 17 και κάθεται προσοχή στις εξής στιγμές:

α. Στην ανάγνωση του Ιερού Ευαγγελίου.

β. Στη Μεγάλη Είσοδο, δηλαδή όταν βγαίνει ο ιερέας κρατώντας τα Άγια των Αγίων.

γ. Στην εκφώνηση του Συμβόλου της Πίστεως («Πιστεύω») και της Κυριακής Προσευχής («Πάτερ ημών»).

δ. Στην προσφορά, δηλαδή όταν ο ιερέας λέγει «Τα σα εκ των σων».

2. Στις τελετές στην ύπαιθρο, σχετικά με το θρησκευτικό μέρος της τελετής, όταν περιλαμβάνεται τέτοιο σ' αυτήν, ο στρατιωτικός ακολουθεί αυτά που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο. Σχετικά με το υπόλοιπο μέρος κάνει τα εξής:

α Χαιρετά, όταν έρχεται και όταν φεύγει η Πολεμική Σημαία, στην έπαρση «αϊ υποστολή της Σημαίας και στην ανάκρουση του Εθνικού Ύμνου.

β. Κάθεται προσοχή, όταν έρχεται και όταν φεύγει το Ιερό Ευαγγέλιο στην ανάκρουση της προσευχής από τη μουσική, στην τήρηση ενός λεπτού σιγής στο προσκλητήριο νεκρών, όταν καταθέτουν στεφάνι και όταν απαγγέλλεται ο στρατιωτικός όρκος.

ΑΡΘΡΟ 19

ΠΡΟΣΑΓΟΡΕΥΣΕΙΣ

ΓΕΝΙΚΑ

1. Κάθε στρατιωτικός που απευθύνεται σε ανώτερο του, μέχρι και το βαθμό του Ταξίαρχου, τον προσφωνεί με το βαθμό του, τοποθετώντας εμπρός τη λέξη «**Κύριε**», όταν απευθύνεται σε **Υποστράτηγο ή Αντιστράτηγο, τον προσφωνεί με τη-λέξη «Στρατηγέ».**

2. Κάθε στρατιωτικός, όταν απευθύνεται, σε κατώτερο του, εάν αυτός είναι αξιωματικός ή ανθυπασπιστής τον προσφωνεί με το βαθμό του, τοποθετώντας εμπρός τη λέξη «**Κύριε**», εάν είναι υπαξιωματικός τον

προσφωνεί μόνο με το βαθμό του. Σε όλες τις περιπτώσεις αν το κρίνει αναγκαίο, προσθέτει και το επώνυμο μετά το βαθμό.

3. Οι στρατιώτες προσφωνούνται με τις ιδιαίτερες τυχόν ονομασίες, κατά Όπλο ή Σώμα, όπως στρατιώτης, πυροβολητής, καταδρομέας, αλεξιπτωτιστής πεζοναύτης κλπ. ή με το επώνυμο τους.

ΕΙΔΙΚΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ

4. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας προσφωνείται με τη φράση **«Κύριε Πρόεδρε»**,

5. Ο Πρωθυπουργός, ο Υπουργός και οι Υφυπουργοί Εθνικής Άμυνας προσφωνούνται με τις φράσεις **«Κύριε Πρωθυπουργέ»**, **«Κύριε Υπουργέ»** και **«Κύριε Υφυπουργέ»** αντίστοιχα.

6. Ο Αρχιστράτηγος προσφωνείται με τη φράση **«Κύριε Αρχιστράτηγε»**. Ο Αρχηγός του Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας καθώς και οι Αρχηγοί των Γενικών Επιτελείων των Κλάδων Ενόπλων Δυνάμεων προσφωνούνται με τη φράση **«Κύριε Αρχηγέ»** και οι Υπαρχηγοί με τη φράση **«Κύριε Υπαρχηγέ»**.

7. Οι Επιτελάρχες Σχηματισμών, οι Διοικητές και Υποδιοικητές Συγκροτημάτων και Μονάδων, οι Υπασπιστές, καθώς και οι Διευθυντές και Υποδιευθυντές γραφείων, οποιουδήποτε κλιμακίου, προσφωνούνται από τους στρατιωτικούς, που έχουν κάτω από τις άμεσες διαταγές τους, με τις εξής φράσεις: **«Κύριε Επιτελάρχα»**, **«Κύριε Διοικητά»**, **«Κύριε Υποδιοικητά»**, **«Κύριε Υπασπιστά»** και **«Κύριε Διευθυντά»**, **«Κύριε Υποδιευθυντά»** αντίστοιχα.

ΑΡΘΡΟ 20

ΠΡΟΦΟΡΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ

ΑΝΑΦΟΡΑ ΑΠΟ ΑΟΠΛΟ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟ

1. Κάθε στρατιωτικός που εμφανίζεται μπροστά σε ανώτερο του, για ν' αναφέρει προφορικά, τον πλησιάζει σε απόσταση δύο βημάτων, κάθετοι προσοχή, χαιρετά, κατεβάζει το χέρι, παρουσιάζεται αναφέροντας το βαθμό, το επώνυμο το όνομα και την υπηρεσία που εκτελεί και στη συνέχεια αναφέρει ως εξής: **«Αναφέρω** (προσφώνηση) ..... και μιλά ζωηρά, γρήγορα και με σαφήνεια

2. Όταν πρόκειται να δώσει κάποιο έγγραφο, το κρατά με το αριστερά χέρι, ενεργεί, όπως προαναφέρθηκε αναφέροντας τα εξής: **«Αναφέρω** (προσφώνηση) ότι ο κύριος (βαθμός ονοματεπώνυμο) με διέταξε να σας παραδώσω αυτό το έγγραφο» και δίνει το έγγραφο με το αριστερό χέρι.

3 Αφού απαντήσει ο ανώτερος, εάν αυτός που ανάφερε είναι αξιωματικός ανθυπασπιστής, φεύγει αφού χαιρετήσει, εάν είναι οπλίτης χαιρετά, κάνει μεταβολή και φεύγει.

ΑΝΑΦΟΡΑ ΑΠΟ ΕΝΟΠΛΟ ΟΠΛΙΤΗ

4. Ένοπλος οπλίτης, όταν εμφανίζεται σε ανώτερο του, για να αναφέρει ή να παραδώσει έγγραφο, έχει πάντα το όπλο στη θέση **«Αναρτήσατε»** από το δεξιό ώμο, πλησιάζει τον ανώτερο στην κανονική απόσταση των δύο βημάτων και ενεργεί, όπως αναφέρεται στην παράγραφο 1 αυτού του άρθρου, χωρίς όμως να χαιρετά, γιατί το δεξιό χέρι κρατεί το όπλο.

5. Οι ένοπλοι αγγελιαφόροι, έχουν το όπλο χιαστί και ενεργούν, όπως αναφέρεται στην παράγραφο 1 αυτού του Άρθρου.

ΕΙΔΙΚΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ

6. Αναφορά από Μουσικούς και Σαλπιγκτές.

Οι μουσικοί και οι σαλπιγκτές, όταν πρόκειται ν' αναφέρουν σε ανώτερους τους, πλησιάζουν στην καθορισμένη απόσταση των δύο βημάτων, κρατώντας

με το δεξιό χέρι το μουσικό όργανο ή τη σάλπιγγα, ενεργούν, όπως αναφέρεται στην παράγραφο 1 αυτού του Άρθρου, με τη διαφορά όμως, ότι δε χαιρετούν.

7. Αναφορά από Έφιππο Στρατιωτικό.

Έφιππος στρατιωτικός που αναφέρει σε ανώτερο του, αν εκείνος είναι έφιππος, λαμβάνει θέση αριστερά, αν όμως ο ανώτερος είναι πεζός, τότε ο κατώτερος κατεβαίνει, προχωρεί κρατώντας τα ηνία με το αριστερό χέρι, πλησιάζει σ' αυτόν που απευθύνεται σε απόσταση δύο βημάτων και ενεργεί, όπως αναφέρθηκε στην παράγραφο 1 αυτού του Άρθρου.

8. Αναφορά από Αξιωματικό με Γυμνό Ξίφος.

Αξιωματικός με γυμνό ξίφος, που αναφέρει σε ανώτερο του, τον πλησιάζει σε απόσταση τριών βημάτων, κάθεται προσοχή, χαιρετά με το ξίφος, το ξαναφέρει στη θέση «φέρτε» και έπειτα ενεργεί, όπως αναφέρεται στην παράγραφο 1 αυτού του Άρθρου.

9. Αναφορά σε Κλειστό Χώρο.

Αυτός που έχει σκοπό ν' αναφέρει προφορικά σε ανώτερο του, σε κλειστό χώρο, μπαίνει και χαιρετά, όπως καθορίζεται στο άρθρο 17, έπειτα πλησιάζει τον ανώτερο του σε απόσταση δύο βημάτων, ενεργεί, όπως αναφέρεται στην παράγραφο 1 αυτού του Άρθρου, χαιρετά όμως με κλίση του κεφαλιού, επειδή δε θα φορά καπέλο.

ΤΡΟΠΟΣ ΠΟΥ Ο ΑΝΩΤΕΡΟΣ ΔΕΧΕΤΑΙ ΤΙΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ

10. Κάθε προϊστάμενος δέχεται τις συνηθισμένες υπηρεσιακές αναφορές στις ορισμένες ώρες και σε ορισμένο τόπο, φορώντας την καθορισμένη στολή και τις έκτακτες οπουδήποτε, κανονικά ντυμένος και πάντοτε όρθιος.

11. Όπως ακριβώς ο κατώτερος που απευθύνει την αναφορά, πρέπει να το κάνει με όλο το σεβασμό που ταιριάζει, έτσι και ο ανώτερος που τη δέχεται, πρέπει να ακούει αυτόν, που αναφέρει, όπως αρμόζει, με την απαιτούμενη κοσμιότητα και αξιοπρέπεια, ανταποδίδοντας κάθε χαιρετισμό που θα του απονεμηθεί στη διάρκεια της αναφοράς.

12. Ποτέ δε γίνεται δεκτή αναφορά, όταν παρευρίσκονται πρόσωπα, που δεν ανήκουν στην ανάλογη Στρατιωτική Αρχή και όταν ο ανώτερος ευρίσκεται ανάμεσα σε τέτοια πρόσωπα, ειδοποιείται και δέχεται την αναφορά μόνος του.

ΑΡΘΡΟ 21

ΓΡΑΠΤΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

1. Όσα αναφέρονται σ' αυτό το Άρθρο, έχουν σχέση με ατομικές αναφορές, που υποβάλλονται από τους στρατιωτικούς. Τα σχετικά με αναφορές και έγγραφα κάθε είδους των Στρατιωτικών Αρχών υπάρχουν στον Κανονισμό Στρατιωτικής Αλληλογραφίας.

2. Οι γραπτές αναφορές των στρατιωτικών χαρακτηρίζονται υπηρεσιακές, αν έχουν σχέση με την υπηρεσία και μη υπηρεσιακές αν έχουν σχέση με τους ίδιους.

3. Όλες οι γραπτές αναφορές των στρατιωτικών υποβάλλονται πάντα στους ανώτερους, κάτω από τις άμεσες διαταγές των οποίων ευρίσκονται αυτοί που αναφέρουν.

4. Ο τύπος της γραπτής ατομικής αναφοράς φαίνεται στον Κανονισμό Στρατιωτικής Αλληλογραφίας.

5. Η γραπτή αναφορά πρέπει να είναι σύντομη, με σαφήνεια και ακρίβεια, γραμμένη στην επίσημη γλώσσα του Κράτους και διατυπωμένη με τον

πρέποντα σεβασμό. Αυτή αρχίζει πάντοτε, όπως και η προφορική αναφορά με την φράση «**Αναφέρω ότι .....**».

ΓΡΑΠΤΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΩΝ - ΑΝΘΥΠΑΣΠΙΣΤΩΝ - ΜΟΝΙΜΩΝ ΚΑΙ ΕΘΕΛΟΝΤΩΝ ΥΠΑΞΙΩΜΑΤΙΚΩΝ

6. Οι αξιωματικοί, οι ανθυπασπιστές, οι μόνιμοι και εθελοντές υπαξιωματικοί και οι στρατεύσιμοι οπλίτες έχουν το δικαίωμα να απευθύνονται γραπτά για ζητήματα, που έχουν σχέση με την υπηρεσία ή μ' αυτούς τους ίδιους, στις εξής περιπτώσεις:

α. Όταν ευρίσκονται σε τόπο διαφορετικό από τον τόπο της προϊστάμενης Αρχής, που απευθύνονται.

β. Όταν σχετικά με την αναφορά απαιτείται γραπτή απόφαση ή ενέργεια άλλης Αρχής.

γ. Όταν πρόκειται για θέμα διοικητικής ή οικονομικής φύσεως, που θέλει γραπτές αποδείξεις ή δικαστική ενέργεια.

δ. Οι οπλίτες που διοικούν αποσπασμένα τμήματα, όταν είναι διορισμένοι αρχιφύλακες ή εφοδεύοντες ή όταν κάνουν στρατονομικά καθήκοντα, απευθύνονται γραπτά, αλλά μόνο για ζητήματα που έχουν σχέση με την υπηρεσία.

7. Στις μη υπηρεσιακές αναφορές των αξιωματικών, ανθυπασπιστών, μόνιμων και εθελοντών υπαξιωματικών, χρειάζεται χαρτόσημο, που η αξία του ορίζεται από τον «Περί χαρτοσήμου» Νόμο, καθώς και το ένσημο που προβλέπεται από το Μετοχικό Ταμείο Στρατού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η

ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ

ΑΡΘΡΟ 22

ΣΤΟΛΗ

1. Οι διάφορες στολές, τα είδη από τα οποία αποτελούνται, όπως και ο τρόπος που τις φορούν, καθορίζονται από τους Κανονισμούς, που ισχύουν για τη στολή και από τις σχετικές διαταγές.

2. Το κανονικό της στολής σ' όλες γενικά τις περιστάσεις όπου οι στρατιωτικοί, είτε είναι συγκεντρωμένοι και αποτελούν Στράτευμα, είτε μόνοι τους και είτε είναι υπηρεσία, είτε όχι, είναι πάρα πολύ σπουδαίο ζήτημα. Το κανονικό της στολής συμβάλλει στο γόητρο του Στρατού και της Μονάδας. Είναι απόδειξη πειθαρχίας, καθώς και ότι κάθε άτομο στο Στράτευμα σέβεται τον εαυτό του, το Στρατό και τους Κανονισμούς.

3. Κάθε Διοικητής είναι υπεύθυνος για το κανονικό της στολής των αξιωματικών και οπλιτών, που έχει στις διαταγές του και επιβλέπει με κάθε αυστηρότητα, την ομοιομορφία και την καθαριότητα της, τον τρόπο που φορούν αυτήν, καθώς και τα διάφορα εξαρτήματα της.

Απαγορεύει αυστηρά, οποιαδήποτε, έστω και την ελάχιστη τροποποίηση ή προσθήκη που είναι αντίθετη με τις διατάξεις περί στολής.

Αν διαπιστώσει τέτοιου είδους παράβαση, αν πρόκειται για αξιωματικό, ανθυπασπιστή ή μόνιμο ή εθελοντή υπαξιωματικό, τιμωρεί τον παραβάτη και του απαγορεύει, να φορά τη στολή, που τροποποίησε. Αν πρόκειται για κληρωτό οπλίτη, εκτός από την τιμωρία, διατάζει, να δοθεί νέα στολή και να χρεωθεί η αξία της, σε βάρος της ιδιαίτερης περιουσίας του παραβάτη.

4. Ο Διοικητής της Μονάδας, καθορίζει τα σχετικά με τη στολή των ανδρών του, για όλα τα είδη της εσωτερικής υπηρεσίας της Μονάδας. Ο Φρούραρχος, ακολουθώντας, στην προκειμένη περίπτωση, τις διαταγές του Ανώτερου Διοικητή Φρουράς, κανονίζει τα σχετικά με τη στολή των στρατιωτικών στην πόλη, καθώς και των τμημάτων, που διορίζονται στις διάφορες υπηρεσίες της Φρουράς. Επιβλέπει, επίσης, συνεχώς για την κανονικότητα της στολής, όσων στρατιωτικών κυκλοφορούν στην πόλη.

ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΓΙΑ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟΥΣ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ

5. Στις ξένες Χώρες, δεν επιτρέπεται να φορούν στολή παρά μόνο οι εξής στρατιωτικοί:

α. Οι τοποθετημένοι στις Ελληνικές Πρεσβείες ή σε Συμμαχικά Στρατηγεία.

β. Όσοι είναι σ' επίσημη αποστολή.

γ. Αυτοί που πηγαίνουν σε ξένη Χώρα ή μόνο περνούν για υπηρεσιακούς λόγους, στους οποίους περιλαμβάνονται και όσοι εκπαιδεύονται σε ξένες Στρατιωτικές Σχολές.

6. Οι στρατιωτικοί, που είναι σε άδεια στο εξωτερικό, δεν επιτρέπεται να φορούν τη στολή τους. Παρ' όλα αυτά όμως, όταν παρευρίσκονται σε επίσημη ή ιδιωτική τελετή, σαν άτομα, μπορούν να φορούν τη στολή τους, μετά από άδεια του Αρχηγού Γενικού Επιτελείου Στρατού.

ΟΠΛΙΣΜΟΣ

7. Οι κληρωτοί οπλίτες, εκτός υπηρεσίας, δεν έχουν οπλισμό.

8. Οι αξιωματικοί, ανθυπασπιστές καθώς και οι μόνιμοι ή εθελοντές οπλίτες, μπορούν να έχουν τον ατομικό οπλισμό τους (πιστόλι ή περίστροφο) και εκτός υπηρεσίας, είτε με στολή είτε με πολιτικά, μετά από ειδική άδεια γι' αυτό του Ανώτερου Διοικητή Φρουράς, αν αυτός έχει βαθμό ανώτατου αξιωματικού. Είναι όμως υποχρεωμένος ο τελευταίος, ν' αναφέρει ιεραρχικά στο Γενικό Επιτελείο Στρατού τους λόγους, που προκάλεσαν το μέτρο αυτό.

ΑΡΘΡΟ 23

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΝΔΥΜΑΣΙΑ

ΜΟΝΙΜΟΙ ΚΑΙ ΕΘΕΛΟΝΤΕΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟΙ

1. Οι αξιωματικοί, οι ανθυπασπιστές καθώς και οι μόνιμοι ή εθελοντές υπαξιωματικοί, μπορούν να φορούν πολιτικά εκτός υπηρεσίας και μέσα στο στρατόπεδο, τις μη εργάσιμες ημέρες και ώρες.

2. Όσοι από τους παραπάνω έχουν ειδική υπηρεσία, μπορούν να φορούν πολιτικά και στην υπηρεσία, είτε μέσα, είτε έξω από το Στρατόπεδο, με διαταγή του Διοικητή του Σχηματισμού, που ανήκει η Μονάδα τους.

ΚΛΗΡΩΤΟΙ ΟΠΛΙΤΕΣ

3. Οι κληρωτοί οπλίτες οφείλουν να φορούν στρατιωτική στολή σε όλες τις περιπτώσεις, εκτός όταν ευρίσκονται σε άδεια απουσίας ή μικρότερη του 24ώρου, οπότε μπορούν να φορούν πολιτικά. Εάν στη διάρκεια της άδειας τους εργάζονται, τότε στις ώρες εργασίας τους είναι υποχρεωμένοι να φορούν πολιτικά.

4. Από τον παραπάνω κανόνα υπάρχουν οι εξής εξαιρέσεις:

α. Οι οπλίτες Ασφαλείας Στρατεύματος και της Στρατονομίας, μπορούν να φορούν πολιτικά, με διαταγή του Διοικητή της Μονάδας, όταν έχουν ειδική υπηρεσία.

β. Οι αγγελιαφόροι ή οδηγοί ανώτατων αξιωματικών, μπορούν να φορούν πολιτικά εκτός Στρατοπέδου, με διαταγή του αξιωματικού, όπου έχουν διατεθεί.

γ. Ειδικά αυτοί που υπηρετούν σε φυλάκια και Υπομονάδες προκαλύψεως, που η έδρα τους ευρίσκεται μέσα σε απαγορευμένες ή επιτηρούμενες ζώνες, δεν επιτρέπεται να φορούν πολιτική περιβολή.

5. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις και κατά την κρίση του Αρχηγού του Γενικού Επιτελείου Στρατού, μπορεί να απαγορευτεί η πολιτική ενδυμασία.

ΑΡΘΡΟ 24

ΓΕΝΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ ΕΚΤΟΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

1. Τα όσα αναφέρονται σ' αυτό το Άρθρο, δεν είναι οδηγός καλής συμπεριφοράς, αλλά δίνουν γενικές αρχές και υπογραμμίζουν βασικές υποχρεώσεις, που η παράλειψη τους αποτελεί πειθαρχικό παράπτωμα και σαν τέτοιο τιμωρείται.

2. Η υψηλή αποστολή του Στρατού επιβάλλει σε όλους, όσους έχουν την τιμή να φορούν τη στρατιωτική στολή, άψογη παράσταση και συμπεριφορά σε κάθε τόπο και χρόνο.

3. Ο στρατιωτικός, στη συμπεριφορά του και παράσταση του, πρέπει πάντα να εμπνέεται από την αντίληψη του υψηλού προορισμού του. Δεν πρέπει να ξεχνά, ότι η όλη εμφάνιση του, όπως και κάθε πράξη του, καλή ή κακή, δεν αποδίδεται μόνο σ' αυτόν τον ίδιο, αλλά και στη Μονάδα του και στο Στρατό ολόκληρο, όπου είναι μέλος.

Διαπνεόμενος από το στρατιωτικό πνεύμα, οφείλει όχι μόνο ν' αποφεύγει κάθε πράξη που θα μπορούσε να εκθέσει το Στρατό, αλλά και να συμπεριφέρεται με τρόπο, που να τιμά τον εαυτό του και το Στρατό.

4. Οι Στρατιωτικοί οφείλουν να σέβονται τους Νόμους και τις αστυνομικές διατάξεις, να συμμορφώνονται στις υποδείξεις των οργάνων της τάξεως, να συμπεριφέρονται με ευπρέπεια και να δίνουν σ' αυτά κάθε βοήθεια, όταν ζητηθεί.

5. Προς τους πολίτες, ο στρατιωτικός πρέπει να φέρεται με αξιοπρέπεια και ευγένεια. Αποφεύγει με προσοχή προστριβές, φιλονικίες και προκλήσεις μ' αυτούς.

ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ

6. Η εικόνα του στρατιωτικού πρέπει να είναι εικόνα ανθρώπου σοβαρού, ευπρεπούς και πολιτισμένου. Η στολή πρέπει να είναι καθαρή και σιδερωμένη, τα μεταλλικά της μέρη και τα παπούτσια γυαλισμένα, τα μαλλιά κομμένα με κοσμιότητα. Οι υπερβολές απαγορεύονται και η όλη εμφάνιση του στρατιωτικού πρέπει να χαρακτηρίζεται από την απλότητα και το μέτρο.

7. Η πολιτική ενδυμασία των αξιωματικών πρέπει να είναι κόσμια και ανάλογη με τον τρόπο παρουσίας τους, το σκοπό και την εποχή.

ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ ΜΕΤΑΞΥ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΩΝ

8. Η συμπεριφορά των στρατιωτικών μεταξύ τους, εκτός υπηρεσίας, πρέπει να διακρίνεται από πνεύμα συναδελφικότητας και αμοιβαίας εκτιμήσεως, που προέρχεται από το γεγονός, ότι αυτοί είναι μέλη μιας οικογένειας, της στρατιωτικής οικογένειας, τα οποία συνδέονται με τους δεσμούς της κοινής αποστολής και των στρατιωτικών παραδόσεων.

9. Οι κατώτεροι και εκτός υπηρεσίας ακόμη, οφείλουν σεβασμό στους ανωτέρους τους, σύμφωνα με τις διατάξεις αυτού του Κανονισμού. Ο σεβασμός αυτός, δεν πρέπει να συγχέεται καθόλου με την κολακεία, που είναι ελάττωμα.

10. Η προσφορά δώρων από κατωτέρους σε ανωτέρους απαγορεύεται και τόσο ο ανώτερος που τα δέχεται, όσο και ο κατώτερος που τα προσφέρει, πρέπει να τιμωρούνται.

ΑΡΘΡΟ 25

ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ

1. Οι Ένοπλες Δυνάμεις ανήκουν στο Έθνος. Κάθε στρατιωτικός μπορεί να έχει τις πεποιθήσεις και τις προσωπικές του αντιλήψεις, οφείλει όμως στα πλαίσια της υπηρεσίας του να τηρεί αυστηρή ουδετερότητα. Κάθε πολιτική δραστηριότητα απαγορεύεται αυστηρά.

2. Οι κληρωτοί, που είχαν ενταχθεί σε πολιτικές οργανώσεις πριν τη στράτευση τους, αναστέλλουν την πολιτική και συνδικαλιστική τους δραστηριότητα κατά την διάρκεια της θητείας τους.

3. Οι στρατιωτικοί έχουν δικαίωμα να εκφράζουν γραπτά τις απόψεις τους και να δημοσιεύουν κείμενα καθαρά επιστημονικού, πολιτιστικού ή λογοτεχνικού περιεχομένου. Δεν μπορούν όμως να κάνουν το ίδιο για ζητήματα πολιτικού ή κομματικού περιεχομένου, ούτε να κάνουν δηλώσεις στα μέσα μαζικής ενημερώσεως χωρίς άδεια του Υπουργού Εθνικής Άμυνας.

4. Απαγορεύεται στους αξιωματικούς, υπαξιωματικούς και ανθυπασπιστές να ασκούν οποιοδήποτε επάγγελμα ή να ασχολούνται με οποιαδήποτε αμειβόμενη εργασία.

Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται στους αξιωματικούς, ανθυπασπιστές και οπλίτες του Μουσικού, η δημόσια διεύθυνση ιδιωτικών ορχηστρών ή η συμμετοχή σε ιδιωτικές ορχήστρες και θεάματα, φορώντας πολιτικά, με αμοιβή μετά από ονομαστική εγκριτική διαταγή του Σχηματισμού, όπου ανήκουν.

5. Επίσης επιτρέπεται στους υγειονομικούς αξιωματικούς η εξάσκηση του ιατρικού επαγγέλματος, εξ' αιτίας της ιδιομορφίας του και της γενικότερης κοινωνικής αποστολής του, μετά από εγκριτική διαταγή του Γενικού Επιτελείου Στρατού, που μπορεί να μεταβιβάσει αυτό το δικαίωμα στους Διοικητές των Σχηματισμών.

6. Οι έφεδροι αξιωματικοί και κληρωτοί οπλίτες μπορούν κατά τον εκτός υπηρεσίας χρόνο να ασκούν το επάγγελμα τους.

7. Επιτρέπεται η συμμετοχή των στρατιωτικών σε επιστημονικές, αθλητικές ή επαγγελματικές Ενώσεις, Συνδέσμους ή Σωματεία. Για τα μόνιμα στελέχη απαιτείται άδεια της υπηρεσίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΛΗΨΗ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ

ΑΡΘΡΟ 26

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΝΘΥΠΑΣΠΙΣΤΩΝ ΣΤΟΥΣ ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΥΣ ΤΟΥΣ

1. Κάθε αξιωματικός ή ανθυπασπιστής παρουσιάζεται ιεραρχικά στους προϊστάμενους του, μέχρι το Διοικητή, φορώντας τη στολή, που προβλέπεται από τον Κανονισμό, ως εξής:

- α. Αυτός που φεύγει λόγω μεταθέσεως ή αποσπάσεως, παρουσιάζεται την επόμενη της παραδόσεως της υπηρεσίας, που ήταν υπεύθυνος.
- β. Αυτός που τοποθετείται ή αποσπάται σε νέα θέση, παρουσιάζεται την επόμενη της αφίξεως και πριν ν' αναλάβει τα νέα καθήκοντα του.
- γ. Αυτός που προάγεται, παρουσιάζεται την επόμενη από την κοινοποίηση της προαγωγής του.
2. Οι αξιωματικοί και ανθυπασπιστές, που επιστρέφουν από οποιαδήποτε άδεια απουσίας, παρουσιάζονται στους άμεσους προϊστάμενους τους, αν υπηρετούν στην ίδια Φρουρά, διαφορετικά αναφέρουν τηλεφωνικά.
3. Οι αξιωματικοί που υπηρετούν στα Επιτελεία Σχηματισμών, από το βαθμό του Λοχαγού και πάνω, παρουσιάζονται σε όλους τους προϊσταμένους τους στην ιεραρχία μέχρι το Διοικητή του Σχηματισμού, στις περιπτώσεις της παραγράφου 1, παραπάνω.
4. Στο Γενικό Επιτελείο Στρατού οι ανώτατοι αξιωματικοί, παρουσιάζονται σ' όλους τους ιεραρχικά προϊσταμένους τους, μέχρι τον Αρχηγό. Οι υπόλοιποι αξιωματικοί, παρουσιάζονται μέχρι το προϊστάμενο τους Κλιμάκιο, στις περιπτώσεις της παραγράφου 1, παραπάνω. Περισσότερες λεπτομέρειες μπορεί να καθορίζονται με διαταγές του ΓΕΣ.
5. Στις περιπτώσεις της υποπαραγράφου 1β και αφού αυτός που τοποθετήθηκε ή αποσπάστηκε, θα παρουσιαστεί, σύμφωνα με τις παραπάνω διατάξεις, σε περισσότερους από έναν ιεραρχικά προϊσταμένους, την παρουσίαση κάνει ο άμεσος προϊστάμενος του.
6. Εάν ο προϊστάμενος δε μένει στην ίδια Φρουρά, μπορεί να επιτρέψει στον υφιστάμενο να μην παρουσιαστεί μπροστά του, περιμένοντας να δεχθεί την παρουσίαση του τελευταίου στην πρώτη ευκαιρία.
7. Οι Διοικητές Μονάδων, Συγκροτημάτων και Σχηματισμών, πριν την ανάληψη της διοικήσεως, καθώς και μετά την παράδοση της, παρουσιάζονται στους άμεσους προϊσταμένους τους, έστω κι αν αυτοί δε μένουν στην ίδια Φρουρά.

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ ΟΜΑΔΙΚΕΣ

8. Οι αξιωματικοί και ανθυπασπιστές που υπηρετούν σε Μονάδες, παρουσιάζονται όλοι μαζί στον Διοικητή της Μονάδας, μόλις αναλάβει τη διοίκηση, σε ώρα που εκείνος ορίζει, φορώντας τη στολή που προβλέπεται από το σχετικό Κανονισμό.
- Με τις ίδιες συνθήκες παρουσιάζονται και οι μόνιμοι και εθελοντές υπαξιωματικοί της Μονάδας.
9. Επίσης αξιωματικοί και ανθυπασπιστές σε οποιαδήποτε θέση και να υπηρετούν, παρουσιάζονται όλοι μαζί στον άμεσο προϊστάμενο τους, μόλις αναλάβει τα καθήκοντα του, σε ώρα που εκείνος ορίζει, φορώντας τη στολή που προβλέπεται από το σχετικό κανονισμό.

ΑΡΘΡΟ 27

ΑΝΑΛΗΨΗ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΜΙΚΡΟΤΕΡΩΝ ΚΛΙΜΑΚΙΩΝ

ΓΕΝΙΚΑ

1. Οι αξιωματικοί που αναλαμβάνουν διοίκηση Συγκροτήματος Μονάδας, Υπομονάδας ή Διμοιρίας-Ουλαμού, παρουσιάζονται στα Στρατεύματα την ημέρα, που αναλαμβάνουν τη διοίκηση τους, σε ώρα, που ορίζεται από τον άμεσο προϊστάμενο τους.
2. Την παρουσίαση κάνουν οι άμεσοι προϊστάμενοι αυτών που παρουσιάζονται.

3. Η παρουσίαση των νέων Διοικητών Συγκροτημάτων και Μονάδων και η ανάληψη απ' αυτούς της διοικήσεως, γίνεται ταυτόχρονα με την παράδοση της διοικήσεως από τους προκάτοχους τους.

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΩΝ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΩΝ

4. Εάν όλες οι Μονάδες του Συγκροτήματος διαμένουν στο ίδιο Στρατόπεδο, στην παρουσίαση παρατάσσεται ολόκληρο το Συγκρότημα, διαφορετικά η παρουσίαση γίνεται στο Στρατόπεδο κάποιας Μονάδας του Συγκροτήματος. Σ' αυτήν την περίπτωση, από τις υπόλοιπες Μονάδες του Συγκροτήματος παρευρίσκονται οι Διοικητές με δυο αξιωματικούς του Επιτελείου τους και αντιπροσωπευτικό τμήμα ίσο με μία Διμοιρία.

5. Τα Στρατεύματα που φορούν την κανονική στολή παρελάσεων, χωρίς αυτοκίνητα και κτήνη παίρνουν σχηματισμό επιθεωρήσεως, σύμφωνα με όσα καθορίζονται στο σχετικό κανονισμό. Διοικητής της παρατάξεως είναι ο υποδιοικητής του Συγκροτήματος ή ο αρχαιότερος από τους αξιωματικούς του Συγκροτήματος. Ο Διοικητής της παρατάξεως ευρίσκεται στο κέντρο της παρατάξεως και στην κανονική από τον πρώτο ζυγό απόσταση. Αν το Συγκρότημα διαθέτει σημαία, αυτή, μαζί με τη Φρουρά της τοποθετείται στο δεξιό της παρατάξεως.

6. Αυτός που παραδίδει και αυτός που παραλαμβάνει, στέκονται εκτός παρατάξεως, σ' απόσταση 20 βημάτων από το Διοικητή της παρατάξεως και με μέτωπο στα παραταγμένα Στρατεύματα.

7. Ο Διοικητής που κάνει την παρουσίαση πλησιάζει το χώρο της παρατάξεως. Ο Διοικητής παρατάξεως δίνει το παράγγελμα «**Προσοχή**». Λίγο πριν φτάσει στο κέντρο της παρατάξεως αυτός που κάνει την παρουσίαση, ο Διοικητής της παρατάξεως δίνει παράγγελμα «**Παρουσιάστε άρμ**» και μόλις αυτό εκτελεστεί, αναφέρει αμέσως στο Διοικητή που παρουσιάζει. Την ίδια στιγμή αυτός που παραδίδει και αυτός που παραλαμβάνει, περπατούν και στέκονται δεξιά και αριστερά του Διοικητή που παρουσιάζει και σε απόσταση ενός βήματος πίσω απ' αυτόν. Ο τελευταίος στέκεται στο κέντρο της παρατάξεως και δεξιά και αριστερά του ευρίσκονται οι δύο Διοικητές, αυτός που παραδίδει και αυτός που παραλαμβάνει. Και οι τρεις χαιρετούν τα Στρατεύματα, Ο Διοικητής της παρατάξεως στέκεται έξη (6) βήματα δεξιά και ένα (1) πίσω από αυτόν που κάνει την παρουσίαση και μόλις διαταχθεί απ' αυτόν, δίνει το παράγγελμα «**Παρά πόδα Άρμ**».

8. Αυτός που παρουσιάζει, απευθύνεται στα Στρατεύματα και εκφωνεί τα εξής: «Αξιωματικοί, Υπαξιωματικοί και Στρατιώτες, από αυτή τη στιγμή πρέπει ν' αναγνωρίσετε σαν Διοικητή σας τον..... (βαθμός, επώνυμο, όνομα) και να τον υπακούετε σε οτιδήποτε σας διατάξει, για το καλό της Υπηρεσίας, την εκτέλεση των στρατιωτικών κανονισμών, την τήρηση των Νόμων και την επιτυχία των Ελληνικών Όπλων».

9. Κατόπιν, ο Διοικητής που παραδίδει, μιλώντας στα Στρατεύματα, κάνει την παρακάτω δήλωση:

«Παραδίδοντας τη διοίκηση του..... (τίτλος Συγκροτήματος π.χ. 16ου Συντάγματος Πεζικού) θα διατηρώ με υπερηφάνεια την ανάμνηση της περιόδου, όπου υπήρξα διοικητής του».

10. Έπειτα, ο Διοικητής που παραλαμβάνει, μιλώντας στα Στρατεύματα, κάνει την παρακάτω δήλωση:

«Έχοντας συναίσθηση της τιμής και της ευθύνης που πηγάζουν από την ανάληψη της διοικήσεως του ..... (τίτλος Συγκροτήματος), δηλώνω, ότι θα

τηρήσω πιστά τους στρατιωτικούς κανονισμούς, και τους Νόμους και θα απαιτήσω την τήρηση τους απ' όλους, χωρίς καμία εξαίρεση».

11. Μετά απ' αυτό, αυτός που έκανε την παρουσίαση με τη συνοδεία των διοικητών που παραλαμβάνουν και παραδίδουν, οι οποίοι τον ακολουθούν σε απόσταση δύο βημάτων, επιθεωρεί τα παρατεταγμένα Στρατεύματα, όπως αναφέρεται στο σχετικό κανονισμό. Ο Διοικητής της παρατάξεως ακολουθεί σε απόσταση έξη (6) βημάτων. Μετά το τέλος της παρατάξεως, γίνεται παρέλαση μπροστά από το Διοικητή που έκανε την παρουσίαση, ο οποίος έχει δεξιά και αριστερά του, ένα βήμα πίσω του, τους διοικητές που πήραν μέρος στην παράδοση και παραλαβή.

12. Εάν, για οποιοδήποτε λόγο, ο παλιός Διοικητής δεν είναι παρών, η παρουσίαση του νέου Διοικητή γίνεται, όπως εκτέθηκε παραπάνω, αφού όμως παραλειφθούν, όσα έχουν σχέση με το Διοικητή, που παραδίδει. Σ' αυτήν την περίπτωση, αυτός που εκτελεί προσωρινά χρέη Διοικητή, είναι ο Διοικητής της παρατάξεως.

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ

13. Η παρουσίαση των διοικητών Ταγμάτων, Επιλαρχιών και Μοιρών, γίνεται, όπως αναφέρεται στις προηγούμενες παραγράφους.

14. Στις υπόλοιπες Μονάδες την παρουσίαση του νέου Διοικητή, κάνει ο Διοικητής που παραδίδει ή αυτός που εκτελεί προσωρινά καθήκοντα Διοικητή. Γενικά, η διαδικασία είναι παρόμοια μ' αυτή, που περιγράφεται για το Συγκρότημα, με τις εξής όμως τροποποιήσεις:

α. Ο Διοικητής που παραδίδει, μιλώντας στα Στρατεύματα, κάνει την παρακάτω δήλωση:

«Από αυτήν τη στιγμή παραδίδω τη διοίκηση στον .....

(βαθμός, επώνυμο, όνομα), που πρέπει ν' αναγνωρίσετε σαν Διοικητή σας και να υπακούετε σ' αυτόν, σε οτιδήποτε σας διατάξει για το καλό της Υπηρεσίας, την εκτέλεση των στρατιωτικών κανονισμών και την τήρηση των Νόμων. Παραδίδοντας τη διοίκηση κλπ. (όπως στην παράγραφο 9, παραπάνω).

β. Εάν την παρουσίαση κάνει αυτός, που εκτελεί προσωρινά καθήκοντα διοικητή, τότε κάνει αυτός την εξής δήλωση:

«Από τη στιγμή αυτή πρέπει να αναγνωρίσουμε σαν διοικητή τον .....

(βαθμός, επώνυμο, όνομα) και να υπακούμε σ' αυτόν, σ' οτιδήποτε διατάξει, για το καλό της Υπηρεσίας, την εκτέλεση των στρατιωτικών κανονισμών και την τήρηση των Νόμων».

15. Στις Μονάδες, που δε διαθέτουν στρατεύματα, καθώς και στις διάφορες μικρές Μονάδες, η παρουσίαση των διοικητών δεν ακολουθεί ιδιαίτερο τύπο.

16. Σε Μονάδες ισότιμες με Συγκροτήματα ή Σχηματισμούς, η παρουσίαση των διοικητών γίνεται σύμφωνα μ' αυτά, που καθορίζονται για το Συγκρότημα.

17. Οι διοικητές των Σχηματισμών, καθορίζουν, με διαταγή τους, τις Μονάδες, όπου η παρουσίαση των διοικητών θα γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 4-12, 14 και 15.

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΩΝ ΥΠΟΜΟΝΑΔΩΝ ΚΑΙ ΔΙΜΟΙΡΙΩΝ - ΟΥΛΑΜΩΝ

18. Η παρουσίαση των Διοικητών Υπομονάδων γίνεται από το Διοικητή Μονάδας, στην αναφορά της Μονάδας. Κατά τον ίδιο τρόπο, η παρουσίαση των Διοικητών Διμοιριών και Ουλαμών, γίνεται από το Διοικητή Υπομονάδας στην αναφορά της Υπομονάδας.

19. Αυτός που παρουσιάζει, έχοντας στ' αριστερά του αυτόν που παρουσιάζεται, στέκεται στο κέντρο της παραταγμένης Μονάδας ή

Υπομονάδας και μιλώντας στο Στράτευμα, λέει: «Σας παρουσιάζω τον ..... (βαθμός, επώνυμο, όνομα», που από αυτήν τη στιγμή αναλαμβάνει τη διοίκηση του ή της ..... (π.χ. 1ου Λόχου ή της 1ης Διμοιρίας».

20. Στη συνέχεια, αυτός που παρουσιάσθηκε, χαιρετά εκείνον, που τον παρουσίασε και πηγαίνει στην κανονική θέση του στην Υπομονάδα ή τη Διμοιρία ή τον Ουλαμό, που αναλαμβάνει τη διοίκηση.

21. Η ημερήσια διαταγή του Διοικητή που παραδίδει, διαβάζεται πριν την παρουσίαση του νέου Διοικητή.

ΑΡΘΡΟ 28

ΑΝΑΛΗΨΗ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΩΝ

1. Αυτοί που τοποθετούνται, σαν Διοικητές Ταξιαρχίας, Μεραρχίας, Σώματος Στρατού ή Στρατιάς παρουσιάζονται στο Στρατηγείο του Σχηματισμού για ανάληψη της διοικήσεως.
2. Στο Στρατηγείο, υποδέχεται το νέο Διοικητή αυτός που παραδίδει, εάν είναι νεώτερος του, διαφορετικά τον υποδέχεται ο Υποδιοικητής ή ο Επιτελάρχης. Στην άφιξη αποδίδονται στο νέο Διοικητή οι προβλεπόμενες τιμές.
3. Ο Διοικητής που παραδίδει, παρουσιάζει, σ' αυτόν που παραλαμβάνει, τον Υποδιοικητή, τον Έπιτελάρχη, τους Διοικητές Όπλων και τους Διευθυντές Σωμάτων. Ο Επιτελάρχης παρουσιάζει τους Αξιωματικούς του Επιτελείου και οι Διοικητές Όπλων και Διευθυντές Σωμάτων, παρουσιάζουν τους αξιωματικούς τους.
4. Μετά την ανάληψη της Διοικήσεως του Σχηματισμού, ο Διοικητής πρέπει, όσο το δυνατό πιο σύντομα, να επισκεφθεί και να επιθεωρήσει τις Μονάδες, που υπάγονται στη διοίκηση του, τα Συγκροτήματα και τους Σχηματισμούς για να τον γνωρίσουν τα Στρατεύματα.
5. Με διαταγές του Αρχηγού Γενικού Επιτελείου Στρατού μπορεί να καθορίζονται περισσότερες λεπτομέρειες για την ανάληψη διοικήσεως Σχηματισμών ή για την ανάληψη της Αρχηγίας του Γενικού Επιτελείου Στρατού.

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΑΔΕΙΕΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΕΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

ΑΔΕΙΕΣ ΑΠΟΥΣΙΑΣ ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΩΝ

ΚΑΙ ΑΝΘΥΠΑΣΠΙΣΤΩΝ

ΑΡΘΡΟ 29

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

1. Οι άδειες απουσίας, που χορηγούνται στους αξιωματικούς εκτός από τους εφέδρους, που υπηρετούν θητεία κανονική ή παρατεταμένη, είναι οι εξής:
  - α. Άδειες απουσίας "μικράς διαρκείας".
  - β. Άδειες απουσίας κανονικές.

- γ. Άδειες απουσίας παραπάνω από τις κανονικές.
  - δ. Άδειες απουσίας εκπαιδευτικές.
  - ε. Άδειες απουσίας αναρρωτικές ή θεραπευτικές,
  - στ. Άδειες απουσίας φοιτητικές.
  - ζ. Άδειες απουσίας λόγω μετάθεσης
2. Στους μόνιμους ανθυπασπιστές χορηγούνται όλες οι παραπάνω άδειες, εκτός από τις εκπαιδευτικές.
  3. Στους έφεδρους αξιωματικούς χορηγούνται όλες οι παραπάνω άδειες απουσίας εκτός από τις εκπαιδευτικές, τις λόγω μετάθεσης και επί πλέον τις ειδικές άδειες (αγροτικές, φοιτητικές, λόγω θεομηνιών και τιμητικές).
  4. Εκτός από τις άδειες "μικράς διάρκειας" που χορηγούνται μόνο για το εσωτερικό της Χώρας, όλες οι άλλες μπορεί να δοθούν και για το εξωτερικό.
  5. Όλες γενικά οι άδειες απουσίας, που χορηγούνται στους αξιωματικούς και ανθυπασπιστές, εκτός από τις ημερήσιες, γράφονται στην Ημερήσια Διαταγή.
  6. Οι παραπάνω άδειες απουσίας, δεν έχουν καμία επίδραση στις αποδοχές του αξιωματικού ή ανθυπασπιστή, εκτός από τις άδειες απουσίας πέρα από τις κανονικές, για τις οποίες ισχύουν ειδικές διατάξεις (N3486/1928 και N3102/1924).

ΑΡΘΡΟ 30

ΑΔΕΙΕΣ ΑΠΟΥΣΙΑΣ "ΜΙΚΡΑΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ"

1. Άδειες απουσίας "μικράς διάρκειας" είναι, όσες διαρκούν μία έως τέσσερις ημέρες. Αυτές χορηγούνται μετά από γραπτή αναφορά του ενδιαφερόμενου αξιωματικού ή ανθυπασπιστή, που υποβάλλεται ιεραρχικά, σ' αυτόν που έχει το δικαίωμα να χορηγήσει την άδεια.

2. Δικαίωμα χορηγήσεως

Οι άδειες απουσίας "μικρός, διάρκειας" χορηγούνται, για όσους αξιωματικούς και ανθυπασπιστές ανήκουν σε Μονάδες από το Διοικητή της Μονάδας. Για τους Διοικητές όμως των Μονάδων και μεγαλύτερων κλιμακίων, καθώς και για τους αξιωματικούς και ανθυπασπιστές, που υπηρετούν στα επιτελεία, χορηγούνται από τον άμεσο προϊστάμενο τους, που συντάσσει και τις εκθέσεις ικανότητας αυτών, Ο τελευταίος είναι υπεύθυνος για την αναπλήρωση του αξιωματικού, στον οποίο έδωσε άδεια.

3. Σύνολο Ημερών Αδειών «Μικράς Διάρκειας».

α. Μέσα σ' ένα ημερολογιακό έτος, το σύνολο των ημερών αδειών, που χορηγούνται σε μόνιμο αξιωματικό ή ανθυπασπιστή σαν άδειες «μικρός διάρκειας» 2 έως 4 ημερών, δεν μπορεί να ξεπεράσει τις 10. Οι άδειες διάρκειας 2 έως 4 ημερών, που χορηγούνται πάνω από τον αριθμό αυτό, υπολογίζονται σαν κανονικές και αφαιρούνται από τον αριθμό των ημερών κανονικής άδειας που μπορεί να πάρει ο αξιωματικός ή ανθυπασπιστής, μέσα στο ίδιο ημερολογιακό έτος (Άρθρο 31, παράγραφος 3α).

β. Τα παραπάνω ισχύουν και για τους αξιωματικούς ειδικής μονιμότητας και ανακατατάξεως.

γ. Για τους έφεδρους αξιωματικούς και ανθυπασπιστές που υπηρετούν τη θητεία τους, κανονική ή παρατεταμένη, ισχύει ό,τι και για τους κληρωτούς οπλίτες (Άρθρο 37, παράγραφος 6α).

4. Απαγορεύεται να δοθούν μαζί, περισσότερες από μία άδειες απουσίας «μικρής διάρκειας» ή διαδοχικά, χωρίς διακοπή.

ΑΡΘΡΟ 31
ΑΔΕΙΕΣ ΑΠΟΥΣΙΑΣ ΚΑΝΟΝΙΚΕΣ

1. Άδειες απουσίας κανονικές, είναι όσες διαρκούν από 5 μέχρι 30 ημέρες. Αυτές χορηγούνται μετά από γραπτή αναφορά του ενδιαφερόμενου αξιωματικού ή ανθυπασπιστή, που υποβάλλεται ιεραρχικά, σ' αυτόν που έχει δικαίωμα, να χορηγήσει την άδεια, που ζητήθηκε.

2. Δικαίωμα Παροχής.

α. Στους αξιωματικούς και ανθυπασπιστές, τις κανονικές άδειες δίνουν οι προϊστάμενοι τους, που αναφέρονται στο Άρθρο 30, παράγραφος 2.

β. Όταν πρόκειται, να δοθεί κανονική άδεια στο Διοικητή Μονάδας ή μεγαλύτερου κλιμακίου αυτός που δίνει την άδεια, πρέπει να αναφέρει σχετικά, στον άμεσο προϊστάμενο του.

3. Σύνολο Ημερών Κανονικών Αδειών.

α. Το σύνολο των ημερών κανονικών αδειών που χορηγούνται σε μόνιμο αξιωματικό ή ανθυπασπιστή, εφ' άπαξ ή τμηματικά, μέσα στο ίδιο ημερολογιακό έτος, δεν μπορεί να ξεπεράσει τις 30. Από αυτό τον αριθμό αφαιρούνται οι ημέρες άδειας «μικρός διαρκείας», που χορηγήθηκαν επί πλέον των δέκα (10) ημερών, που δικαιούνται στο ίδιο ημερολογιακό έτος. (Άρθρο 30 παρ. 3).

β. Για τους έφεδρους αξιωματικούς, που υπηρετούν θητεία, ισχύει ό,τι για τους κληρωτούς οπλίτες.

4. Περιορισμοί για τους Υγειονομικούς Αξιωματικούς και τους Διαχειριστές

α. Αν στη Μονάδα υπηρετεί ένας μόνο υγειονομικός αξιωματικός, για να πάρει αυτός κανονική άδεια, πρέπει η Μονάδα να ζητήσει προηγουμένως την προσωρινή αντικατάστασή του, από την προϊστάμενη Αρχή, με άλλον υγειονομικό αξιωματικό.

β. Οι αξιωματικοί, που έχουν διαχείριση δεν μπορούν να πάρουν κανονική άδεια, που να ξεπερνάει τις 20 ημέρες, χωρίς να τηρηθούν οι προϋποθέσεις που ισχύουν από τους αντίστοιχους Οικονομικούς Κανονισμούς, ή οι διαταγές του Γενικού Επιτελείου Στρατού. Το υπόλοιπο της άδειας, δίνεται σε άλλη χρονική περίοδο.

5. Μετατιθέμενοι Αξιωματικοί και Ανθυπασπιστές.

Σε αξιωματικό ή ανθυπασπιστή, για τον οποίο εκδόθηκε διαταγή μεταθέσεως, δικαίωμα χορηγήσεως κανονικής αδειάς, που ξεπερνάει την ημερομηνία, στην οποία αυτός πρέπει να παρουσιαστεί στη νέα του θέση, έχει ο νέος προϊστάμενος του, που αναφέρεται στην υποπαράγραφο 2α.

6. Κανονικές Άδειες Απουσίας για το Εξωτερικό.

Οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων ισχύουν και για τις κανονικές άδειες απουσίας για το εξωτερικό, με τη διαφορά όμως, ότι δικαίωμα να τις δώσει έχει μόνο ο Αρχηγός Γενικού Επιτελείου Στρατού, όπου υποβάλλονται ιεραρχικά οι σχετικές αναφορές.

ΑΡΘΡΟ 32
ΑΔΕΙΕΣ ΑΠΟΥΣΙΑΣ ΠΑΡΑΠΑΝΩ ΑΠΟ ΤΙΣ ΚΑΝΟΝΙΚΕΣ

1. Μόνιμος, αξιωματικός ή ανθυπασπιστής, που εξάντλησε το όριο κανονικής αδειάς, που αναφέρεται στο Άρθρο 31, παράγραφος 3 και έχει ανάγκη να

πάρει κι άλλη άδεια απουσίας υποβάλλει ιεραρχικά αναφορά σ' αυτόν που έχει το δικαίωμα χορηγήσεως.

2. Δικαίωμα Χορηγήσεως

Δικαίωμα χορηγήσεως αδείας απουσίας παραπάνω από την κανονική έχουν:

- α. Ο Διοικητής Συγκροτήματος μέχρι 6 ημέρες. . .>
- β. Ο Διοικητής Μεραρχίας, ανεξάρτητης Ταξιαρχίας και ισότιμων Σχηματισμών μέχρι 10 ημέρες.
- γ. Ο Διοικητής Σώματος Στρατού και ο Διοικητής Στρατιάς μέχρι 20 ημέρες.
- δ. Ο Αρχηγός Γενικού Επιτελείου Στρατού μέχρι 40 ημέρες.
- ε. Ο Υπουργός Εθνικής Άμυνας μέχρι 60 ημέρες.

3. Συνέπειες

Στις ημέρες αδείας απουσίας παραπάνω από την κανονική, πληρώνονται στον αδειούχο αξιωματικό ή ανθυπασπιστή οι αποδοχές, που προβλέπονται και ο χρόνος αυτού του είδους αδειών, δεν υπολογίζεται σαν χρόνος ασκήσεως των καθηκόντων του βαθμού του. (Αποδοχές 50%, Ν 3486/1928 και Ν 3102/1924).

4. Ειδικές Διατάξεις για τους Έφεδρους Αξιωματικούς.

- α. Στους έφεδρους αξιωματικούς δίνονται άδειες απουσίας παραπάνω από τις κανονικές από τους προϊσταμένους, που αναφέρονται στην παράγραφο 2 και ο μισός αριθμός ημερών, απ' ότι στους μόνιμους.
- β. Στις ημέρες αδείας απουσίας παραπάνω από τις κανονικές πληρώνονται και δικαιολογούνται αποδοχές και γίνονται αντίστοιχες κρατήσεις, στον αδειούχο έφεδρο αξιωματικό, σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν για το αντικείμενο αυτό, για τους μόνιμους αξιωματικούς. Ο χρόνος αυτός της αδείας, δεν υπολογίζεται σαν χρόνος υπηρεσίας.
5. Όταν πρόκειται για τέτοιου είδους άδειες για το εξωτερικό, οι σχετικές αναφορές υποβάλλονται ιεραρχικά στον Αρχηγό Γενικού Επιτελείου Στρατού.

ΑΡΘΡΟ 33

ΑΔΕΙΕΣ ΑΠΟΥΣΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ

Άδειες απουσίας για το Εξωτερικό και εσωτερικό, για εκπαιδευτικούς λόγους, χορηγούνται στους μόνιμους αξιωματικούς με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, μετά από προτάσεις του Αρχηγού του Γενικού Επιτελείου Στρατού, σύμφωνα με το σχετικό Νόμο.

ΑΡΘΡΟ 34

ΑΔΕΙΕΣ ΑΠΟΥΣΙΑΣ ΑΝΑΡΡΩΤΙΚΕΣ Ή ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΕΣ

1. Οι αναρρωτικές άδειες απουσίας διάρκειας μέχρι δύο μήνες, χορηγούνται από το Στρατιωτικό Νοσοκομείο στους μόνιμους αξιωματικούς και ανθυπασπιστές μετά από:
  - α. Νοσοκομειακή νοσηλεία τους.
  - β. Σχετική γνωμάτευση της Επιτροπής Απαλλαγών του αντίστοιχου Σχηματισμού.
  - γ. Έγκριση της παραπάνω γνωματεύσεως, από το Σχηματισμό, όπου ανήκουν, στον οποίο υποβάλλεται αυτή από την Επιτροπή Απαλλαγών.
2. Οι αναρρωτικές άδειες χορηγούνται συνολικά και όχι τμηματικά, χωρίς να επιτρέπεται η διακοπή τους, εκτός κι αν ληφθούν γενικά μέτρα και μετά από διαταγή του Υπουργού Εθνικής Άμυνας

3. Εάν οι λόγοι υγείας υπάρχουν είτε παραμένουν είτε όχι οι λόγοι διακοπής, ο ασθενής αξιωματικός ή ανθυπασπιστής, παραπέμπεται και πάλι στην Επιτροπή Απαλλαγών, για να πάρει την αναρρωτική άδεια που έχει ανάγκη από την αρχή. Όταν πρόκειται για άδεια νοσηλείας ή θεραπείας στο εξωτερικό, ισχύουν οι διατάξεις του σχετικού Προεδρικού Διατάγματος "Περί Νοσοκομειακής Περιθάλψεως".

4. Επίσης, εκτός από τα παραπάνω, στους ασθενείς μόνιμους αξιωματικούς και ανθυπασπιστές χορηγούνται από την Ανώτατη του Στρατού Υγειονομική Επιτροπή, οι μακρές αναρρωτικές άδειες που προβλέπονται από το Νόμο "Περί καταστάσεων αξιωματικών", που ισχύει κάθε φορά.

5. Έφεδροι Αξιωματικοί.

Για τους εφέδρους αξιωματικούς, που υπηρετούν θητεία, ισχύει ότι και για τους κληρωτούς οπλίτες.

ΑΡΘΡΟ 34

ΑΔΕΙΕΣ ΑΠΟΥΣΙΑΣ ΛΟΓΩ ΜΕΤΑΘΕΣΗΣ

1. Άδειες απουσίας "λόγω μετάθεσης" χορηγούνται στους αξιωματικούς και Ανθυπασπιστές, που μετακινούνται λόγω μετάθεσης στο εσωτερικό της χώρας, εφόσον απαιτείται η μεταφορά της οικοσυσκευής τους και η εξεύρεση νέας κατοικίας.

2. Οι παραπάνω άδειες, διάρκειας (8) ημερών σε κάθε περίπτωση, δίδονται μαζί με το φύλλο πορείας για τη νέα θέση από τον έχοντα κάθε φορά το σχετικό δικαίωμα και λογίζονται πλέον των λοιπών προβλεπομένων κανονικών ή μικράς διάρκειας αδειών, που δικαιούται ο Αξιωματικός ή Ανθυπασπιστής (άρθρο 31, παρ. 1.)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Κ

ΑΔΕΙΕΣ ΑΠΟΥΣΙΑΣ ΟΠΛΙΤΩΝ

ΑΡΘΡΟ 35

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

1. Οι άδειες διακρίνονται σε άδειες εσωτερικού και άδειες εξωτερικού. Οι άδειες εσωτερικού ισχύουν για όλη τη Χώρα εκτός αν υπηρεσιακές ανάγκες επιβάλουν κάποιο τοπικό περιορισμό. Ο αδειούχος οπλίτης είναι υπεύθυνος για την σε κάθε περίπτωση έγκαιρη επάνοδο στη Μονάδα του.

Οι άδειες, που χορηγούνται στους οπλίτες είναι οι εξής:

α. Άδειες μικρότερες του 24ώρου Αυτές δεν υπολογίζονται σαν άδειες απουσίας.

β. Άδειες απουσίας "μικράς διάρκειας",

γ. Άδειες απουσίας κανονικές,

δ. Άδειες απουσίας παραπάνω από τις κανονικές,

ε. Άδειες απουσίας αναρρωτικές,

στ. Ειδικές άδειες απουσίας

ζ. Άδειες απουσίας λόγω μετάθεσης

2. Επιτρέπεται η έξοδος από το Στρατόπεδο κάθε ημέρα και από την ώρα, που καθορίζεται με τα προγράμματα ωρών υπηρεσίας και εκπαίδευσεως μέχρι τη βραδινή πρόσκληση όλων γενικά των οπλιτών, εκτός από τους

τιμωρημένους, τους ελεύθερους υπηρεσίας, αυτούς που έχουν οριστεί υπηρεσία και τους νεοσύλλεκτους, που δεν έχουν ορκιστεί ακόμη. Γι' αυτού του είδους την έξοδο και παραμονή εκτός Στρατοπέδου, δε χρειάζεται ειδική γραπτή άδεια.

3. Όλες γενικά οι άδειες απουσίας της παραγράφου 1 του παρόντος εκτός από τις ημερήσιες που χορηγούνται στους μόνιμους και εθελοντές οπλίτες, γράφονται στην Ημερήσια Διαταγή της Μονάδας.

4. Έξοδος Οπλιτών από το Στρατώνι για Λόγους Υπηρεσιακούς ή Ατομικούς.

Κάθε οπλίτης που βγαίνει από το Στρατώνι για υπηρεσιακούς ή ατομικούς λόγους, πρέπει να έχει υπηρεσιακό σημείωμα, υπογραμμένο από το Διοικητή της Μονάδας του.

5. Άδειες Απουσίας για το Εξωτερικό.

Με εξαίρεση τις άδειες των υποπαραγράφων α και β της παραπάνω παραγράφου 1, όλες οι υπόλοιπες άδειες μπορούν να δοθούν και για το εξωτερικό. Οι σχετικές αιτήσεις υποβάλλονται ιεραρχικά στον Αρχηγό Γενικού Επιτελείου Στρατού, που είναι ο μόνος αρμόδιος για την έγκριση τέτοιων αδειών.

ΑΡΘΡΟ 36

ΑΔΕΙΕΣ ΜΙΚΡΟΤΕΡΕΣ ΤΟΥ 24ΩΡΟΥ

ΓΕΝΙΚΑ

1. Οι άδειες, οι μικρότερες του 24ώρου, είναι οι εξής:

α. Άδειες διανυκτερεύσεως στην κατοικία.

β. Άδειες παραμονής εκτός Στρατώνι δύο ώρες μετά τη βραδινή πρόσκληση.

2. Οι παραπάνω άδειες, δίνονται σ' όλους γενικά τους οπλίτες, εκτός από τους νεοσύλλεκτους που δεν ορκίστηκαν ακόμη, μόνο για τον τόπο όπου είναι η έδρα της Μονάδας.

ΠΟΣΟΣΤΑ

3. Τα ποσοστά χορηγήσεως αδειών παραμονής εκτός Στρατώνι για δυο ώρες μετά τη βραδινή πρόσκληση και άδεια διανυκτερεύσεως στην κατοικία καθορίζονται με διαταγές του ΓΕΣ. Για τους έγγαμους οπλίτες δεν ισχύουν τα παραπάνω ποσοστά.

ΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΑΔΕΙΩΝ

4. Οι άδειες παραμονής έξω από το Στρατόπεδο για 2 ώρες και οι άδειες διανυκτερεύσεως χορηγούνται από το Διοικητή της Υπομονάδας, όπου υποβάλλονται αυτού του είδους οι αιτήσεις ιεραρχικά, στην πρωινή αναφορά της Υπομονάδας. Όταν πρόκειται για Μονάδες, που λόγω της μικρής δυνάμεως των οπλιτών δεν είναι οργανωμένες σε Υπομονάδες, αυτές τις άδειες τις δίνει ο Διοικητής της Μονάδας.

5. Τα φύλλα των αδειών αυτών υπογράφονται μετά την αναφορά και δίνονται σ' αυτούς, που τις δικαιούνται, στην προβλεπόμενη από το πρόγραμμα ωρών υπηρεσίας και εκπαιδεύσεως ώρα εξόδου των οπλιτών.

6. Εάν κατά τη διάρκεια της ημέρας κάποιος οπλίτης, έχει ανάγκη να πάρει άδεια παραμονής έξω απ' το Στρατώνι για 2 ώρες, υποβάλλει τη σχετική αίτηση ιεραρχικά στο Διοικητή της Υπομονάδας ή, εάν λείπει αυτός, στον αξιωματικό υπηρεσίας. Σ' αυτή την περίπτωση η άδεια υπογράφεται από τον Αξιωματικό Υπηρεσίας, ο οποίος, στην αναφορά της επόμενης ημέρας,

αναφέρει τα σχετικά με την χορήγηση της παραπάνω άδειας στο Διοικητή της Υπομονάδας.

7. Άδειες διανυκτερεύσεως στην κατοικία παραπάνω από μία ημέρα δίνει ο Διοικητής Μονάδας, που μπορεί επίσης να δίνει διαρκή άδεια διανυκτερεύσεως στους έγγαμους οπλίτες, ανανεώνοντας την κάθε μήνα.

8. Ο Διοικητής της Μονάδας, έχει το δικαίωμα ν' ανακαλεί, περιορίζει ή να απαγορεύει όλες τις παραπάνω άδειες, όποτε το συμφέρον της υπηρεσίας επιβάλλει το μέτρο αυτό. Προηγουμένως όμως οφείλει να αναφέρει τους λόγους των περιορισμών ή της απαγόρευσης στην αμέσως προϊστάμενη Αρχή.

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΔΕΙΟΥΧΩΝ

9. Αυτοί που πήραν άδεια παραμονής έξω από το Στρατώνα για 2 ώρες, γυρίζουν στο Στρατώνα, δύο ώρες μετά τη βραδινή πρόσκληση. Όσοι πήραν άδειες διανυκτερεύσεως, πρέπει να ευρίσκονται στο Στρατώνα την ώρα της πρωινής προσκλήσεως της Υπομονάδας τους.

10. Οι παραπάνω αδειούχοι κατά την επιστροφή τους στο Στρατώνα, δίνουν τα φύλλα των αδειών τους στον αρχιφύλακα του Στρατώνα, ο οποίος παραδίνει αυτά στον αξιωματικό υπηρεσίας.

ΑΔΕΙΕΣ ΑΠΟΥΣΙΑΣ «ΜΙΚΡΑΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ»

1. Άδειες απουσίας «μικράς διάρκειας» είναι, όσες διαρκούν μία έως τέσσερις ημέρες.

2. Στους νεοσύλλεκτους οπλίτες δε χορηγούνται άδειες απουσίας «μικράς διάρκειας» μέχρι να ορκισθούν, εκτός αν υπάρχει σοβαρή και επείγουσα ανάγκη.

3. Οι άδειες απουσίας «μικράς διάρκειας» χορηγούνται από το Διοικητή της Μονάδας, μετά από αίτηση των ενδιαφερομένων, που υποβάλλεται ιεραρχικά. Η αίτηση αυτή γράφεται στην ημερήσια κατάσταση αναφοράς της αντίστοιχης Υπομονάδας.

4. Τα φύλλα αδειών «μικράς διάρκειας» των κληρωτών οπλιτών, κόβονται από ειδικό διπλότυπο βιβλίο, που είναι αριθμημένο και δίνεται γι' αυτόν το σκοπό.

5. Για τους μόνιμους, εθελοντές και κληρωτούς οπλίτες οι άδειες απουσίας «μικράς διάρκειας» δεν έχουν καμία επίδραση στις αποδοχές τους. Οι κληρωτοί οπλίτες τις ημέρες αυτών των αδειών δεν δικαιούνται τροφή.

6. Σύνολο Ημερών Αδείας «Μικράς Διάρκειας»

α. Για τους κληρωτούς οπλίτες και τους εθελοντές, που δε συμπλήρωσαν δυο χρόνια υπηρεσίας στο Στρατό, το σύνολο των ημερών των αδειών απουσίας 2 έως τεσσάρων ημερών, οι οποίες δίνονται στη διάρκεια της θητείας τους των δυο ετών, δεν μπορεί να ξεπεράσει τις είκοσι. Αυτές δεν συμψηφίζονται με τις κανονικές. Στους οπλίτες παρατεταμένης θητείας ή εκγυμνάσεως, μπορεί να δοθούν ακόμη 10 ημέρες άδεια απουσίας «μικράς διάρκειας».

β. Για τους μόνιμους και τους εθελοντές οπλίτες, ισχύει ό,τι και για τους μόνιμους αξιωματικούς.

7. Απαγορεύεται να δοθούν μαζί περισσότερες από μία άδειες «μικράς διάρκειας» ή να δοθούν διαδοχικά, χωρίς διακοπή.

ΑΡΘΡΟ 38

ΑΔΕΙΕΣ ΑΠΟΥΣΙΑΣ ΚΑΝΟΝΙΚΕΣ

1. Κανονικές άδειες απουσίας είναι όσες διαρκούν από 5 μέχρι 30 ημέρες.

2. Σε κανένα οπλίτη δε δίνεται κανονική άδεια απουσίας αν δεν έχει συμπληρώσει εξάμηνη υπηρεσία από την κατάταξη του στο Στρατό.

3. Οι κανονικές άδειες απουσίας χορηγούνται όπως και οι άδειες «μικράς διάρκειας» (Άρθρο 37 παραγρ. 3).

4. Σύνολο Ημερών Κανονικής Άδειας.

α. Για τους κληρωτούς οπλίτες και τους εθελοντές, που δε συμπλήρωσαν δυο χρόνια υπηρεσία στο Στρατό, το σύνολο των ημερών των κανονικών αδειών απουσίας που χορηγούνται στη διάρκεια της θητείας τους, δεν μπορεί να ξεπεράσει τις 30. Οι κληρωτοί οπλίτες παρατεταμένης θητείας ή παρατεταμένης εκγυμνάσεως, μπορούν να πάρουν περισσότερη κανονική άδεια, σύμφωνα με όσα καθορίζονται από το Νόμο περί Στρατολογίας.

β. Για τους μόνιμους και εθελοντές οπλίτες, που έχουν συμπληρώσει δυο χρόνια υπηρεσία, ισχύει ό,τι για τους μόνιμους αξιωματικούς. (Άρθρο 31, Παραγρ. 3α).

5. Οικονομικές Συνέπειες.

1 Οι οικονομικές συνέπειες, στις αποδοχές των οπλιτών για τις ημέρες κανονικής άδειας, καθορίζονται από τους Νόμους που ισχύουν.

ΑΡΘΡΟ 39

ΑΔΕΙΕΣ ΑΠΟΥΣΙΑΣ ΠΑΡΑΠΑΝΩ ΑΠΟ ΤΙΣ ΚΑΝΟΝΙΚΕΣ

1. Κάθε οπλίτης που εξάντλησε το όριο κανονικής άδειας που αναφέρεται στο άρθρο 38 παράγραφος 4α, έχει όμως απόλυτη ανάγκη, να πάρει παραπάνω άδεια απουσίας, τη ζητά ιεραρχικά από αυτόν που έχει δικαίωμα χορηγήσεως.

2. Δικαίωμα Χορηγήσεως.

Δικαίωμα χορηγήσεως άδειας απουσίας παραπάνω από την κανονική έχουν:

α. Ο Διοικητής της Μονάδας ή ανεξάρτητης Υπομονάδας εφόσον έχει βαθμό ανώτερου αξιωματικού, μέχρι 10 ημέρες.

β. Ο Διοικητής του Συγκροτήματος, μέχρι 20 ημέρες.

γ. Ο Διοικητής Μεραρχίας, ανεξάρτητης Ταξιαρχίας και ισότιμων Σχηματισμών μέχρι 30 ημέρες.

δ. Ο Διοικητής Σώματος Στρατού και Στρατιάς μέχρι 40 ημέρες.

ε. Ο Αρχηγός Γενικού Επιτελείου Στρατού μέχρι 60 ημέρες.

3 Συνέπειες

α. Για τους μόνιμους και εθελοντές οπλίτες, ισχύουν όσα καθορίζονται για τους μόνιμους αξιωματικούς (Άρθρο 32, πα. 3).

β. Οι κληρωτοί οπλίτες, στις ημέρες αυτών των αδειών απουσίας, δε δικαιούνται μισθό ούτε τροφή και ο χρόνος αυτών των αδειών, δεν υπολογίζεται σαν χρόνος υπηρεσίας.

ΑΔΕΙΕΣ ΓΙΑ ΕΙΔΙΚΟΥΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ

4. Για ειδικούς οικογενειακούς λόγους ο κληρωτός δικαιούται να πάρει άδεια στην περίπτωση:

α. Γάμου του.

β. Γεννήσεως παιδιού του.

γ. Θανάτου των γονέων του, των αδελφών του και των μελών της οικογενείας του με την στενή έννοια (σύζυγος, παιδιά). Η παραπάνω άδεια είναι τριών ημερών και υπολογίζεται σαν χρόνος υπηρεσίας.

ΑΡΘΡΟ 40

ΑΔΕΙΕΣ ΑΠΟΥΣΙΑΣ ΑΝΑΡΡΩΤΙΚΕΣ

1. Οι αναρρωτικές άδειες, διάρκειας μέχρι δυο μηνών, χορηγούνται στους οπλίτες από τα Στρατιωτικά Νοσοκομεία, που νοσηλεύτηκαν μετά από:

- α. Νοσοκομειακή νοσηλεία τους.
- β. Σχετική γνωμάτευση της Επιτροπής Αναρρωτικών Αδειών του νοσοκομείου που νοσηλεύτηκαν
- 2. Το Στρατιωτικό Νοσοκομείο στέλνει στη Μονάδα το εξιτήριο, όπου αναγράφει τη διάγνωση, τον αριθμό των ημερών της άδειας που δόθηκε και τον αριθμό γνωματεύσεως της Επιτροπής.
- 3. Τα σχετικά με τις αποδοχές των οπλιτών στο χρόνο της αναρρωτικής άδειας, ρυθμίζονται από ειδικές διατάξεις.
- 4. Οι αναρρωτικές άδειες αρχίζουν από την επόμενη ημέρα, απ' αυτή που δόθηκαν και τελειώνουν μετά από τόσες ημέρες, όσες και οι ημέρες της άδειας. Ο αδειούχος πρέπει να παρουσιασθεί στη Μονάδα την επόμενη ώρα από τη λήξη της άδειας του.

ΑΡΘΡΟ 41 ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΔΕΙΕΣ ΑΠΟΥΣΙΑΣ

- 1. Σύμφωνα με το Νόμο περί Στρατολογίας, ο Υπουργός Εθνικής Άμυνας, μπορεί με διαταγές του, μετά από πρόταση του Συμβουλίου Αρχηγών Γενικών Επιτελείων, να δίνει στους κληρωτούς οπλίτες άδεια παραπάνω απ' όσα προβλέπονται από τα άρθρα 38, 39 και 40 αυτού του κανονισμού.
- 2. Με τις διαταγές αυτές καθορίζονται και οι αναγκαίες διοικητικές λεπτομέρειες, όπως και οι οικονομικές και στρατολογικές συνέπειες.
- 3. Στους κληρωτούς οπλίτες, μπορεί να δοθούν τιμητικές άδειες για διακεκριμένες πράξεις τους, από τους:
  - α. Διοικητή Μονάδας ή ανεξάρτητης Υπομονάδας, εάν αυτός α έχει βαθμό ανώτερου αξιωματικού, μέχρι 5 ημέρες.
  - β. Διοικητή Συγκροτήματος μέχρι 10 ημέρες.
  - γ. Διοικητή Σχηματισμού μέχρι 20 ημέρες.
  - δ. Διοικητή Σώματος Στρατού και ανώτερων κλιμακίων μέχρι 30 ημέρες. Οι τιμητικές άδειες, απόλυτα δικαιολογημένες, δίνονται, είτε απ' ευθείας από τους Διοικητές, που έχουν αυτό το δικαίωμα, είτε από τα προϊστάμενα κλιμάκια, μετά από σχετική πρόταση της αντίστοιχης Μονάδας και κοινοποίηση της διαταγής χορηγήσεως σ' όλες τις Μονάδες του Σχηματισμού.

Άρθρο 41 Α ΑΔΕΙΕΣ ΑΠΟΥΣΙΑΣ ΛΟΓΩ ΜΕΤΑΘΕΣΗΣ

- 1. Άδειες απουσίας "λόγω μετάθεσης" χορηγούνται στους μόνιμους, εθελοντές Οπλίτες, οπλίτες πενταετούς υποχρεώσεως αμφοτέρων των φύλων, που μετακινούνται λόγω μετάθεσης στο εσωτερικό της χώρας, εφόσον απαιτείται η μεταφορά της οικοσκευής τους και η εξεύρεση νέας κατοικίας.
- 2. Οι παραπάνω άδειες, διάρκειας (8) ημερών σε κάθε περίπτωση, δίδονται μαζί με το φύλλο πορείας για τη νέα θέση από τον έχοντα κάθε φορά το σχετικό δικαίωμα και λογίζονται επί πλέον των λοιπών προβλεπόμενων κανονικών ή μικράς διάρκειας αδειών, σύμφωνα με άρθρο 35 παραγ.1.

ΑΡΘΡΟ 42 ΑΔΕΙΕΣ ΕΓΚΥΜΟΣΥΝΗΣ

Οι άδειες εγκυμοσύνης του γυναικείου στρατιωτικού προσωπικού, ρυθμίζονται από τις σχετικές διατάξεις που αφορούν το Σώμα των Αδελφών Νοσοκόμων.

ΑΡΘΡΟ 43 **ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΑΔΕΙΩΝ**

ΓΕΝΙΚΑ

1. Αυτός που δέχεται την αίτηση χορηγήσεως αδείας, αφού λάβει υπ' όψη τις ατομικές ανάγκες και κατά πρώτο λόγο το συμφέρον της υπηρεσίας, αν κρίνει αναγκαία την παρουσία στην υπηρεσία αυτού, που ζητά την άδεια, μπορεί να περιορίσει τον αριθμό των ημερών απουσίας ή να μεταφέρει την ημερομηνία χορηγήσεως σε άλλη περίοδο.
2. Η υπηρεσία, όπου ανήκει ο στρατιωτικός, μέσα στο δεύτερο εξάμηνο κάθε έτους χορηγεί υποχρεωτικά σ' αυτόν την κανονική του άδεια και στην περίπτωση ακόμη, που εκείνος δεν τη ζητήσει. Ο στρατιωτικός δικαιούται αποζημίωση, που καθορίζεται από τις σχετικές διατάξεις, οι οποίες ισχύουν κάθε φορά, για κανονική άδεια που δε χορηγήθηκε σ' αυτόν για οποιοδήποτε λόγο και την οποία δικαιούται κάθε χρόνο. Με αίτηση του στρατιωτικού, επιτρέπεται, πέρα από την κανονική άδεια των 30 ημερών που δικαιούται, η χορήγηση μέρους της κανονικής άδειας του επόμενου έτους, όταν αυτό επιβάλλεται για σοβαρούς ατομικούς ή οικογενειακούς λόγους.
3. Ο Αρχηγός του Γενικού Επιτελείου Στρατού, μπορεί να καθορίζει το ποσοστό κανονικών αδειών που θα δοθούν, με βάση τη δύναμη που υπάρχει.
4. Σε κανένα αξιωματικό δε χορηγείται άδεια απουσίας, με διάρκεια μεγαλύτερη από 4 ημέρες, εάν στη Μονάδα δεν υπάρχει άλλος να τον αντικαταστήσει. Αλλά όταν υπάρχει ανάγκη να δοθεί τέτοια άδεια, ο Διοικητής της Μονάδας, ζητά από την άμεσα προϊστάμενη Αρχή, να γίνουν οι ενέργειες για αντικατάσταση αυτού, που θα απουσιάσει.
5. Κάθε άδεια απουσίας εκδίδεται σε έγγραφο.

ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗ ΑΔΕΙΩΝ

3. Στις εξής περιπτώσεις απαγορεύεται να χορηγούνται άδειες απουσίας, εκτός από τις αναρρωτικές:
  - α. Στους αξιωματικούς, ανθυπασπιστές και οπλίτες της εφεδρείας, που καλούνται για λόγους ασκήσεων, δεν χορηγείται καμία άδεια απουσίας, εκτός από ημερήσια άδεια τις Κυριακές και τις επίσημες Αργίες.
  - β. Στη διάρκεια των «ασκήσεων μετά Στρατεύματος» Μονάδας και μεγαλύτερων Κλιμακίων, δε χορηγούνται άδειες απουσίας στους στρατιωτικούς. Σε απόλυτη και επείγουσα ανάγκη δικαίωμα να δώσει άδεια έχει αυτός, που διευθύνει την άσκηση.
  - γ. Κατά τη διάρκεια των 30 ημερών πριν από την ημέρα ψηφοφορίας των Βουλευτικών εκλογών δεν χορηγούνται άδειες απουσίας στους στρατιωτικούς παρά μόνο με προϋποθέσεις που καθορίζονται από τον ισχύοντα κάθε φορά εκλογικό Νόμο. (ΠΔ. 895/81 ΦΕΚ Α227).
7. Εκτός των παραπάνω περιπτώσεων, ο Υπουργός Εθνικής Άμυνας μπορεί, λόγω ειδικών συνθηκών, ν' απαγορεύει με διαταγές του ορισμένες ή όλες τις άδειες απουσίας, σ' όλη την Επικράτεια ή μέρος αυτής. Με τις διαταγές αυτές, καθορίζονται και οι προϋποθέσεις κάτω από τις οποίες θα είναι, ίσως, δυνατό να χορηγηθούν ορισμένες άδειες απουσίας σε περιπτώσεις απόλυτης και επείγουσας ανάγκης.

ΕΙΔΙΚΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ

8. Στρατιωτικοί Αποσπασμένοι σε μη Στρατιωτική Αρχή.

Κάθε Στρατιωτικός με απόσπαση σε οποιαδήποτε μη Στρατιωτική Αρχή για εκτέλεση ειδικής υπηρεσίας, ο οποίος έχει ανάγκη να πάρει οποιαδήποτε άδεια απουσίας, υποβάλλει σχετική αίτηση σ' αυτήν. Η Αρχή αυτή διαβιβάζει

την αίτηση στη Στρατιωτική Αρχή, που ανήκει ο Στρατιωτικός και η οποία είναι η μόνη αρμόδια να χορηγήσει την άδεια.

9. Στρατιωτικοί Επιφορτισμένοι με Καθήκοντα Εκτός της Μονάδας.

Στρατιωτικοί επιφορτισμένοι με οποιαδήποτε καθήκοντα εκτός της Μονάδας τους, σαν καθηγητές σε Στρατιωτικές Σχολές ή μέλη επιτροπών, για να πάρουν οποιαδήποτε άδεια απουσίας, υποβάλλουν στις Μονάδες τους, μαζί με τη σχετική αναφορά αδείας και υπηρεσιακό σημείωμα των προϊσταμένων, στους οποίους έχουν διατεθεί για εκτέλεση των καθηκόντων αυτών, για το αν είναι δυνατή ή όχι η απουσία τους, χωρίς την αντικατάστασή τους.

10. Όταν χορηγούνται οι άδειες απουσίας «μικράς διάρκειας» για όλους γενικά τους στρατιωτικούς, προσθέτονται ημέρες πορείας, αφού ληφθεί υπ' όψη ο τόπος προορισμού και τα συγκοινωνιακά μέσα που υπάρχουν. Οι ημέρες πορείας δίνονται, αν έχει εξαντληθεί η κανονική άδεια ή δε δικαιούται τέτοια άδεια ο Στρατιωτικός και αφού η μέγιστη άδεια απουσίας μικράς διάρκειας που δίνεται, δεν είναι αρκετή για τη μετάβαση, παραμονή και επιστροφή του Στρατιωτικού που την παίρνει.

11. Ειδικές Φοιτητικές Άδειες

Οι στρατιωτικοί, εκτός από αυτούς που υπηρετούν θητεία, που είναι γραμμένοι στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα της Χώρας, δικαιούνται ειδική φοιτητική άδεια, σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν.

ΑΡΘΡΟ 44

ΕΝΑΡΞΗ ΚΑΙ ΛΗΞΗ ΑΔΕΙΩΝ

1. Οι άδειες απουσίας, εκτός από τις ημερήσιες, υπολογίζονται στον αριθμό των ημερών, όπου ο στρατιωτικός θ' απουσιάσει από την υπηρεσία του. Οι ημερήσιες άδειες είναι διάρκειας 24 ωρών.
2. Σαν ημέρα αδείας απουσίας, θεωρείται το χρονικό διάστημα, από την ώρα αναφοράς της Μονάδας ή από την ώρα ενάρξεως της πρωινής εργασίας στα γραφεία των Επιτελείων και Στρατηγείων, μέχρι την ίδια ώρα της άλλης ημέρας.
3. Τα φύλλα αδειών απουσίας, δίνονται στους στρατιωτικούς, μετά το τέλος της ημερήσιας εκπαιδεύσεως ή της υπηρεσίας γραφείου και η άδεια απουσίας αρχίζει από την ώρα της επόμενης ημέρας, που αναφέρεται στην παράγραφο 2. Εάν παρουσιαστεί ανάγκη, να δοθεί άδεια απουσίας πριν το τέλος της ημερήσιας εκπαιδεύσεως ή της υπηρεσίας γραφείου, τότε αυτή υπολογίζεται, ότι αρχίζει από την ώρα της ίδιας ημέρας, που αναφέρεται στην παράγραφο 2 που δόθηκε η άδεια.
4. Οι άδειες απουσίας λήγουν την ώρα της ημέρας που αναφέρεται στην παράγραφο 2, στην οποία συμπληρώνεται ο αριθμός των ημερών αδείας απουσίας. Οι Στρατιωτικοί κατά την ώρα που λήγει η άδεια τους πρέπει να ευρίσκονται στις θέσεις τους.
5. Οι άδειες απουσίας «μικράς διάρκειας» λήγουν την ώρα της ημέρας που αναφέρεται στην παράγραφο 2, όπου συμπληρώνεται ο αριθμός των ημερών αδείας απουσίας, με την προσθήκη και των ημερών πορείας.

ΑΡΘΡΟ 45
ΘΕΩΡΗΣΗ ΑΔΕΙΩΝ

ΓΕΝΙΚΑ

1. Με εξαίρεση τις άδειες απουσίας «μικράς διάρκειας», όλες οι υπόλοιπες πρέπει να θεωρούνται από τα Φρουραρχεία του τόπου ή των τόπων, όπου πρόκειται να μείνει ο στρατιωτικός.
2. Σε περιπτώσεις που δίνεται άδεια απουσίας «μικράς διάρκειας» με ημέρες πορείας μπορεί ο Διοικητής να διατάξει τη θεώρηση κι αυτής της άδειας του στρατιωτικού.

ΘΕΩΡΗΣΗ ΣΤΟ ΦΡΟΥΡΑΡΧΕΙΟ ΤΟΥ ΤΟΠΟΥ ΔΙΑΜΟΝΗΣ

3. Κάθε στρατιωτικός, όταν φθάσει στον τόπο, για τον οποίο πήρε την άδεια απουσίας, διάρκειας άνω των 4 ημερών, οφείλει εντός 24 ωρών από την άφιξη του, να εμφανιστεί ο ίδιος στο Φρουραρχείο, να υποβάλει το φύλλο αδείας απουσίας
« του για θεώρηση και να δηλώσει την διεύθυνση διαμονής του.
Το Φρουραρχείο θεωρεί το φύλλο αδείας για την άφιξη και σημειώνει την ημερομηνία αφίξεως και τη διεύθυνση διαμονής του αδειούχου.
4. Ο αδειούχος στρατιωτικός, πρέπει να έλθει πάλι στο Φρουραρχείο, την προηγούμενη ημέρα από την αναχώρηση του και να θεωρήσει το φύλλο αδείας απουσίας, για την αναχώρηση του.
5. Εάν ο στρατιωτικός πρόκειται να μείνει στη διάρκεια της άδειας του, σε περισσότερους από έναν τόπους διαμονής, πρέπει να εφαρμόζει, όσα αναφέρθηκαν παραπάνω, κάθε φορά που φθάνει σε τόπο, όπου πρόκειται να παραμείνει περισσότερο από 24 ώρες.
6. Εάν ο αδειούχος στρατιωτικός έχει βαθμό ίσο ή ανώτερο από το Φρούραρχο, μπορεί να στείλει το φύλλο της άδειας για θεώρηση αφού σημειώσει σ' αυτό τη διεύθυνση του

ΤΟΠΟΙ ΟΠΟΥ ΔΕΝ ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΦΡΟΥΡΑΡΧΕΙΑ

7. Όπου δεν υπάρχουν Φρουραρχεία, οι θεωρήσεις γίνονται από τις Αστυνομικές Αρχές.
8. Στις περιπτώσεις αυτές εφαρμόζονται ακριβώς, όσα αναφέρονται στις προηγούμενες παραγράφους, με την αντικατάσταση των λέξεων «Φρουραρχείο» και «Φρούραρχος» με τις «Αστυνομική Αρχή» και «Προϊστάμενος της Αστυνομικής Αρχής» αντίστοιχα.

ΑΝΩΤΑΤΟΙ ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΙ

9. Τα φύλλα αδείας απουσίας των ανώτατων αξιωματικών δε θεωρούνται.
10. Αυτοί, οφείλουν να κάνουν γνωστό στο Φρουραρχείο ή αν δεν υπάρχει, στην Αστυνομική Αρχή τη διεύθυνση τους, καθώς και το χρόνο αναχωρήσεως τους.

ΑΡΘΡΟ 46
ΠΑΡΑΤΑΣΗ ΑΔΕΙΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΑΓΗ ΤΟΠΟΥ ΔΙΑΜΟΝΗΣ

1. Κάθε στρατιωτικός, όταν υπάρχει απόλυτη ανάγκη να ζητήσει παράταση της προθεσμίας της άδειας απουσίας, που του δόθηκε, από αυτές που αναφέρονται στα Άρθρα 30 έως 33 και 37 έως 39, πρέπει να κάνει έγκαιρα την αναφορά του για παράταση, ώστε και στην περίπτωση που δεν εγκριθεί η παράταση που ζητάει, να μπορεί να επιστρέψει στη θέση του, χωρίς παραβίαση της προθεσμίας της άδειας απουσίας του.

2. Η αναφορά για την παράταση της άδειας, όταν πρόκειται για αξιωματικό ή ανθυπασπιστή, γίνεται στο Διοικητή της Μονάδας μέσω του Φρουραρχείου, ή εάν δεν υπάρχει Φρουραρχείο, απ' ευθείας ταχυδρομικά με συστημένη επιστολή και στην ανάγκη με τηλεγράφημα. Όταν πρόκειται, αντίθετα, για οπλίτη η αναφορά για παράταση γίνεται προφορικά στο Φρούραρχο και αν δεν υπάρχει τέτοιος, στην αντίστοιχη Αστυνομική Αρχή.

3. Ο Διοικητής της Μονάδας κάνει γνωστή την απόφαση του, σ' αυτόν που ζητάει παράταση, με σήμα. Εάν ο Διοικητής της Μονάδας κρίνει, ότι είναι δικαιολογημένη η αίτηση για παράταση, πλην όμως η παράταση είναι πάνω από τη δικαιοδοσία του, ζητάει ιεραρχικά την έγκριση από τον προϊστάμενο του, που έχει αυτήν τη δικαιοδοσία.

4. Στους στρατιωτικούς που ευρίσκονται σε άδεια απουσίας «μικράς διάρκειας», δεν μπορεί να δοθεί παράταση στην άδεια ούτε άλλη άδεια «μικράς διάρκειας», αλλά άδεια απουσίας κανονική, που υπολογίζεται από τη λήξη της άδειας «μικράς διάρκειας» που δόθηκε.

5. Οι στρατιωτικοί που είναι σε άδεια απουσίας στο εξωτερικό, κάνουν τις σχετικές αιτήσεις για παράταση της άδειας στο Γενικό Επιτελείο Στρατού, μέσω των Στρατιωτικών Ακολουθών που υπάρχουν στις Ελληνικές Πρεσβείες ή, αν δεν υπάρχουν αυτοί, ταχυδρομικά με συστημένη επιστολή απ' ευθείας και στην ανάγκη με τηλεγράφημα.

6. Αν ο στρατιωτικός που ζήτησε, σύμφωνα με τα παραπάνω, παράταση της προθεσμίας της άδειας, που του είχε δοθεί, δεν πήρε απάντηση έγκαιρα, πρέπει να φύγει για να βρεθεί στη θέση του εμπρόθεσμα, γιατί παραβίαση της άδειας, με τη δικαιολογία αναμονής απαντήσεως στην αίτηση για παράταση που έγινε, δε γίνεται δεκτή.

ΑΛΛΑΓΗ ΤΟΠΟΥ ΔΙΑΜΟΝΗΣ

7. Αυτοί που παίρνουν οποιαδήποτε άδεια απουσίας, απ' όσες αναφέρονται στην παράγραφο 1 αυτού του Άρθρου και απ' όσες στα Άρθρα 34 και 41, οφείλουν να πηγαίνουν στον τόπο ή τους τόπους για τους οποίους τους δόθηκε.

8. Εάν σε αδειούχο στρατιωτικό, παρουσιαστεί σοβαρός λόγος αλλαγής τόπου διαμονής, πρέπει να ζητήσει την έγκριση για αυτό, από εκείνον που του έδωσε την άδεια, γιατί απαγορεύεται η αυθαίρετη αλλαγή του τόπου διαμονής. Η σχετική αίτηση υποβάλλεται σύμφωνα με όσα καθορίζονται στην παράγραφο 2 ή 5 του άρθρου αυτού αντίστοιχα.

ΑΡΘΡΟ 47

ΑΣΘΕΝΕΙΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟΙ ΠΟΥ ΕΥΡΙΣΚΟΝΤΑΙ ΣΕ ΑΔΕΙΑ ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΙ ΚΑΙ ΑΝΘΥΠΑΣΠΙΣΤΕΣ

1. Κάθε αξιωματικός ή ανθυπασπιστής, που ευρίσκεται σε οποιαδήποτε άδεια απουσίας και ο οποίος ασθένησε και δεν μπορεί να επιστρέψει έγκαιρα στη θέση του, ειδοποιεί για την ασθένεια του το Φρουραρχείο ή, εάν δεν υπάρχει, την Αστυνομική Αρχή του τόπου, όπου περνά την άδεια του. Τότε διατάσσεται ο αξιωματικός που εκτελεί την υγειονομική υπηρεσία της Φρουράς, ή εάν δεν υπάρχει τέτοιος αξιωματικός, ιδιώτης ιατρός, να επισκεφτεί τον ασθενή. Ο ιατρός, αφού τον εξετάσει ενεργεί ως εξής:

α. Αποφαινεται αν μπορεί αυτός να ταξιδέψει ή όχι.

β. Του δίνει ιατρική γνωμάτευση, που δικαιολογεί τη διαμονή του σ' εκείνο τον τόπο για ορισμένο αριθμό ημερών, μετά τη λήξη της άδειας απουσίας.

- γ. Γνωστοποιεί τέλος το παραπάνω γεγονός, στην Αρχή που διέταξε την εξέταση, το δυνατόν ταχύτερο.
2. Το Φρουραρχείο ή η Αστυνομική Αρχή γνωστοποιεί στη Μονάδα, που έδωσε την άδεια, το περιστατικό της ασθένειας και τον αριθμό των ημερών, που ο ασθενής θα παραμείνει στην κατοικία του.

ΟΠΛΙΤΕΣ

3. Κάθε οπλίτης, ευρισκόμενος σε οποιαδήποτε άδεια απουσίας και συνεπεία ασθένειας δεν μπορεί να επιστρέψει έγκαιρα στη θέση του, ειδοποιεί το Φρουραρχείο ή την Αστυνομική Αρχή του τόπου, όπου περνά την άδεια του. Αυτή τον εισάγει στο πλησιέστερο Στρατιωτικό Νοσοκομείο για νοσηλεία, εκτός αν η φύση του νοσήματος ή η κατάσταση της υγείας του, που πιστοποιείται από υγειονομικό αξιωματικό ή αν δεν υπάρχει τέτοιος από ένα ιδιώτη ιατρό, δεν επιτρέπει τη μεταφορά του.
4. Και οι δύο αυτές περιπτώσεις ανακοινώνονται έγκαιρα από το Φρουραρχείο ή την Αστυνομική Αρχή στη Μονάδα που έδωσε την άδεια, καθώς και η ημέρα την οποία, αφού βγήκε από το Νοσοκομείο, διατάχθηκε να ξαναγυρίσει στη θέση του.

ΑΡΘΡΟ 48 ΑΝΑΚΛΗΣΗ ΑΔΕΙΩΝ

1. Ο Υπουργός Εθνικής Άμυνας, μπορεί λόγω ειδικών συνθηκών, ν' ανακαλεί με διαταγές του, ορισμένες ή όλες τις άδειες απουσίας που δόθηκαν στους στρατιωτικούς.
2. Ο Αρχηγός του Γενικού Επιτελείου Στρατού μπορεί ν' ανακαλεί με διαταγή του την άδεια απουσίας με εξαίρεση τις εκπαιδευτικές, αναρρωτικές άδειες και αυτές που αναφέρονται στο Άρθρο 41, οι οποίες δόθηκαν από τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας, κάθε στρατιωτικού, που η παρουσία του στην υπηρεσία κρίνεται αναγκαία.
3. Οι Μονάδες στις οποίες ανήκουν οι αδειούχοι στρατιωτικοί, κάνουν γνωστή τη διαταγή ανακλήσεως, στα Φρουραρχεία και Αστυνομικές Αρχές των τόπων, για τους οποίους δόθηκαν οι άδειες. Τα Φρουραρχεία και οι Αστυνομικές Αρχές, κάνουν γνωστή στους αδειούχους στρατιωτικούς τη διαταγή ανακλήσεως επί αποδείξει.
4. Οι στρατιωτικοί που ανακαλούνται από την άδεια τους, πρέπει ν' αναχωρήσουν για τη Μονάδα τους, μέσα σε 24 ώρες από τη γνωστοποίηση σ' αυτούς της διαταγής ανακλήσεως.

ΑΡΘΡΟ 49 ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΑΠΟ ΑΔΕΙΑ

ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΙ ΚΑΙ ΑΝΘΥΠΑΣΠΙΣΤΕΣ

1. Οι αξιωματικοί και ανθυπασπιστές που επιστρέφουν από οποιαδήποτε άδεια απουσίας, παρουσιάζονται στους προϊσταμένους τους, όπως καθορίζεται στο άρθρο 26 του Κανονισμού αυτού και παραδίνουν τα φύλλα αδείας τους ως εξής:
- α. Όσοι ανήκουν σε Υπομονάδες, στο Διοικητή της Υπομονάδας.
- β. Οι υπόλοιποι αξιωματικοί και ανθυπασπιστές των Μονάδων, στον Υπασπιστή της Μονάδας.
- γ. Όσοι υπηρετούν σε Επιτελεία και Στρατηγεία, στο αρμόδιο για την τήρηση των μεταβολών Γραφείο.

2. Αυτοί που παίρνουν τα φύλλα αδείας απουσίας τα θεωρούν, πιστοποιώντας την ημέρα παρουσιάσεως των αξιωματικών και ανθυπασπιστών που γύρισαν από άδεια απουσίας.

ΟΠΛΙΤΕΣ

3. Ο οπλίτης που επιστρέφει από οποιαδήποτε άδεια απουσίας, παρουσιάζεται στο Διοικητή της Υπομονάδας που ανήκει, την ώρα της αναφοράς και αναφέρει την παρουσίαση του, παράλληλα παραδίδει το φύλλο της άδειας του στον Αρχιλοχία.

4. Τα φύλλα αδείας απουσίας των οπλιτών των Υπομονάδων που επιστρέφουν, υποβάλλονται στη Μονάδα με την ημερήσια αναφορά καταστάσεως της Υπομονάδας.

ΑΡΘΡΟ 50

ΥΠΕΡΒΑΣΗ ΑΔΕΙΑΣ Ή ΑΥΘΑΙΡΕΤΗ ΑΠΟΥΣΙΑ ΓΕΝΙΚΑ

1. Όσοι στρατιωτικοί δεν επιστρέφουν έγκαιρα (Άρθρο 44, παράγραφος 4) στη θέση τους μετά τη λήξη οποιασδήποτε αδείας απουσίας, που τους δόθηκε, και δεν μπορούν να δικαιολογήσουν πλήρως τη βραδύτητα τους, καθώς και όσοι απουσιάζουν αυθαίρετα (χωρίς άδεια) τιμωρούνται, ανάλογα με το χρόνο και τις συνθήκες παραβιάσεως της άδειας ή της αυθαίρετης απουσίας, με κράτηση ή φυλάκιση, αφού η απουσία τους δεν ξεπέρασε τις προθεσμίες, που ορίζονται από το Στρατιωτικό Ποινικό Κώδικα για την ποινική δίωξη τους.

2. Όσοι ξεπερνούν τις προθεσμίες, που ορίζονται από το Στρατιωτικό Ποινικό Κώδικα, διώκονται για λιποταξία, άσχετα αν η παραβίαση της άδειας τους, ή η αυθαίρετη απουσία τους, υπήρξε δικαιολογημένη.

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ ΗΜΕΡΩΝ ΥΠΕΡΒΑΣΕΩΣ ΑΔΕΙΑΣ Ή ΑΥΘΑΙΡΕΤΗΣ ΑΠΟΥΣΙΑΣ

3. Οι ημέρες παραβιάσεως οποιασδήποτε αδείας απουσίας ή αυθαίρετης απουσίας, για τις οποίες δόθηκε επαρκής δικαιολογία από το στρατιωτικό, αν δεν ξεπερνούν τις προθεσμίες που ορίζονται από το Στρατιωτικό Ποινικό Κώδικα, υπολογίζονται σαν ημέρες κανονικής αδείας απουσίας. Τούτο γίνεται με διαταγή του προϊστάμενου, που έχει το δικαίωμα να δώσει άδεια απουσίας κανονική. Η άδεια αυτή υπολογίζεται ίση με το σύνολο των ημερών παραβιάσεως της αδείας ή αυθαίρετης απουσίας και των ημερών αδείας που έλαβε.

4. Οι ημέρες παραβιάσεως οποιασδήποτε αδείας απουσίας ή αυθαίρετης απουσίας που δε δικαιολογήθηκαν πλήρως από το στρατιωτικό, υπολογίζονται σαν ημέρες αγνοίας.

5. Για τις ημέρες αγνοίας πάνω από 10 ημέρες μέσα σε ένα μήνα ο στρατιωτικός δεν δικαιούται αποδοχές. Όλες οι ημέρες αγνοίας ανεξάρτητα από τον αριθμό τους δεν υπολογίζονται σαν χρόνος πραγματικής υπηρεσίας (ΒΔ447/69 ΦΕΚ Α' 145 και ΝΔ720/70 ΦΕΚ Α' 253/70).

6. Οι ημέρες αγνοίας ή παράνομης απουσίας, εκτός του ότι αποτελούν χρόνο στρατιωτικής υπηρεσίας, που δεν υπολογίζεται, αφαιρούνται από το σύνολο των ημερών κανονικής αδείας, που χορηγείται στους στρατευμένους στρατιωτικούς.

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΝΑΖΗΤΗΣΕΩΣ ΚΑΙ ΔΙΩΞΕΩΣ ΟΠΛΙΤΩΝ

7. Η Υπομονάδα, όπου ανήκει ο οπλίτης, που απουσιάζει, υποβάλλει στη Μονάδα «αναφορά αγνοίας», μόλις περάσουν έξι ημέρες (σε κατάσταση

ειρήνης) ή δυο ημέρες (σε κατάσταση επιστρατεύσεως) από τη λήξη της άδειας του ή της αυθαίρετης απουσίας του. Η Μονάδα, που παίρνει την αναφορά αγνοίας, στέλνει την ίδια ημέρα «σήμα αγνοίας», προς τις εξής Αρχές:

α. Αν Πρόκειται για Κάποιο που δεν Επέστρεψε από Άδεια.

Προς τους Λόχους Στρατονομίας και τα Φρουραρχεία των μεγάλων αστικών κέντρων του τόπου, όπου έχει έδρα η Μονάδα, του τόπου για τον οποίο πήρε άδεια ο οπλίτης, που απουσιάζει, του τόπου καταγωγής και του τόπου όπου έμενε σίτος πριν να καταταγεί στο Στρατό.

β. Αν Πρόκειται για Αυθαίρετη Απουσία.

Προς τους Λόχους Στρατονομίας και τα Φρουραρχεία των μεγάλων αστικών κέντρων, του τόπου, όπου έχει έδρα η Μονάδα και του τόπου, όπου έμενε ο οπλίτης, πριν καταταγεί στο Στρατό.

8. Στους τόπους όπου δεν υπάρχουν Λόχοι Στρατονομίας ή Φρουραρχεία, το «σήμα αγνοίας» στέλνεται στις Αστυνομικές Αρχές.

9. Όταν περάσουν οι προθεσμίες, που ορίζει ο Στρατιωτικός Ποινικός Κώδικας, η Υπομονάδα υποβάλλει στη Μονάδα αναφορά για λιποταξία κατά του στρατιώτη, που απουσιάζει. Με βάση αυτή ο Διοικητής της Μονάδας διατάζει την ενέργεια ένορκης προανακρίσεως.

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΝΑΖΗΤΗΣΕΩΣ ΚΑΙ ΔΙΩΞΕΩΣ ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΝΘΥΠΑΣΠΙΣΤΩΝ

10. Η Μονάδα στην οποία ανήκει ο αξιωματικός ή ανθυπασπιστής, αφού περάσουν δυο ημέρες από τη λήξη της άδειας ή αυθαίρετης απουσίας, στέλνει «σήμα αναζητήσεως» προς τις Αρχές των παραγράφων 7 και 8, το οποίο κοινοποιεί στους προϊστάμενους Σχηματισμούς μέχρι Σώματος Στρατού.

11. Όταν περάσουν οι προθεσμίες, που ορίζονται από το Στρατιωτικό Ποινικό Κώδικα, η Μονάδα διατάζει ένορκο προανάκριση.

12. Ο Διοικητής του Σώματος Στρατού μπορεί, ανάλογα με τις συνθήκες απουσίας, να διατάξει τη σύλληψη και μεταφορά του αδικαιολόγητα απουσιάζοντα στη Μονάδα, ακόμα και πριν να περάσουν οι προθεσμίες, που ορίζονται από το Στρατιωτικό Ποινικό Κώδικα.

13. Όταν συλληφθεί ή ξαναγυρίσει ο στρατιωτικός, που απουσίαζε αδικαιολόγητα, η Μονάδα του στέλνει σχετικό σήμα σ' όλες γενικά τις Αρχές, που ασχολήθηκαν με την αναζήτηση του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Μ

ΑΠΟΣΠΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΑ

ΑΡΘΡΟ 51

ΓΕΝΙΚΑ

1. Απόσπαση είναι η με διαταγή προσωρινή απομάκρυνση από την οργανική του διοίκηση στρατιωτικού ή μέρους Μονάδας και η διάθεση του αλλού, για ικανοποίηση υπηρεσιακών ή γενικότερων αναγκών.

2. Οι αποσπάσεις δεν πρέπει να γίνονται αλόγιστα και να είναι όσο το δυνατό μικρότερης διάρκειας.

Αυτές ελέγχονται από το Γενικό Επιτελείο Στρατού και εκτελούνται με διαταγές του ή με διαταγές προς τους Σχηματισμούς, που είναι εξουσιοδοτημένοι γι' αυτό.

3. Κάθε στρατιωτικός ή τμήμα που ευρίσκεται σε κίνηση εξ αιτίας αποσπάσεως, παίρνει από τη Μονάδα του φύλλο πορείας ή φύλλο μεταβάσεως.
4. Οι στρατιωτικοί που αποσπώνται ή τα τμήματα, εξακολουθούν να ανήκουν στην οργανική δύναμη της Μονάδας, απ' όπου αποσπάστηκαν. Για θέματα εκτέλεσης υπηρεσίας συμμορφώνονται πλήρως με τις διαταγές της Αρχής, όπου διατέθηκαν. Η απόσπαση στρατευμένων στρατιωτικών σε μη στρατιωτικές Αρχές απαγορεύεται. Μπορεί όμως να διατεθεί στρατευμένο προσωπικό και μέσα, για περιορισμένο χρόνο, για την ικανοποίηση αναγκών Κοινωνικής φύσεως (Εκτέλεση ή συντήρηση μικρών έργων κοινής ωφελείας, Ηρώων, Εκκλησιών), για βοήθεια σε συλλόγους στην άσκηση Εθνικού ή θρησκευτικού έργου. Η διάθεση των παραπάνω, γίνεται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας.
5. Επίσης, με εξαίρεση, επιτρέπεται η διάθεση ιατρών, όπως ορίζει ο Νόμος περί Στρατολογίας.

ΑΡΘΡΟ 52 ΑΠΟΣΠΑΣΕΙΣ

ΑΠΟΣΠΑΣΕΙΣ ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΝΘΥΠΑΣΠΙΣΤΩΝ

1. Η απόσπαση του αξιωματικού ή ανθυπασπιστή, γίνεται πάντοτε μετά από διαταγή του Γενικού Επιτελείου Στρατού και δεν μπορεί να ξεπερνά τους τρεις μήνες, εκτός από τις περιπτώσεις εκπαιδεύσεως, οπότε δεν μπορεί να διαρκέσει (περισσότερο από έξι μήνες).
2. Στην περίπτωση που η απόσπαση, για ειδικούς λόγους, προβλέπεται να ξεπεράσει το τρίμηνο ή εξάμηνο, σε περίπτωση εκπαιδεύσεως, τότε πρέπει να ακολουθείται η διαδικασία της μεταθέσεως.

ΑΠΟΣΠΑΣΕΙΣ ΟΠΛΙΤΩΝ

3. Κατά κανόνα οι αποσπάσεις οπλιτών γίνονται αριθμητικά, με διαταγή του Γενικού Επιτελείου Στρατού ή των Σχηματισμών, που είναι εξουσιοδοτημένοι γι' αυτό, στην οποία αναφέρεται βαθμός και ειδικότητα, εκτός αν ειδικοί λόγοι επιβάλουν ονομαστική διαταγή.
4. Δε γίνεται καμία απόσπαση οπλίτη, αν δε συμπληρωθούν εννέα μήνες από την κατάταξη του. Η διάρκεια της αποσπάσεως, δεν πρέπει να ξεπερνά το δίμηνο.
5. Αποσπάσεις οπλιτών, που ασχολούνται με τη συντήρηση υλικού ή που έχουν κρίσιμες ειδικότητες και των οποίων η απουσία θα προκαλούσε ανωμαλίες στην εκτέλεση της υπηρεσίας της Μονάδας, πρέπει ν' αποφεύγονται.
6. Περιπτώσεις αριθμητικής αποσπάσεως μονίμων ή εθελοντών υπαξιωματικών, πρέπει να επικυρώνονται με ονομαστική διαταγή.

ΑΠΟΣΠΑΣΕΙΣ ΤΜΗΜΑΤΩΝ

7. Με τον όρο απόσπαση τμήματος, εννοείται απόσπαση μέρους Μονάδας, Υπομονάδας, Διμοιρίας-Ουλαμού, Ομάδας-Στοιχείου και η διάθεση του αλλού, για εκτέλεση υπηρεσίας προς όφελος της Στρατιωτικής Αρχής, όπου γίνεται η διάθεση του τμήματος και κάτω από την επίβλεψη της.
8. Τα τμήματα που αποσπώνται, αποτελούνται βασικά από Οργανικές Υπομονάδες Διμοιρίες-Ουλαμούς, Ομάδες-Στοιχεία και στην περίπτωση που γίνονται συχνές αποσπάσεις από την ίδια Μονάδα, κρατιέται σειρά μεταξύ των επί μέρους τμημάτων της.

9. Στη διαταγή αποσπάσεως που εκδίδεται, καθορίζεται το μέγεθος του τμήματος, η Μονάδα απ' όπου αποσπάται, η Αρχή στην οποία γίνεται η διάθεση, ο σκοπός, η διάρκεια αποσπάσεως, η προσκόλληση για μισθοτροφοδοσία και άλλα θέματα. Πρέπει να αποφεύγεται ο ονομαστικός καθορισμός του τμήματος, αφήνοντας τον στην κρίση του Διοικητή της Μονάδας, απ' όπου αποσπάται το τμήμα.

10. Το τμήμα που αποσπάσθηκε εξακολουθεί ν' ανήκει στην οργανική δύναμη της Μονάδας, από την οποία αποσπάσθηκε και παρακολουθείται απ' αυτήν, για τα διοικητικά ζητήματα καθώς και για τα θέματα διοικητικής μέριμνας, όπως καθορίζονται αυτά από τη διαταγή, σύμφωνα με ό,τι αναφέρεται στον Κανονισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας των Στρατευμάτων.

11. Όταν η διάρκεια της αποσπάσεως είναι μεγαλύτερη από εκατό ημέρες, όλα τα ατομικά έγγραφα του προσωπικού του τμήματος, στέλνονται και τηρούνται από την Αρχή, όπου διατέθηκε και η οποία είναι υπεύθυνη για την παρακολούθηση αυτού του προσωπικού.

12. Ο Διοικητής του τμήματος που αποσπάστηκε, συμμορφώνεται πλήρως με τις διαταγές της Αρχής, όπου διατέθηκε και είναι υπεύθυνος προς το Διοικητή της για κάθε ζήτημα τάξεως, πειθαρχίας, ασφαλείας, εκπαιδύσεως και συμπεριφοράς του τμήματος του.

13. Σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος του Διοικητή του τμήματος που αποσπάστηκε, γίνεται ανάθεση της διοικήσεως του στον ανώτερο ή αρχαιότερο κατά βαθμό και όταν απαιτείται η διάθεση άλλου Διοικητή και δεν υπάρχει ανάμεσα σ' αυτούς, που ευρίσκονται στο τμήμα, η Μονάδα απ' όπου αποσπάστηκε αυτό, είναι υποχρεωμένη να στείλει άλλον.

Επίσης, όταν η δύναμη του τμήματος, εξ αιτίας απολύσεων ή άλλων λόγων, μειώνεται αισθητά η Μονάδα απ' όπου αποσπάστηκε, έχει υποχρέωση να τη συμπληρώνει και να τη διατηρεί γενικά στο επίπεδο που έχει διαταχθεί.

ΑΡΘΡΟ 53 ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΑ

1. Απόσπασμα είναι:

α. Οργανικό στρατιωτικό τμήμα μιας Μονάδας ή Τμήμα, που συγκροτήθηκε από στοιχεία αυτής και αποσπάστηκε προσωρινά για εκτέλεση ειδικής αποστολής αλλού, χωρίς να διατεθεί σε άλλη Μονάδα.

β. Στρατιωτικό τμήμα που συγκροτήθηκε προσωρινά από στοιχεία Μονάδων Όπλων ή Σωμάτων του Στρατού ή και των υπόλοιπων Κλάδων των Ενόπλων Δυνάμεων για εκτέλεση ειδικής αποστολής.

2. Η σύνθεση των Αποσπασμάτων εξαρτάται από την αποστολή που τους αναθέτουν. Αυτή καθώς και ο Διοικητής του Αποσπάσματος ορίζονται με διαταγή αυτού, που διέταξε τη συγκρότηση του Αποσπάσματος.

3. Στο Διοικητή του Αποσπάσματος δίνονται διαταγές και οδηγίες σχετικά με την αποστολή του και τον τρόπο, που θα την εκπληρώσει, καθώς επίσης και για διοικητικά θέματα, εκπαιδευτικά και διοικητικής μέριμνας.

4. Ο Διοικητής του Αποσπάσματος είναι υπεύθυνος, για όσα αναφέρονται στη παράγραφο 3 παραπάνω, όπως και για τη συνεχή ενημέρωση της οργανικής διοικήσεως του για την πρόοδο εκπληρώσεως της αποστολής του και γενικά για κάθε ζήτημα, που δημιουργείται στο Απόσπασμα του.

5. Το Απόσπασμα διαλύεται μετά την εκπλήρωση της αποστολής και τα που το αποτέλεσαν, ξαναγυρίζουν στις οργανικές τους Μονάδες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ν

ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΕΙΣ

ΑΡΘΡΟ 54

ΓΕΝΙΚΟΤΗΤΕΣ

1. Μετακίνηση είναι η κίνηση στρατιωτικού για λόγους υπηρεσιακούς, έξω από την έδρα της Στρατιωτικής Αρχής στην οποία αυτός υπάγεται. Για τέτοια μετακίνηση απαιτείται γραπτή διαταγή κινήσεως.
2. Δικαίωμα εκδόσεως διαταγών κινήσεως έχουν:
  - α. Οι Διοικητές Σχηματισμών, για μετακινήσεις μέσα στη Ζώνη Ευθύνης τους.
  - β. Ο Αρχηγός του Γενικού Επιτελείου Στρατού, για μετακινήσεις στο εσωτερικό της Χώρας ή στο εξωτερικό. Αυτό το δικαίωμα μπορεί να το μεταβιβάσει σύμφωνα με την αρμοδιότητα του σε κατώτερα όργανα.

ΑΡΘΡΟ 55

ΜΕΜΟΝΩΜΕΝΕΣ ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΕΙΣ

1. Κάθε στρατιωτικός που μετακινείται, εφοδιάζεται με φύλλο πορείας, που εκδίδεται από τη Στρατιωτική Αρχή, στην οποία υπάγεται αυτός.
2. Με ατομικά φύλλα πορείας εφοδιάζονται επίσης, οι αξιωματικοί, ανθυπασπιστές και μόνιμοι ή εθελοντές οπλίτες, που μετακινούνται με τη Μονάδα τους ή με άλλο μη οργανικό τμήμα Στρατού.
3. Στο φύλλο πορείας γράφονται όλα γενικά τα στοιχεία αυτού που μετακινείται, ο τόπος ή οι τόποι όπου θα πάει, ο σκοπός της κινήσεως, ο αριθμός διαταγής κινήσεως, η ημερομηνία αναχωρήσεως, καθώς και η ημερομηνία επιστροφής. Εάν πρόκειται για το στρατιωτικό που μετατίθεται, γράφεται αντί της ημερομηνίας επιστροφής, η ημερομηνία αφίξεως στη νέα του θέση, καθώς και η ημερομηνία κατά την οποία αυτός διαγράφεται από τη δύναμη της Μονάδας, από την οποία πήρε τη μετάθεση.
4. Κάθε στρατιωτικός, που μετατίθεται ή αποσπάται μέσα στην ίδια φρουρά ή σε μικρή απόσταση, που δε δικαιολογεί έξοδα μετακινήσεως, εφοδιάζεται με φύλλο μεταβάσεως. Το υπόδειγμα του φύλλου μεταβάσεως είναι όπως αυτό του φύλλου πορείας με επικεφαλίδα «**Φύλλο Μεταβάσεως**».
5. Τα φύλλα πορείας αυτών που ανακαλούνται από την εφεδρεία στην ενέργεια, με οποιοδήποτε τρόπο και για οποιοδήποτε λόγο ή από την κανονική τους άδεια, καθώς και τα φύλλα πορείας αυτών που επιστρέφουν από διαθεσιμότητα ή «μακρά αναρρωτική άδεια», εκδίδονται από το Φρουραρχείο ή, εάν δεν υπάρχει, από τις πλησιέστερες Αστυνομικές Αρχές.
6. Όταν πρόκειται για ανάκληση στρατιωτικού που είναι σε κανονική άδεια, όπως αναφέρεται αυτό στο Άρθρο 48, η σχετική διαταγή ανακλήσεως, έχει θέση διαταγής κινήσεως και το φύλλο αδείας θέση φύλλου πορείας. Τα στοιχεία της διαταγής ανακλήσεως γράφονται στο φύλλο αδείας κατά τη θεώρηση.

ΑΡΘΡΟ 56
ΟΜΑΔΙΚΕΣ ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΕΙΣ

1. Κάθε μη οργανικό τμήμα Στρατού που μετακινείται, εφοδιάζεται, προτού αναχωρήσει με φύλλο πορείας. Όταν πρόκειται για τμήμα που αποσπάται μέσα στην ίδια Φρουρά, αντί για φύλλο πορείας, εκδίδεται φύλλο μεταβάσεως.
2. Στο φύλλο πορείας ή μεταβάσεως αναφέρονται ονομαστικά, ο επικεφαλής, καθώς και όλοι οι οπλίτες, που ανήκουν στο τμήμα, που μετακινείται εκτός από τους μόνιμους και εθελοντές οπλίτες. Αναφέρεται επίσης σ' αυτό ο αριθμός οχημάτων και κτηνών, οι σταθμοί διανυκτερεύσεως και οι μεγάλες στάσεις εάν απαιτούνται.

ΑΡΘΡΟ 57
ΘΕΩΡΗΣΗ ΦΥΛΛΩΝ ΠΟΡΕΙΑΣ

1. Τα φύλλα πορείας δε θεωρούνται από τα Φρουραρχεία. Πάνω σ' αυτά, ο Διοικητής, που έδωσε το φύλλο πορείας, βεβαιώνει τη μετακίνηση και τη διάρκεια της, βάσει υπεύθυνης δηλώσεως αυτού που μετακινήθηκε.
2. Επίσης δε θεωρούνται τα φύλλα μεταβάσεως.
3. Ειδικές περιπτώσεις θεωρήσεως φύλλων πορείας, καθορίζονται κάθε φορά από ειδικούς νόμους ή διαταγές του Γενικού Επιτελείου Στρατού.
4. Τα φύλλα πορείας των στρατιωτικών, που πηγαίνουν στο εξωτερικό, θεωρούνται για την έξοδο και είσοδο στο Ελληνικό έδαφος από τα όργανα ελέγχου κινήσεως της Χώρας.

ΑΡΘΡΟ 58
ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

1. Κάθε στρατιωτικός, που παίρνει φύλλο πορείας, για οποιοδήποτε λόγο, πρέπει να αναχωρήσει για τον τόπο προορισμού του σε 24 ώρες.
2. Στρατιωτικοί, που μετακινούνται, μόνοι τους ή ομαδικά και αναγκάζονται για οποιοδήποτε λόγο (έλλειψη συγκοινωνιακών μέσων ή ασθένεια) να διακόψουν την κίνηση τους πάνω από 24 ώρες, υποχρεούνται σε ειδική θεώρηση του φύλλου πορείας γι' αυτό το γεγονός.
3. Επίσης, κάθε στρατιωτικός που φθάνει στον τόπο που αναφέρεται στο φύλλο πορείας, οφείλει να παρουσιασθεί σε 24 ώρες στην Αρχή για την οποία προορίζεται.
4. Στη μετακίνηση για εκτέλεση υπηρεσίας σε τόπους, όπου δεν υπάρχει Φρουραρχείο ή Αστυνομική Αρχή, η μετακίνηση και η διάρκεια της βεβαιώνονται από το Διοικητή της Μονάδας, που εκδίδει το φύλλο πορείας.
5. Όσοι στρατιωτικοί δεν επιστρέφουν ή δεν παρουσιάζονται έγκαιρα στις θέσεις τους, μετά τη λήξη της ημερομηνίας του φύλλου πορείας ή φύλλου μεταβάσεως, θεωρούνται απόντες αυθαίρετα και εφαρμόζονται εις βάρος τους αυτά που αναφέρονται στο Άρθρο 50.

ΜΕΡΟΣ ΠΕΜΠΤΟ
ΑΜΟΙΒΕΣ-ΠΟΙΝΕΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΠΟΝΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ξ

ΗΘΙΚΕΣ ΑΜΟΙΒΕΣ

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

1. Με τις ηθικές αμοιβές αναγνωρίζεται η αξία. Οι ηθικές αμοιβές είναι για τη Διοίκηση ένα αποτελεσματικό μέσο, για να εκδηλώνει επίσημα την ικανοποίηση της και να προκαλεί την άμιλλα.
2. Για να διατηρούν την αξία τους οι ηθικές αμοιβές, πρέπει να με μέτρο στους πραγματικά άξιους και χωρίς καθυστέρηση.
- 3. Οι Ηθικές Αμοιβές Απονέμονται:**
  - α. Για ξεχωριστές πράξεις θάρρους και αυτοθυσίας.
  - β. Για υποδειγματική απόδοση στην υπηρεσία.
  - γ. Για προσφορά εξαιρετικών υπηρεσιών.
  - δ. Για υποδειγματική αφοσίωση στο καθήκον.
4. Για να προκαλούν την άμιλλα οι ηθικές αμοιβές, πρέπει να γίνονται ευρύτατα γνωστές.

ΑΡΘΡΟ 60

ΕΙΔΗ ΗΘΙΚΩΝ ΑΜΟΙΒΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΑΠΟΝΟΜΗΣ

- 1. Οι ηθικές αμοιβές, που απονέμονται με Προεδρικό Διάταγμα, είναι οι εξής:**
  - α. Η προαγωγή για ανδραγαθία.
  - β. Τα παράσημα των Ταγμάτων Αριστείας, δηλαδή Σωτήρος, Τιμής, Φοίνικος, και Ευποιίας.
  - γ. Τα μετάλλια, δηλαδή το Αριστείο Ανδρείας, ο Πολεμικός Σταυρός, το Μετάλλιο Εξαίρετων Πράξεων Στρατιωτικής Αξίας, Ευδόκιμης Υπηρεσίας και τα Αναμνηστικά των Πολέμων Μετάλλια.
2. Οι προϋποθέσεις και η διαδικασία απονομής των παραπάνω ηθικών αμοιβών, καθορίζονται από τους Νόμους, που ισχύουν.
- ΗΘΙΚΕΣ ΑΜΟΙΒΕΣ ΠΟΥ ΑΠΟΝΕΜΟΝΤΑΙ ΜΕ ΔΙΑΤΑΓΗ**
- 3. Οι ηθικές αμοιβές που απονέμονται με διαταγή αυτά*· που έχουν δικαίωμα γι* αυτό, είναι οι εξής:**
  - α. Η Προεδρική ευαρέσκεια.
  - β. Ο έπαινος
  - γ. Η εύφημη μνεία.
  - δ. Τα συγχαρητήρια.
  - ε. Η ονομασία Υποδεκανέα.
  - στ. Οι τιμητικές άδειες.
4. Στις επόμενες παραγράφους αναφέρονται, όσοι έχουν το δικαίωμα απονομής τέτοιου είδους ηθικών αμοιβών, καθώς και οι προϋποθέσεις για την απονομή τους.

ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΑΠΟΝΟΜΗΣ

5. Ευαρέσκεια, Έπαινος, Εύφημη Μνεία και Συγχαρητήρια

Η Προεδρική Ευαρέσκεια, ο έπαινος και τα συγχαρητήρια απονέμονται σε Σχηματισμούς, Συγκροτήματα, Μονάδες και κατώτερα κλιμάκια, για

υποδειγματική απόδοση στην υπηρεσία ή σε άτομα για την ίδια αιτία ή για υποδειγματική αφοσίωση στο καθήκον ή για προσφορά εξαιρετικών υπηρεσιών.

α. Η Προεδρική ευαρέσκεια απονέμεται από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας.

β. Ο έπαινος απονέμεται από τους Διοικητές Σωμάτων Στρατού και ανώτερων κλιμακίων.

γ. Η εύφημη μνεία απονέμεται:

(1) Για όλους γενικά τους Στρατιωτικούς από τους Διοικητές Σωμάτων Στρατού και ανώτερων κλιμακίων.

(2) Για τους ανώτερους και κατώτερους αξιωματικούς, τους ανθυπασπιστές και οπλίτες, από τους Διοικητές Μεραρχιών και ισότιμων Σχηματισμών.

(3) Για τους κατώτερους αξιωματικούς, τους ανθυπασπιστές και οπλίτες, από τους Διοικητές Ταξιαρχιών και ισότιμων Σχηματισμών.

δ. Τα συγχαρητήρια απονέμονται από τους Διοικητές Συγκροτημάτων και Διοικητές Μονάδων ή ανεξάρτητων Υπομονάδων.

6. Λοιπές Ηθικές Αμοιβές

Η ονομασία Υποδεκανέα και οι τιμητικές άδειες, απονέμονται στους κληρωτούς οπλίτες για εξαιρετική επίδοση στην Υπηρεσία, για το ήθος και την αφοσίωση στο καθήκον.

α. Η ονομασία Υποδεκανέα γίνεται από το Διοικητή του άμεσα προϊστάμενου της Μονάδας ή ανεξάρτητης Υπομονάδας ή Κλιμακίου.

β. Οι τιμητικές άδειες δίνονται, σύμφωνα μ' αυτά που καθορίζονται στο Άρθρο 41 του Κανονισμού αυτού.

ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΝΟΜΗ

7. Για την απονομή οποιασδήποτε ηθικής αμοιβής, υποβάλλεται ιεραρχικά, σ' αυτόν που έχει δικαίωμα απονομής, αιτιολογημένη πρόταση, όπου αναφέρονται με λεπτομέρειες τα περιστατικά και οι λόγοι, που δικαιολογούν την απονομή.

8. Ειδικά η Προεδρική ευαρέσκεια, ο έπαινος, η εύφημη μνεία και τα συγχαρητήρια, μπορεί να απονέμονται και χωρίς πρόταση, όταν, αυτοί που έχουν δικαίωμα απονομής, διαπιστώνουν από προσωπική αντίληψη στη διάρκεια επιθεωρήσεων ή με άλλο τρόπο, τα περιστατικά, που δικαιολογούν την απονομή.

ΑΡΘΡΟ 61

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ, ΕΠΙΔΟΣΗ, ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΗ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΔΟΣΗ

1. Κάθε απονομή ηθικής αμοιβής κοινοποιείται με την Ημερήσια Διαταγή της Μονάδας, την επόμενη από την λήψη του σχετικού Προεδρικού Διατάγματος ή της διαταγής.

2. Τα παράσημα και τα μετάλλια, δίνονται στους αξιωματικούς και ανθυπασπιστές από το Διοικητή του αντίστοιχου Σχηματισμού και στους οπλίτες από το Διοικητή της Μονάδας τους, σε ειδική τελετή.

ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΗ

3. Όταν πρόκειται για ηθικές αμοιβές, που απονέμονται με Προεδρικό Διάταγμα, καταχωρίζεται στα ατομικά έγγραφα των στρατιωτικών η πρόταση απονομής, καθώς και η ηθική αμοιβή, που απονεμήθηκε.

4. Όταν πρόκειται για ηθικές αμοιβές, που απονέμονται με διαταγή Διοικητή Ταξιαρχίας και ανώτερου κλιμακίου, καταχωρίζεται στα ατομικά έγγραφα του

στρατιωτικού η διαταγή απονομής. Αν η ηθική αμοιβή απονέμεται σε Μονάδα ή μέρος της, γίνεται σχετική αναφορά στα ατομικά έγγραφα εκείνων που πήραν μέρος στην ενέργεια, για την οποία τιμάται η Μονάδα ή το Τμήμα. Όταν πρόκειται για ηθική αμοιβή, που απονέμεται σε μεγαλύτερο κλιμάκιο από τη Μονάδα, δε γίνεται καμία καταχώριση στα ατομικά έγγραφα των στρατιωτικών.

ΗΘΙΚΕΣ ΑΜΟΙΒΕΣ ΠΟΥ ΑΠΟΝΕΜΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΞΕΝΑ ΚΡΑΤΗ Ή ΑΡΧΕΣ

5. Απαγορεύεται σε κάθε στρατιωτικό, να φέρει παράσημο ή μετάλλιο, που του απονεμήθηκε από ξένο Κράτος, αν δε λάβει άδεια γι' αυτό, που δίνεται με Προεδρικό Διάταγμα. Για την απόκτηση αυτής της άδειας, ο στρατιωτικός που τιμήθηκε, υποβάλλει ιεραρχικά αναφορά στο Γενικό Επιτελείο Στρατού, με επίσημα αντίγραφα εις διπλούν του διπλώματος ή της διαταγής απονομής για την έκδοση του σχετικού Προεδρικού Διατάγματος.

6. Ηθικές αμοιβές, που απονέμονται με διαταγή ξένης στρατιωτικής Αρχής, καταχωρίζονται στα ατομικά έγγραφα του στρατιωτικού, μόνο μετά από έγκριση του Αρχηγού Γενικού Επιτελείου Στρατού, προς τον οποίο ο ενδιαφερόμενος, υποβάλλει ιεραρχικά αναφορά μαζί με τη σχετική διαταγή απονομής .

7. Απαγορεύεται επίσης σε κάθε στρατιωτικό, να φέρει οποιαδήποτε Ελληνικά μη στρατιωτικά μετάλλια, όπως θρησκευτικά, Αστυνομικά, Προσκοπικά, Πολιτικών Οργανώσεων, Συνδέσμων, Συλλόγων και Ιδρυμάτων.

Κατ' εξαίρεση, επιτρέπεται, σ' όσους στρατιωτικούς τιμήθηκαν με τα θρησκευτικά μετάλλια Άγιου Μάρκου, Αφανών Ηρώων και χιλιετηρίδας Άγιου Όρους, να τα φέρουν, όποτε παρουσιάζονται στους αντίστοιχους Πατριάρχες ή συμμετέχουν σε τελετές και συγκεντρώσεις, στις οποίες παρευρίσκονται αυτοί.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ο

ΓΕΝΙΚΑ ΓΙΑ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΕΣ ΠΟΙΝΕΣ

ΑΡΘΡΟ 62

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

1. Οι πειθαρχικές ποινές διακρίνονται σε συνηθισμένες και σε καταστατικές.
2. Οι συνηθισμένες πειθαρχικές ποινές επιβάλλονται στους στρατιωτικούς, με βάση τις διατάξεις αυτού του Κανονισμού. Αυτές είναι ηθική τιμωρία ή περιορισμός της ελευθερίας του παραβάτη.
3. Οι καταστατικές πειθαρχικές ποινές επιβάλλονται στους μόνιμους στρατιωτικούς, με βάση τους Νόμους «Περί Καταστάσεων Μονίμων Αξιωματικών» και «Περί Καταστάσεων Ανθυπασπιστών και Μονίμων ή Εθελοντών Οπλιτών». Αυτές αλλάζουν την κατάσταση του παραβάτη.
4. Για τα ποινικά αδικήματα οι στρατιωτικοί δικάζονται από τα Στρατοδικεία και για ορισμένες περιπτώσεις, που προβλέπονται από το Νόμο, από τα κοινά Ποινικά Δικαστήρια.
5. Η ίδια πράξη μπορεί να τιμωρηθεί ποινικά και πειθαρχικά. Η πειθαρχική ποινή είναι ανεξάρτητη από τη δικαστική και μπορεί να επιβληθεί είτε πριν, είτε μετά την εκδίκαση της υποθέσεως. Η ποινική καταδίκη δεν έχει σαν απαραίτητη συνέπεια την επιβολή πειθαρχικής ποινής. Εξ άλλου, η αθώωση ή η απαλλαγή δεν εμποδίζει την επιβολή πειθαρχικής ποινής, αρκεί αυτή να

στηρίζεται σε πράξεις αξιοκατάκριτες και οι οποίες μπορούν να τιμωρηθούν πειθαρχικά.

6. Οι πειθαρχικές ποινές συμβάλλουν στη βελτίωση της διαγωγής των παραβατών και με τον παραδειγματισμό τους κάνουν όλους προσεκτικούς. Είναι το τελευταίο μέσο συντηρήσεως της πειθαρχίας.

7. Για να πραγματοποιηθούν τα αποτελέσματα, που επιδιώκονται με τις πειθαρχικές ποινές, πρέπει η τιμωρία των παραπτωμάτων, να είναι άμεση και η έκτιση των ποινών να γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις αυτού του Κανονισμού.

8. Η συνεχής και χωρίς σοβαρό λόγο επιβολή πειθαρχικών ποινών, φανερώνει αδυναμία διοικήσεως και για αυτό πρέπει να προλαβαίνετε και να ελέγχεται από τις προϊστάμενες Διοικήσεις.

ΑΡΘΡΟ 63

ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΑ ΠΑΡΑΠΤΩΜΑΤΑ

1. Πειθαρχικά παραπτώματα είναι οι πράξεις, που τιμωρούνται με πειθαρχικές ποινές. Στην έννοια της λέξεως «πράξη» περιλαμβάνεται και η παράλειψη οφειλόμενης ενέργειας.

2. Πειθαρχικά παραπτώματα θεωρούνται και σαν τέτοια τιμωρούνται, με βάση τις διατάξεις του παρόντος Κανονισμού:

α. Από Ανώτερο προς τους Κατωτέρους του:

(1) Η χαλαρότητα, αδράνεια και αδιαφορία σχετικά με τη διοίκηση.

(2) Κάθε κατάχρηση εξουσίας, όταν αυτή δεν είναι ποινικό αδίκημα.

(3) Η βάνασση συμπεριφορά, όπως και κάθε σχήμα ή λόγος υβριστικός προς κατώτερο.

(4) Η αδικία σχετικά με την επιβολή ποινών.

(5) Η μεροληψία ή η έλλειψη αντικειμενικότητας στη **μεταχείριση** των κατωτέρων γενικά.

(6) Η λήψη δώρων ή δανείων από τους κατωτέρους.

(7) Η αδιαφορία για την τήρηση των γενικών κανόνων πειθαρχίας και συμπεριφοράς από τους κατωτέρους.

(8) Η στενή οικειότητα με τους κατωτέρους, ιδίως κατά τη διάρκεια της υπηρεσίας.

(9) Η απόκρυψη οποιουδήποτε θέματος που σχετίζεται με παράπονα των υφισταμένων του.

(10) Κάθε πράξη γενικά που είναι δυνατό να μειώσει το κύρος του ή την εξουσία του.

β. Από τον Κατώτερο προς τους Ανωτέρους του:

(1) Κάθε αυθάδεια.

(2) Η απροθυμία, αδιαφορία, δυστροπία ή καθυστέρηση στην εκτέλεση διαταγής.

(3) Η επίκριση ή σχολιασμός διαταγών ή ενεργειών των ανωτέρων.

(4) Η κολακεία ή η προσφορά δώρων στους ανωτέρους.

(5) Η μη απονομή του χαιρετισμού και η αδιαφορία για την τήρηση εκδηλώσεως σεβασμού στους ανωτέρους.

(6) Η υπέρβαση της Ιεραρχίας και η χρησιμοποίηση πλάγιων μέσων.

(7) Κάθε έλλειψη σεβασμού γενικά ή υπακοής, όσο κι αν υποθεθεί, ότι ο κατώτερος νομίζει, ότι αδικείται.

γ. Από κάθε Στρατιωτικό:

(1) Η αδικαιολόγητη απουσία από τα προσκλητήρια, την εκπαίδευση ή οποιαδήποτε άλλη υπηρεσία, όταν δεν αποτελεί ποινικό αδίκημα.

- (2) Η αμέλεια ή αδιαφορία στην εργασία ή την εκπαίδευση και γενικά η κακή θέληση στην εκτέλεση υπηρεσίας.
- (3) Η εξάσκηση οποιουδήποτε επαγγέλματος εκτός υπηρεσίας, όπως και η απασχόληση σε εξωστρατιωτικά καθήκοντα ή έργα με αμοιβή ή χωρίς αμοιβή, εκτός των περιπτώσεων του Άρθρου 25.
- (4) Η αναξιοπρεπής εμφάνιση, η ανάρμοστη συμπεριφορά και το αντικανονικό της στολής.
- (5) Η ελλιπής συμμόρφωση στις υποχρεώσεις συντηρήσεως, χρήσεως ή διαχειρίσεως των κάθε είδους υλικών και εγκαταστάσεων του Στρατού.
- (6) Η μη απονομή του οφειλόμενου χαιρετισμού στη Σημαία και τα θρησκευτικά σύμβολα.
- (7) Η πολιτική δραστηριότητα και ιδιαίτερα η άσκηση πολιτικής επιρροής.
- (8) Οι φιλονικίες με στρατιωτικούς και ιδιώτες, η χαρτοπαιξία με χρήματα, η μέθη, η αναξιοπρεπής διαβίωση, η τάση για δημιουργία χρεών, η ανειλικρίνεια και γενικά κάθε πράξη αντίθετη προς την εντιμότητα, την ευθύτητα, την αξιοπρέπεια και τα χρηστά ήθη.
- (9) Η αδιακρισία ή η αμέλεια για τη διαφύλαξη του απορρήτου, εφόσον αυτά δεν είναι ποινικό αδίκημα.
- (10) Κάθε πράξη γενικά, που προσβάλλει την πειθαρχία και την υπηρεσιακή τάξη στο Στρατό, όπως ορίζονται αυτές από τους Νόμους τους Κανονισμούς και τις διαταγές.
- Τα παραπτώματα θεωρούνται τόσο σοβαρότερα, όσο επαναλαμβάνονται με μεγαλύτερη συχνότητα, είτε μεμονωμένα, είτε σε συνδυασμό με άλλες παραβάσεις, ιδιαίτερα κατά τη διάρκεια της υπηρεσίας ή εμπρός σε κατώτερους ή σε πολίτες ή σε ξένη Χώρα. Επίσης είναι σοβαρά τα παραπτώματα, όταν συμβαίνουν κατά περιστατικά, που έχουν σχέση με τη στρατιωτική τιμή, την ατομική αξιοπρέπεια, το γόητρο του Στρατού ή έχουν σαν συνέπεια διασάλευση της τάξεως ή κίνδυνο της ζωής του προσωπικού.

ΑΡΘΡΟ 64

ΕΠΙΒΟΛΗ ΠΟΙΝΩΝ

1. Κάθε ανώτερος, πρέπει, να επιδιώκει με κάθε μέσο, να προλαβαίνει τα παραπτώματα, όταν όμως είναι αναγκασμένος να τιμωρήσει, εξετάζει και δέχεται κάθε ελαφρυντικό, όταν αυτό έχει βάσιμη δικαιολογία.
  2. Η ατιμωρησία υποθάλλει την απειθαρχία. Για αυτό, η επιβολή ποινών δεν είναι μόνο δικαίωμα του ανωτέρου, αλλά περισσότερο καθήκον.
  3. Με τις πειθαρχικές ποινές, τιμωρούνται οι πράξεις. Κατ' αυτόν τον τρόπο, η έλλειψη δόλου ή κακής θελήσεως είναι ελαφρυντική περίπτωση, αλλά δεν απαλλάσσει την πράξη από το πειθαρχικό αξιόποιο.
  4. Η ποινή τότε μόνο είναι αποτελεσματική και δίκαιη, όταν προσαρμόζεται σε κάθε ειδική περίπτωση. Έτσι, οι πειθαρχικές ποινές που επιβάλλονται, πρέπει να είναι ανάλογες όχι μόνο στα παραπτώματα αλλά και στη συνηθισμένη διαγωγή, το χαρακτήρα, το χρόνο υπηρεσίας και το βαθμό νοημοσύνης του παραβάτη.
  5. Οι ποινές πρέπει να επιβάλλονται με δίκαιη κρίση και αμεροληψία και ποτέ δεν πρέπει να έχουν κίνητρα μίσους ή εμπάθειας.
- Αυτός που επιβάλλει μια ποινή, ποτέ δε χειρονομεί, φωνάζει ή μεταχειρίζεται υβριστικές φράσεις. Η επιβολή ποινής με ηρεμία, είναι απόδειξη, ότι αυτός που τιμωρεί, οδηγείται μόνο από το συμφέρον της υπηρεσίας και από τη συναίσθηση του καθήκοντος.

6. Για τον καθορισμό της ποινής που πρέπει να επιβληθεί και για να οριστεί το μέγεθος της, εξετάζεται, από αυτόν που την επιβάλλει, η βαρύτητα του παραπτώματος ανάλογα με:

- α. Τη σοβαρότητα των συνθηκών όπου ευρίσκεται η Μονάδα, δηλαδή αν πρόκειται για κατάσταση πολέμου, γενικής επιφυλακής ή ασκήσεων.
  - β. Τον κλονισμό όπου έγινε ή που θα μπορούσε να γίνει από το παράπτωμα, στην τάξη και γενικά στην πειθαρχία της Μονάδας.
  - γ. Τα περιστατικά της παραγράφου 2 του Άρθρου 63 καθώς και τις υποκειμενικές συνθήκες του παραβάτη που αναφέρονται σ' όλο το Άρθρο.
7. Κανείς δεν τιμωρείται ταυτόχρονα ή διαδοχικά με περισσότερες από μια πειθαρχικές ποινές για το ίδιο παράπτωμα.
8. Καμιά πειθαρχική ποινή δεν επιβάλλεται, αν δεν απολογηθεί πριν ο παραβάτης.
9. Ποτέ ατομικά παραπτώματα δεν είναι δυνατά να γίνουν αιτία επιβολής ομαδικής ποινής.

ΑΡΘΡΟ 65

ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΗ ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑ ΚΑΙ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΗ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΗ ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑ

1. Πειθαρχική δικαιοδοσία είναι το δικαίωμα, που δίνεται στους αξιωματικούς, τους ανθυπασπιστές και τους υπαξιωματικούς, να επιβάλουν πειθαρχικές ποινές στους υφισταμένους τους.
2. Σε ορισμένες ειδικές περιπτώσεις, δίνεται σε αξιωματικούς, για να διευκολυνθεί η εκπλήρωση της αποστολής τους, πειθαρχική δικαιοδοσία και για τους κατώτερους τους στρατιωτικούς, που δεν υπάγονται στη διοίκηση τους. Οι περιπτώσεις αυτές αναφέρονται στο Κεφάλαιο Σ του παρόντος Κανονισμού.
3. Η πειθαρχική δικαιοδοσία ασκείται σε οποιοδήποτε χρόνο και τύπο, με τους παρακάτω περιορισμούς:
  - α. Όταν ο παραβάτης στρατιωτικός, πριν επιβληθεί σ' αυτήν η πειθαρχική ποινή, μετατεθεί, τιμωρείται από το Διοικητή στον οποίο υπάγονται, άμεσα ή έμμεσα, η στρατιωτική Αρχή, άπου έκανε το παράπτωμα και εκείνη, όπου μετατέθηκε.
  - β. Δεν επιβάλλονται ποινές για πειθαρχικά παραπτώματα, όταν περάσουν πέντε χρόνια από τη διάπραξη τους, επειδή θεωρούνται άτι παραγράφτηκαν, εκτός από τα εξής παραπτώματα:
    - (1) Όσα τιμωρούνται με καταστατικές πειθαρχικές ποινές. Σ' αυτήν την περίπτωση, μπορεί να επιβληθεί συνηθισμένη πειθαρχική ποινή και μετά από απαλλακτική γνωμοδότηση από το Ανακριτικό Συμβούλιο.
    - (2) Όσα σχετίζονται με ποινικό αδίκημα. Σ' αυτήν την περίπτωση, μπορεί να επιβληθεί οποιαδήποτε πειθαρχική ποινή, μετά την εκδίκαση της υποθέσεως από το Δικαστήριο, ακόμη και αν από τη χρονολογία κατά την οποία έγινε η πράξη, πέρασαν περισσότερο από πέντε χρόνια.
4. Η πειθαρχική δικαιοδοσία που δίνεται στους Διοικητές στα διάφορα κλιμάκια, πάνω στους υφιστάμενους τους αξιωματικούς, ανθυπασπιστές και οπλίτες, αναφέρεται στα Άρθρα 67 και 70.

Εάν κάποιος Διοικητής κρίνει, ότι η πειθαρχική δικαιοδοσία, που του έχει δοθεί, δεν είναι αρκετή για την τιμωρία πειθαρχικού παραπτώματος, που έγινε από υφιστάμενο του, αναφέρει στον άμεσα προϊστάμενο του Διοικητή και ζητά από εκείνον την τιμωρία του παραβάτη.

ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΗ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ

5. Πειθαρχική αρμοδιότητα είναι το δικαίωμα και το καθήκον κάθε βαθμοφόρου, να φροντίζει για την τήρηση των γενικών κανόνων πειθαρχίας και συμπεριφοράς απ' όλους τους κατώτερους του στρατιωτικούς, σ' οποιαδήποτε Μονάδα ή Κλάδο των Ενόπλων Δυνάμεων και αν ανήκουν.
6. Κάθε βαθμοφόρος (αξιωματικός, ανθυπασπιστής ή υπαξιωματικός), που αντιλαμβάνεται οποιοδήποτε παράπτωμα, το οποίο γίνεται από κατώτερο του, που δεν υπάγεται στη δικαιοδοσία του, οφείλει να επέμβει και να πάρει κάθε μέτρο για την άμεση επιστροφή του παραβάτη στην τάξη, την πειθαρχία και την κοσμιότητα.
7. Εάν το παράπτωμα δεν προκαλεί κλονισμό της τάξεως και δεν προσβάλει τον νόμο ή δεν προκαλεί το κοινό, ο ανώτερος, που το αντιλήφθηκε, οφείλει να καλέσει τον παραβάτη, να του κάνει σχετικές παρατηρήσεις και συστάσεις και να του πάρει τα στοιχεία ταυτότητας, για να κάνει αναφορά σύμφωνα με τα όσα αναφέρονται στην παράγραφο 10 παρακάτω.
8. Εάν το παράπτωμα διασαλεύει την τάξη, ή προσβάλει το Νόμο, ή προκαλεί το κοινό, ή αν ο παραβάτης δε συμμορφώνεται με τις συστάσεις, που του έγιναν, όπως αναφέρθηκε στην προηγούμενη παράγραφο, ο ανώτερος οφείλει να πάρει μέτρα για τη σύλληψη του παραβάτη και τη μεταφορά του στη Μονάδα ή την παράδοση του στο Φρουραρχείο. Σ' αυτή του την προσπάθεια, ο ανώτερος πρέπει ν' αποφεύγει, κατά το δυνατόν, τις λογομαχίες με τον κατώτερο του ιδίως όταν ο τελευταίος είναι σε κατάσταση μέθης ή μεγάλης συγχύσεως ή παραλογισμού. Τότε επιχειρεί τη σύλληψη του παραβάτη με ομοιόβαθμούς του ή σε έσχατη ανάγκη, με όργανα της δημόσιας τάξεως.
9. Αυτός που φορά πολιτικά, πρέπει πριν οποιαδήποτε επέμβαση, σύμφωνα με τα παραπάνω, να κάνει γνωστή την ταυτότητα του επιδεικνύοντας το δελτίο ταυτότητας του.
10. Κάθε βαθμοφόρος, που αντιλήφθηκε παράπτωμα, που έγινε από κατώτερο του, οφείλει να υποβάλει στη Μονάδα του αναφορά, όπου θα εκθέτει τα περιστατικά και τις συνθήκες, κάτω από τις οποίες έγινε το παράπτωμα. Η Μονάδα στέλνει την αναφορά αυτή στη Μονάδα, όπου ανήκει ο παραβάτης. Ο Διοικητής της τελευταίας, εξετάζει τον παραβάτη, διαπιστώνει την ακρίβεια των γεγονότων και ενημερώνει με έγγραφο μέσα σε 15 ημέρες, την ενδιαφερόμενη Μονάδα για τα μέτρα που πήρε σε βάρος του παραβάτη.
11. Η πειθαρχική αρμοδιότητα ασκείται σε κάθε τόπο και χρόνο.
12. Για θέματα ασφαλείας εγκαταστάσεων Μονάδων οι Διοικητές Σχηματισμών έχουν πειθαρχική αρμοδιότητα πάνω σε κάθε στρατιωτικό του Στρατού Ξηράς, του οποίου η Μονάδα ευρίσκεται σε Στρατόπεδο μέσα στη Ζώνη Ευθύνης (ΖΕ) του Σχηματισμού, ανεξάρτητα από τη διοικητική υπαγωγή της.

ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΗ ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑ ΚΑΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΑΝΤΙΣΤΡΑΤΗΓΩΝ

13. Οι Αντιστράτηγοι μπορούν να τιμωρούν οποιοδήποτε στρατιωτικό του Στρατού Ξηράς, εξαιτίας ελλείψεως σεβασμού ή παραβάσεως των κανόνων της τάξεως, της πειθαρχίας και κοσμιότητας ή για το αντικανονικό της στολής, σ' οποιαδήποτε Μονάδα ή Υπηρεσία και αν ανήκει αυτός. Για παραπτώματα όμως, που γίνονται στην εκτέλεση της υπηρεσίας του, κάθε στρατιωτικός τιμωρείται μόνο από τον προϊστάμενο του Διοικητή.

14. Οι Αντιστράτηγοι, οποιαδήποτε υπηρεσία και αν εκτελούν, έχουν πειθαρχική δικαιοδοσία ίση μ' αυτή του Διοικητή Μεραρχίας, για όλους τους στρατιωτικούς που δεν είναι κάτω από τις διαταγές τους.

15. Όταν οι Αντιστράτηγοι επιβάλουν κάποια ποινή σε οποιοδήποτε αξιωματικό, ανθυπασπιστή ή οπλίτη, την κάνουν γνωστή απ' ευθείας στο Διοικητή της Μονάδας, στην οποία ανήκει αυτός που τιμωρήθηκε. Εάν πρόκειται για ποινή σε Διοικητή Μονάδας αυτή γίνεται γνωστή στο Διοικητή του προϊστάμενου κλιμακίου, στο οποίο υπάγεται η Μονάδα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Π

ΠΟΙΝΕΣ ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΝΘΥΠΑΣΠΙΣΤΩΝ

ΑΡΘΡΟ 66 ΕΙΔΗ ΠΟΙΝΩΝ

ΓΕΝΙΚΑ

1. Οι συνηθισμένες πειθαρχικές ποινές, που επιβάλλονται στους αξιωματικούς και ανθυπασπιστές, είναι η **επίπληξη, ο περιορισμός, η κράτηση και η φυλάκιση.**

2. Οι καταστατικές πειθαρχικές ποινές, που επιβάλλονται στους μόνιμους αξιωματικούς, είναι η **αργία δια πρόσκαιρου παύσεως, αργία δι' απολύσεως και η απόταξη.**

Αυτές επιβάλλονται, σύμφωνα μ' αυτά που ορίζονται στο Νόμο, που ισχύει, «Περί Καταστάσεως Μονίμων Αξιωματικών».

3. Για τους έφεδρους αξιωματικούς, σαν καταστατικές πειθαρχικές ποινές θεωρούνται η **έκπτωση και η διαγραφή τους από στελέχη της εφεδρείας.** Οι ποινές αυτές επιβάλλονται, σύμφωνα με όσα ορίζονται από το Νόμο «Περί Εφέδρων Αξιωματικών».

4. Οι καταστατικές πειθαρχικές ποινές που επιβάλλονται στους ανθυπασπιστές είναι η **προσωρινή απόλυση και η απόταξη.**

Αυτές επιβάλλονται σύμφωνα με όσα ορίζονται από το Νόμο «Περί Καταστάσεως Ανθυπασπιστών και Μονίμων ή Εθελοντών Οπλιτών».

ΕΠΙΠΛΗΞΗ

5. Η επίπληξη επιβάλλεται για ελαφρά γενικά παραπτώματα και είναι προειδοποίηση για σωφρονισμό του παραβάτη.

6. Γίνεται γραπτά ή προφορικά. Στην τελευταία περίπτωση, γίνεται προς τον παραβάτη με την παρουσία ενός ή περισσότερων αξιωματικών ή ανθυπασπιστών, ανώτερων ή αρχαιότερων αυτού, που δέχεται την επίπληξη και έπειτα ακολουθεί γραπτή διατύπωση και κοινοποίηση.

7. Οι παρατηρήσεις που γίνονται από ανώτερο σε κατώτερο για ελαφρά σφάλματα ή παραλείψεις, δεν είναι πειθαρχική ποινή αλλά διοικητικό μέτρο για να επισημανθούν και να διορθωθούν αυτές.

ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΣ

8. Ο περιορισμός επιβάλλεται για ελαφρά πειθαρχικά παραπτώματα, που γίνονται από αμέλεια ή άγνοια για πρώτη φορά.

9. Οι αξιωματικοί και ανθυπασπιστές που τιμωρούνται με περιορισμό, δεν απαλλάσσονται από καμία υπηρεσία και τις εκτός υπηρεσίας ώρες, είναι υποχρεωμένοι να παραμείνουν σπίτι τους.

ΚΡΑΤΗΣΗ

10. Η κράτηση επιβάλλεται για σοβαρά πειθαρχικά παραπτώματα ή για ελαφρά, τα οποία επαναλαμβάνονται συχνά.

11. Οι αξιωματικοί και ανθυπασπιστές που τιμωρούνται με κράτηση, δεν απαλλάσσονται από καμία υπηρεσία. Τις εκτός υπηρεσίας ώρες, είναι υποχρεωμένοι να παραμένουν σπίτι τους.

ΦΥΛΑΚΙΣΗ

12. Η φυλάκιση επιβάλλεται για σοβαρότερα πειθαρχικά παραπτώματα, για τα οποία δεν κρίνονται επαρκείς ή αποτελεσματικές οι μικρότερες πειθαρχικές ποινές.

13. Οι αξιωματικοί ή ανθυπασπιστές, που τιμωρούνται με φυλάκιση, εκτίουν την ποινή σπίτι τους και σε εξαιρετικές περιπτώσεις στο στρατόπεδο, σε ειδικό θάλαμο, που ορίζεται για το σκοπό αυτόν και κατόπιν εγκρίσεως του προϊστάμενου Σχηματισμού. Απαλλάσσονται κάθε εξωτερικής υπηρεσίας ή και της εκπαίδευσής και των ασκήσεων, κατά την κρίση αυτού που επέβαλε την ποινή. Μετά από έγκριση του Διοικητή του προϊστάμενου Σχηματισμού, μπορεί να εκτίουν την ποινή τους στις Στρατιωτικές Φυλακές.

ΑΡΘΡΟ 67

ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΗ ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑ

1. Δικαιοδοσία επιπλήξεως έχουν όλοι οι Διοικητές από το κλιμάκιο Μονάδας και πάνω.

2. Η πειθαρχική δικαιοδοσία των Διοικητών στα διάφορα κλιμάκια, σε ημέρες περιορισμού, κρατήσεως και φυλακίσεως, φαίνεται στον παρακάτω Πίνακα 1.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΗ ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑ ΣΕ ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΥΣ ΚΑΙ ΑΝΘΥΠΑΣΠΙΣΤΕΣ

Α/Α	Κλιμάκια Διοικήσεως	Ημέρες Ποινών		
		Περιορισμός	Κράτηση	Φυλάκιση
1	Υπουργός Εθνικής Άμυνας	-	60	60
2	Αρχηγός Γενικού Επιτελείου Στρατού	-	60	50
3	Διοικητής Στρατιάς	60	50	40
4	Διοικητής Σώματος Στρατού	50	40	30
5	Διοικητής Μεραρχίας	40	30	20
6	Διοικητής Ταξιαρχίας	40	30	15
7	Διοικητής Συγκροτήματος	30	20	10
8	Διοικητής Μονάδας (Ανώτερος Αξκός)	30	20	10
9	Διοικητής Μονάδας (Κατώτερος Αξκός)	20	10	4
10	Διοικητής Υπομονάδας	6	4	-
11	Διοικητής Διμοιρίας-Ουλαμού	4	-	-

Η πειθαρχική δικαιοδοσία των Διοικητών Υπομονάδων υπόκειται στην έγκριση του Διοικητή Μονάδας.

3. Την πειθαρχική δικαιοδοσία που καθορίζεται από τον Πίνακα 1, έχουν και οι Διοικητές ισότιμων Σχηματισμών, Συγκροτημάτων και Μονάδων ή

Αποσπασμάτων και των κατώτερων από αυτά Κλιμακίων, με βάση την ισοτιμία που καθορίζεται από τους αντίστοιχους Πίνακες Οργανώσεως ή από τις διαταγές συγκροτήσεως των Αποσπασμάτων.

4. Αξιωματικοί, που υπηρετούν σε Επιτελεία γενικά (Γενικού Επιτελείου, Σχηματισμών, Συγκροτημάτων ή Μονάδων), έχουν την εξής πειθαρχική δικαιοδοσία:

α. Οι Αντιστράτηγοι, Υποστράτηγοι ή Ταξίαρχοι, ίση με την πειθαρχική δικαιοδοσία του Διοικητή του Σώματος Στρατού, Μεραρχίας ή Ταξιαρχίας αντίστοιχα.

β. Οι ανώτεροι αξιωματικοί, εάν έχουν δικαίωμα συντάξεως εκθέσεως ικανότητας αξιωματικών και ανθυπασπιστών, έχουν την πειθαρχική δικαιοδοσία Διοικητή Μονάδας. Αν όμως δεν έχουν τέτοιο δικαίωμα, έχουν το μισό της παραπάνω πειθαρχικής δικαιοδοσίας, για ποινές περιορισμού και κρατήσεως, αλλά δεν έχουν το δικαίωμα επιβολής ποινής φυλακίσεως.

γ. Οι κατώτεροι αξιωματικοί, εάν είναι Λοχαγοί, έχουν την πειθαρχική δικαιοδοσία Διοικητή Υπομονάδας, αν είναι Υπολοχαγοί ή Ανθυπολοχαγοί έχουν την πειθαρχική δικαιοδοσία του Διοικητή Διμοιρίας ή Ουλαμού.

5. Η πειθαρχική δικαιοδοσία των Διοικητών ή προϊσταμένων, ασκείται σ' όλους τους υφιστάμενους, τους, σε όλη γενικά την κλίμακα της διοικήσεως τους και όχι μόνο σ' όσους είναι κάτω από τις άμεσες διαταγές τους.

6. Η πειθαρχική δικαιοδοσία του Αρχηγού Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας καθορίζεται από το Νόμο «Περί Υπουργείου Εθνικής Αμύνης» που ισχύει κάθε φορά.

ΑΡΘΡΟ 68

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΗ ΠΟΙΝΩΝ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

1. Οι Διοικητές Υπομονάδων και Διμοιριών-Ουλαμών κοινοποιούν τις ποινές, που επιβάλλουν στους υφιστάμενους τους αξιωματικούς και ανθυπασπιστές με υπηρεσιακό σημείωμα, στο οποίο υπογράφουν οι τιμωρημένοι. Κατόπιν, αυτοί που τους τιμώρησαν υποβάλλουν το παραπάνω υπηρεσιακό σημείωμα ιεραρχικά στο Διοικητή της Μονάδας τους με αναφορά, στην οποία εκθέτουν τα περιστατικά του πειθαρχικού παραπτώματος.

Ο Διοικητής της Μονάδας, αφού εγκρίνει την ποινή, διατάζει την καταχώριση της στην Ημερήσια Διαταγή Αξιωματικών.

2. Οι "Διοικητές Μονάδων κοινοποιούν τις ποινές, που επιβάλλονται απ' αυτούς ή τους προϊστάμενους Διοικητές στους υφιστάμενους τους αξιωματικούς και ανθυπασπιστές, με την Ημερήσια Διαταγή Αξιωματικών, στην οποία υπογράφουν αυτοί που τιμωρούνται.

3. Οι Διοικητές σε Συγκροτήματα και ανώτερα Κλιμάκια κοινοποιούν τις ποινές που επιβάλλονται από αυτούς ως εξής: Όταν επιβάλλονται στους αξιωματικούς και ανθυπασπιστές του Επιτελείου τους με την Ημερήσια Διαταγή Αξιωματικών και όταν επιβάλλονται στους υπόλοιπους με εμπιστευτική διαταγή προς τις στρατιωτικές Αρχές, όπου υπηρετούν οι τιμωρημένοι.

4. Οι αξιωματικοί που υπηρετούν σε Επιτελεία, κοινοποιούν τις ποινές, που επιβάλλονται απ' αυτούς σε υφιστάμενους αξιωματικούς και ανθυπασπιστές, σύμφωνα με όσα αναφέρονται στις παραγράφους 1 έως 3 του Άρθρου αυτού, ανάλογα με την πειθαρχική δικαιοδοσία τους (Άρθρο 67 παράγραφος 4).

5. Για να ασκούν οι πειθαρχικές ποινές την παραδειγματική τους επίδραση πρέπει να κοινοποιούνται σε συγκέντρωση αξιωματικών και ανθυπασπιστών ανωτέρων ή αρχαιοτέρων αυτού που τιμωρήθηκε.

6. Επιτρέπεται η χορήγηση, μετά από αίτηση, αντίγραφου Ημερήσιας Διαταγής Αξιωματικών, σε Αξιωματικό για ποινές που επιβλήθηκαν στον ίδιο.

ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΗ

7. Εκτός από την Ημερήσια Διαταγή Αξιωματικών οι ποινές που επιβάλλονται καταχωρούνται από το Διοικητή που τηρεί τα ατομικά έγγραφα των αξιωματικών και ανθυπασπιστών, στο βιβλίο Μητρώου κάθε αξιωματικού ή ανθυπασπιστή.

Σ' αυτό καταχωρείται το είδος της ποινής, η διάρκεια της, αυτός που την επέβαλε και ολόκληρη η αιτιολογία.

8. Οι ποινές που επιβάλλονται, καταχωρούνται και στο φάκελο κάθε αξιωματικού και ανθυπασπιστή, που υπάρχει στην αντίστοιχη Διεύθυνση του Γενικού Επιτελείου Στρατού. Αυτοί ενημερώνονται με τις περιοδικές καταστάσεις που υποβάλλονται στις Διευθύνσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ρ

ΠΟΙΝΕΣ ΟΠΛΙΤΩΝ

ΕΙΔΗ ΠΟΙΝΩΝ

ΓΕΝΙΚΑ

1. Οι πειθαρχικές ποινές, που επιβάλλονται στους οπλίτες, είναι η **στέρηση αδείας εξόδου, ο περιορισμός, η κράτηση, η φυλάκιση και η αυστηρή φυλάκιση.**

2. Στους υπαξιωματικούς επιβάλλονται επί πλέον οι εξής ποινές:

α. Στους μόνιμους και εθελοντές, η ποινή της **επιπλήξεως.**

β. Στους κληρωτούς, ο **υποβιβασμός και η έκπτωση.**

γ. Στους κληρωτούς υποδεκανείς η **αφαίρεση του τίτλου του υποδεκανέα.**

3. Οι καταστατικές πειθαρχικές ποινές, που επιβάλλονται στους μόνιμους και εθελοντές υπαξιωματικούς, είναι η **απόλυση και η απόταξη.** Αυτές επιβάλλονται σύμφωνα με το νόμο που ισχύει «Περί Καταστάσεως Ανθυπασπιστών και Μονίμων ή Εθελοντών Οπλιτών».

ΣΤΕΡΗΣΗ ΑΔΕΙΑΣ ΕΞΟΔΟΥ

4. Η ποινή της στέρησης εξόδου επιβάλλεται σε κληρωτούς οπλίτες για τιμωρία ελαφρών παραβάσεων, ιδιαίτερα για ό,τι σχετίζεται με την κανονικότητα της στολής, τη γενική εμφάνιση, παράσταση και συμπεριφορά μέσα στο Στρατόπεδο.

5. Εκτίεται με παραμονή του τιμωρημένου στο Στρατώνα την πρώτη ημέρα κατά την οποία θα έπαιρνε άδεια εξόδου.

ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΣ

6. Η ποινή του περιορισμού επιβάλλεται για αμέλεια σχετικά με την καθαριότητα και τον κανονικό τρόπο που φέρεται η στολή, για αμέλεια ως προς τη συντήρηση του ιματισμού, οπλισμού και των άλλων δημόσιων ειδών και γενικά για ελαφρές υπηρεσιακές παραλείψεις.

7. Αυτοί που τιμωρούνται με περιορισμό δεν απαλλάσσονται από καμία υπηρεσία ή εκπαίδευση και εκτίουν την ποινή στο θάλαμο, όπου μένουν, ενώ απαγορεύεται η συμμετοχή τους σε ψυχαγωγικές συγκεντρώσεις. Οι μόνιμοι ή

εθελοντές υπαξιωματικοί, στους οποίους επιτρέπεται η παραμονή στην πόλη, εκτίουν την ποινή στην κατοικία τους.

ΚΡΑΤΗΣΗ

8. Η ποινή της κρατήσεως επιβάλλεται για τιμωρία σοβαρών παραπτώματων, που έχουν σχέση με την υπηρεσία, πειθαρχία, γενικά την τάξη και τη συμπεριφορά, καθώς και για απουσία από το βραδινό ή οποιοδήποτε προσκλητήριο, για λόγους απρεπείς, φιλονικίες, μέθη και άλλα παραπτώματα.

9. Όσοι τιμωρούνται με κράτηση δεν απαλλάσσονται από καμία υπηρεσία ή εκπαίδευση. Η ποινή εκτίεται απ' όλους στο πειθαρχείο, όπου κλείνονται τις ώρες, τις οποίες σύμφωνα με το πρόγραμμα δεν είναι απασχολημένοι σε υπηρεσία ή εκπαίδευση.

10. Οι υπαξιωματικοί εκτίουν την ποινή της κρατήσεως σε ιδιαίτερο πειθαρχείο, όπου υπάρχει, διαφορετικά διατάσσεται από το Διοικητή της Μονάδας, να εκτίσουν την ποινή στο θάλαμο. Στην τελευταία αυτή περίπτωση οι μόνιμοι και εθελοντές υπαξιωματικοί για τους οποίους επιτρέπεται η διαμονή στην πόλη, εκτίουν την ποινή κρατήσεως στην κατοικία τους, εκτός εάν διαταχθεί διαφορετικά από το Διοικητή.

ΦΥΛΑΚΙΣΗ

11. Η ποινή της φυλακίσεως επιβάλλεται για τιμωρία βαρύτερων παραπτώματων κατά της πειθαρχίας ή ελαφρών, που όμως γίνονται σε κατάσταση μέθης ή επανειλημμένα ή κατά τη διάρκεια ένοπλης υπηρεσίας.

12. Όσοι τιμωρούνται με φυλάκιση απαλλάσσονται, κατά την κρίση του Διοικητή της Μονάδας, από την υπηρεσία και εκτίουν την ποινή στο πειθαρχείο της Μονάδας στις ώρες που δεν ασχολούνται με εκπαίδευση, σύμφωνα με το πρόγραμμα ωρών υπηρεσίας με μέριμνα των οργάνων υπηρεσίας.

13. Οι υπαξιωματικοί εκτίουν την ποινή φυλακίσεως σε ιδιαίτερο πειθαρχείο, στην περίπτωση όμως που δεν υπάρχει κατάλληλο πειθαρχείο, μπορεί να διαταχθεί η έκτιση της ποινής στις στρατιωτικές φυλακές, μετά από έγκριση του αντίστοιχου Διοικητή, που ασκεί την ποινική δίωξη.

14. Οι στρατιώτες που τιμωρούνται με φυλάκιση, χρησιμοποιούνται σ' όλες *τις πρόσθετες υπηρεσίες της Μονάδας, τις ώρες αναπαύσεως. (

ΑΥΣΤΗΡΗ ΦΥΛΑΚΙΣΗ

15. Η αυστηρή φυλάκιση επιβάλλεται στους οπλίτες για βαριά πειθαρχικά παραπτώματα, που γίνονται ιδιαίτερα κατά την διάρκεια ένοπλης υπηρεσίας ή επανειλημμένα

16. Οι οπλίτες που τιμωρούνται με αυστηρή φυλάκιση, απαλλάσσονται από κάθε υπηρεσία και εκπαίδευση και εκτίουν την ποινή σε ιδιαίτερο πειθαρχείο ή στις στρατιωτικές φυλακές. Με διαταγή του Διοικητή του Σχηματισμού μπορεί να χρησιμοποιούνται σε διάφορες εργασίες. **ΥΠΟΒΙΒΑΣΜΟΣ**

17. Υποβιβασμός στον αμέσως κατώτερο βαθμό, επιβάλλεται στους κληρωτούς υπαξιωματικούς για βαρύτατο πειθαρχικό παράπτωμα ή για επανειλημμένα βαριά παραπτώματα, με γνωμοδότηση του αντίστοιχου Πειθαρχικού Συμβουλίου Οπλιτών (Άρθρο 71).

18. Όταν πρόκειται για υποδεκανείς, που κάνουν τα παραπτώματα, που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο, αφαιρείται ο τίτλος του υποδεκανέα από τον Διοικητή του άμεσα προϊστάμενου της Μονάδας Κλιμακίου, στην οποία ανήκει ο υποδεκανέας.

19. Οι υπαξιωματικοί που υποβιβάζονται, μετατίθενται σε άλλη Μονάδα.

ΕΚΠΤΩΣΗ

20. Έκπτωση είναι η στέρηση του βαθμού και η μεταφορά στην τάξη του στρατιώτη.

21. Έκπτωση επιβάλλεται στους κληρωτούς υπαξιωματικούς, με γνωμοδότηση του αντίστοιχου Πειθαρχικού Συμβουλίου Οπλιτών:

α. Για βαρύτατο πειθαρχικό παράπτωμα, που έχει σχέση με τη στρατιωτική τιμή και πειθαρχία.

β. Για φανερά αδιόρθωτη διαγωγή.

γ. Μετά από επανορθωτική ποινή, που επιβλήθηκε από οποιοδήποτε δικαστήριο, για πράξη που έχει σχέση με τη στρατιωτική τιμή ή την πειθαρχία.

δ. Για πράξεις που κλονίζουν την πειθαρχία του Στρατεύματος.

ε. Για έλλειψη πίστωσης στην Πατρίδα, τα εθνικά ιδεώδη και τις εθνικές παραδόσεις.

στ. Για εκδηλώσεις οι οποίες έχουν σκοπό την ανατροπή ή την υπονόμευση του νόμιμου πολιτεύματος της Χώρας.

ζ. Για κάθε πειθαρχικό παράπτωμα γενικά που κρίνονται ανεπαρκείς ή χωρίς αποτέλεσμα οι μικρότερες πειθαρχικές ποινές.

22. Αυτοί που εκπίπτουν από το βαθμό τους μετατίθενται σ' άλλη Μονάδα.

ΑΡΘΡΟ 70

ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΗ ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑ

1. Η δικαιοδοσία επιβολής πειθαρχικών ποινών, από τα διάφορα κλιμάκια διοικήσεως, που περιορίζουν την ελευθερία των υφισταμένων τους οπλιτών σ' όλη την κλίμακα της διοικήσεως τους, φαίνεται στον παρακάτω Πίνακα 2.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2 ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΗ ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑ ΣΕ ΟΠΛΙΤΕΣ

Α/Α	Κλιμάκια Διοικήσεως	Ημέρες		Ποινής	
		Στέρση η εξόδου	Περιορισμός	Κράτησ η	Φυλάκιση απλή ή αυστηρή
1	Υπουργός Εθνικής Άμυνας	-	-	60	60
2	Αρχηγός Γενικού Επιτελείου Στρατού	-	-	60	50
3	Διοικητής Στρατιάς	-	-	50	40
4	Διοικητής Σώματος Στρατού	-	-	50	40
5	Διοικητής Μεραρχίας	-	-	40	30
6	Διοικητής Ταξιαρχίας	-	-	40	25
7	Διοικητής Συγκροτήματος	-	-	30	20
8	Διοικητής Μονάδας (Ανώτερος Αξκός)	-	30	30	20
9	Διοικητής Μονάδας (Κατώτερος Αξκός)	-	20	20	10

10	Διοικητής Υπομονάδας	10	10	8	5
11	Διοικητής Διμοιρίας-Ουλαμού	5	5	4	-
12	Αρχιλοχίας Υπομονάδας	2	2	-	-

2. Την ίδια δικαιοδοσία, όπως αναφέρεται πιο πάνω, έχουν και οι Διοικητές σε ισοτιμία κλιμάκια διοικήσεως. Η ισοτιμία αυτή καθορίζεται με τους Πίνακες Οργανώσεως.

3. Δικαιοδοσία επιβολής ποινής υποβιβασμού ή εκπτώσεως σε κληρωτούς υπαξιωματικούς έχουν οι Διοικητές Σχηματισμών (Άρθρο 71, παραγρ. 9).

4. Η ποινή φυλακίσεως, που για πρώτη φορά επιβάλλεται στον κληρωτό, υπολογίζεται σαν χρόνος θητείας (δεν υπηρετείται) εάν σε όλη τη διάρκεια της υπόλοιπης θητείας του δεν τιμωρηθεί ξανά με φυλάκιση.

5. Αν, οι συνολικές ποινές του κληρωτού που επιβλήθηκαν στην ίδια Μονάδα, υπερβούν τις 60 ημέρες φυλακίσεως, διαβιβάζονται αυτοδίκαια οι σχετικοί φάκελοι στο ανώτερο κλιμάκιο για εξέταση.

6. Αν, κατά τη στιγμή της απολύσεως του οι ημέρες φυλακίσεως, που επιβληθεί στον κληρωτό οπλίτη δεν υπερβούν τις δέκα, του χαρίζονται και δεν υπηρετούνται.

ΑΡΘΡΟ 71 ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΑ ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ ΟΠΛΙΤΩΝ

ΓΕΝΙΚΑ

1. Σε κάθε Σχηματισμό λειτουργεί Πειθαρχικό Συμβούλιο Οπλιτών, που αποτελείται από πέντε αξιωματικούς, από τους οποίους οι δυο τουλάχιστον πρέπει να είναι ανώτεροι. Από το Συμβούλιο εξαιρούνται ο Διοικητής της Μονάδας και Υπομονάδας και ο αξιωματικός που έκανε τη σχετική ανάκριση. Για να υπάρξει απαρτία, πρέπει να ορίζονται και αναπληρωματικά μέλη.

2. Η συγκρότηση και η σύνθεση του Πειθαρχικού Συμβουλίου γίνεται με διαταγή του αντίστοιχου Σχηματισμού. Καθήκοντα Προέδρου ασκεί ο ανώτερος ή αρχαιότερος και εισηγητής το νεώτερο μέλος. Το Συμβούλιο είναι σε απαρτία, όταν είναι παρών ο Πρόεδρος και τα 4 μέλη του.

3. Το Πειθαρχικό Συμβούλιο είναι αρμόδιο να γνωματεύει για τα παρακάτω ζητήματα:

α. Υποβιβασμός κληρωτού υπαξιωματικού.

β. Έκπτωση κληρωτού υπαξιωματικού.

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΥΠΟΒΙΒΑΣΜΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΚΠΤΩΣΗ

4. Κάθε Διοικητής Υπομονάδας και γενικά κάθε Αξιωματικός, που είναι προϊστάμενος μιας υπηρεσίας, ο οποίος θεωρεί, ότι κάποιος κληρωτός Υπαξιωματικός απ' αυτούς που υπηρετούν κάτω από τις διαταγές του, έκανε παράπτωμα, που δικαιολογεί υποβιβασμό ή έκπτωση, κάνει τις εξής ενέργειες: Υποβάλλει στη Μονάδα του σχετική έκθεση, όπου αναφέρει με λεπτομέρειες τους λόγους, οι οποίοι συνηγορούν γι' αυτήν την πρόταση. Κατόπιν στέλνει μαζί με την αναφορά αντίγραφο του φύλλου Μητρώου του υπαξιωματικού που παραπέμπει καθώς και οποιοδήποτε άλλο στοιχείο, ικανό

να στηρίξει την πρόταση του (δικογραφίες, έγγραφα Αρχών ασφαλείας, αναφορές Υπομονάδας).

5. Ο Διοικητής της Μονάδας υποβάλλει ιεραρχικά τη σχετική πρόταση προς το Σχηματισμό, που ανήκει, μαζί με τη γνώμη του. Ο Διοικητής του Σχηματισμού εάν κρίνει, ότι τα περιστατικά δε δικαιολογούν την ποινή του υποβιβασμού ή της εκπτώσεως, επιστρέφει τη σχετική αλληλογραφία και τιμωρεί τον υπαξιωματικό με ελαφρότερη ποινή, αν όμως κρίνει τα περιστατικά αρκετά, διατάζει να παραπεμφθεί ο Υπαξιωματικός στο Πειθαρχικό Συμβούλιο Οπλιτών.

6. Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου συγκαλεί αυτό μέσα σε δέκα ημέρες από την κοινοποίηση σ' αυτόν της παραπεμπτικής διαταγής. Το Συμβούλιο εξετάζει την υπόθεση και αφού συντάξει αιτιολογημένη γνωμοδότηση, την υποβάλλει μέσα σε τρεις ημέρες στον αντίστοιχο Σχηματισμό.

7. Ο Πρόεδρος καλεί υποχρεωτικά στο Συμβούλιο τον κατηγορούμενο Υπαξιωματικό και αν κρίνει απαραίτητο και μάρτυρες για τη διαφώτιση του Συμβουλίου.

8. Η απόφαση παίρνεται με πλειοψηφία, μετά από μυστική ψηφοφορία. Αν το ερώτημα είναι η έκπτωση και το Συμβούλιο αποφάνθηκε ευνοϊκά για τον κατηγορούμενο, ο Πρόεδρος στη συνέχεια θέτει στο Συμβούλιο το ερώτημα του υποβιβασμού.

9. Καταδικαστική απόφαση που πάρθηκε παμψηφεί ή με πλειοψηφία 4 προς 1, είναι υποχρεωτική για το Διοικητή του Σχηματισμού. Αν η καταδικαστική απόφαση πάρθηκε με πλειοψηφία 3 προς 2, τότε ο Διοικητής του Σχηματισμού μπορεί ή να τη δεχθεί ή όχι, οπότε τιμωρεί τον κατηγορούμενο υπαξιωματικό με ελαφρότερη ποινή. Εάν η απόφαση είναι απαλλακτική είτε παμψηφεί είτε με πλειοψηφία, τότε είναι υποχρεωτική για το Διοικητή του Σχηματισμού, ο οποίος τιμωρεί τον απαλλαγμένο υπαξιωματικό με μικρότερη πειθαρχική ποινή, αφού τον κρίνει πειθαρχικά.

10. Η απόφαση για υποβιβασμό ή έκπτωση κοινοποιείται με την Ημερήσια Διαταγή της Μονάδας.

11. Για την παραπομπή σε Πειθαρχικά Συμβούλια των Μόνιμων και Εθελοντών Υπαξιωματικών, τη συγκρότηση τους και τη διαδικασία σ' αυτά, εφαρμόζονται οι διατάξεις των σχετικών Νόμων, που ισχύουν κάθε φορά.

ΑΡΘΡΟ 72

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΗ ΤΩΝ ΠΟΙΝΩΝ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

1. Εντός της Υπομονάδας, αυτός που επιβάλλει κάποια ποινή σε οπλίτη, του την κοινοποιεί προφορικά και κατόπιν δίνει σημείωμα στον Αρχιλοχία της Υπομονάδας. Ο Αρχιλοχίας ενημερώνει σχετικά τα όργανα Υπηρεσίας της Υπομονάδας και καταχωρεί τις ποινές στο «Βιβλίο Αιτήσεων και Αναφορών» αυτής. Τούτο υποβάλλει στο Διοικητή της Υπομονάδας πριν από την κανονική ώρα της αναφοράς αυτής. Οι οπλίτες που τιμωρήθηκαν, παρουσιάζονται στην αναφορά της Υπομονάδας και εξετάζονται από το Διοικητή αυτής, που εγκρίνει ή τροποποιεί, πιθανόν, τις ποινές που επιβλήθηκαν. Η απόφαση του Διοικητή της Υπομονάδας μαζί με τις ποινές που επιβλήθηκαν από τον ίδιο, καταχωρείται από τον Αρχιλοχία αυτής στην Ημερήσια Αναφορά της Υπομονάδας, που υποβάλλεται στο Διοικητή της Μονάδας.

2. Ο Διοικητής της Μονάδας, αφού εγκρίνει τις ποινές που επιβλήθηκαν όπως αναφέρονται στις Ημερήσιες Αναφορές των Υπομονάδων, διατάζει την

καταχώριση τους στην Ημερήσια Διαταγή της Μονάδας, μαζί με τις ποινές που επιβλήθηκαν τόσο απ' αυτόν τον ίδιο, όσο και από άλλους αξιωματικούς της Μονάδας (Υποδιοικητή, Επόπτη Ασφαλείας κλπ) ή από άλλες Αρχές (Ανώτερο Διοικητή Φρουράς, Φρούραρχο, προϊστάμενες Αρχές).

3. Τα Όργανα Υπηρεσίας (Άρθρο 73 παραγρ. 6) κοινοποιούν τις ποινές που επιβάλλονται απ' αυτά στους οπλίτες, προφορικά και αναφέρουν σχετικά προς τον αντίστοιχο Διοικητή (Υπομονάδας ή Στρατοπέδου) με τα «Δελτία Συμβάντων» που υποβάλλουν.

4. Οι Φρούραρχοι και οι Στρατοπεδάρχες (Άρθρο 73, παραγρ. 3 και 4) κοινοποιούν τις ποινές που επιβάλλονται απ' αυτούς στους οπλίτες με τις Ημερήσιες Διαταγές Φρουραρχείου και Στρατοπέδου αντίστοιχα.

5. Όλες οι Αρχές, οι προϊστάμενες της Μονάδας, κοινοποιούν τις ποινές που επιβάλλονται από αυτές στους οπλίτες, με διαταγή προς τις αντίστοιχες Μονάδες.

6. Οι ποινές φυλακίσεως, απλής ή αυστηρής, που επιβάλλονται στους κληρωτούς οπλίτες, κοινοποιούνται από τη Μονάδα στο Στρατολογικό Γραφείο, όπου υπάγονται (στρατολογικά) οι τιμωρούμενοι.

7. Για παραδειγματισμό, οι ποινές που επιβάλλονται στους οπλίτες, κοινοποιούνται κατά το προσκλητήριο, σε όλους γενικά τους οπλίτες της Μονάδας, με την Ημερήσια Διαταγή.

ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΗ

8. Οι ποινές στερήσεως αδείας εξόδου, που επιβάλλονται από το Διοικητή Υπομονάδας και τους υφισταμένους του, καταχωρούνται στην Ημερήσια Διαταγή

της Υπομονάδας. Όλες οι υπόλοιπες ποινές των οπλιτών, καταχωρούνται στην Ημερήσια Διαταγή της Μονάδας.

9. Εκτός από την Ημερήσια Διαταγή, οι ποινές των μόνιμων και εθελοντών οπλιτών, καταχωρούνται στα ατομικά τους έγγραφα, ενώ των κληρωτών στα βιβλία και μητρώα, που προβλέπονται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Σ

ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΕΣ ΠΟΙΝΕΣ

ΑΡΘΡΟ 73

ΕΙΔΙΚΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΗΣ ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑΣ

1. Σε ειδικές περιπτώσεις, δίνεται σε βαθμοφόρους, για διευκόλυνση της εκπληρώσεως της αποστολής τους, πειθαρχική δικαιοδοσία και πάνω σε κατώτερους τους αξιωματικούς, ανθυπασπιστές και οπλίτες, που δεν υπάγονται στην άμεση ή έμμεση διοίκηση τους.

2. Υποδιοικητές

Η πειθαρχική δικαιοδοσία, που παρέχεται στους υποδιοικητές, ασκείται σ' όλους τους κατώτερους τους στρατιωτικούς, που ανήκουν στη δύναμη του κλιμακίου, του οποίου είναι υποδιοικητές. Η πειθαρχική αυτή δικαιοδοσία καθορίζεται ως εξής:

α. Οι υποδιοικητές Μεραρχιών και υποδιοικητές Ταξιαρχιών έχουν πειθαρχική δικαιοδοσία ίση μ' αυτήν του Διοικητή Συγκροτήματος.

β. Οι υποδιοικητές Συγκροτημάτων, έχουν πειθαρχική δικαιοδοσία ίση μ' αυτήν του Διοικητή Μονάδας, όταν είναι ανώτερος αξιωματικός.

γ. Οι υποδιοικητές Μονάδων έχουν πειθαρχική δικαιοδοσία ίση μ' αυτή του Διοικητή Υπομονάδας.

δ. Οι υποδιοικητές Υπομονάδων έχουν πειθαρχική δικαιοδοσία ίση μ' αυτή του Διοικητή Διμοιρίας ή Ουλαμού.

3. Ανώτερος Διοικητής Φρουράς (πόλεως) και Φρούραρχος

Οι Ανώτεροι Διοικητές Φρουρών και Φρούραρχοι, εάν στους τελευταίους έχουν ανατεθεί καθήκοντα τάξεως και πειθαρχίας, έχουν πειθαρχική δικαιοδοσία σε όλους τους κατώτερους τους στρατιωτικούς του Κλάδου των Ενόπλων Δυνάμεων, στον οποίο αυτοί ανήκουν, οι οποίοι υπηρετούν στη Φρουρά και σ' αυτούς που περνούν από αυτή, χωρίς να υπάγονται στις διαταγές τους. Η δικαιοδοσία τους αυτή εκτείνεται σε όλα τα ζητήματα, που έχουν σχέση με την πειθαρχία, την τάξη, την εμφάνιση και γενικά τη συμπεριφορά στην πόλη. Η πειθαρχική δικαιοδοσία αυτών καθορίζεται ως εξής:

α. Εάν έχουν βαθμό ανώτατου αξιωματικού, έχουν πειθαρχική δικαιοδοσία οι Αντιστράτηγοι ίση μ' αυτήν του Διοικητή Σώματος Στρατού, οι Υποστράτηγοι και Ταξιαρχοί ίση μ' αυτήν του Διοικητή Μεραρχίας.

β. Εάν έχουν βαθμό ανώτερου αξιωματικού, έχουν πειθαρχική δικαιοδοσία ίση μ' αυτήν του Διοικητή Μονάδας.

γ. Εάν έχουν βαθμό κατώτερου αξιωματικού, έχουν πειθαρχική δικαιοδοσία ίση μ' αυτήν του Διοικητή Υπομονάδας.

δ. Η πειθαρχική δικαιοδοσία όλων αυτών επί των κατώτερων τους στρατιωτικών, των υπόλοιπων Κλάδων των Ενόπλων Δυνάμεων, καθορίζεται από τον κανονισμό «Εξωτερικής Υπηρεσίας Στρατευμάτων», που ισχύει κάθε φορά.

4. Στρατοπεδάρχες

Όταν στο ίδιο Στρατόπεδο στρατωνίζονται περισσότερες από μια Μονάδες, οι οποίες δεν είναι κάτω από μια διοίκηση, ο αρχαιότερος Διοικητής Μονάδας ορίζεται Στρατοπεδάρχης με διαταγή του Ανώτερου Διοικητή Φρουράς. Αυτός έχει πειθαρχική δικαιοδοσία Διοικητή Μονάδας και στο προσωπικό των υπόλοιπων Μονάδων του Στρατοπέδου, αλλά μόνον για ζητήματα που σχετίζονται με την τάξη και τη γενική λειτουργία του και όχι για θέματα που σχετίζονται με την εσωτερική λειτουργία και υπηρεσία των Μονάδων.

5. Διοικητές Αποσπασμάτων και Τακτικών Συγκροτημάτων

Οι Διοικητές Αποσπασμάτων (Άρθρο 53) και Τακτικών Συγκροτημάτων (Άρθρο 5 παραγρ. 9), καθώς και οι υφιστάμενοι τους Διοικητές σ' όλη την κλίμακα, εξασκούν πλήρη διοίκηση στους υφιστάμενους τους στρατιωτικούς. Κατά συνέπεια, αυτοί έχουν την πειθαρχική δικαιοδοσία στα αντίστοιχα κλιμάκια διοικήσεως (Άρθρα 67 και 70).

6. Όργανα Υπηρεσίας

Τις ημέρες αργίας, καθώς και τις μη εργάσιμες ώρες, ο Αξιωματικός Επόπτης Ασφαλείας, ή επιφυλακής του Στρατοπέδου, ο οποίος είναι υπεύθυνος για την ασφάλεια και την τάξη στο Στρατόπεδο, έχει δικαίωμα να διατάξει τη μεταφορά στο πειθαρχείο ή το με οποιοδήποτε τρόπο περιορισμό κάθε κατώτερου του στρατιωτικού, ο οποίος διαταράζει την τάξη στο Στρατόπεδο ή κάνει παράπτωμα, που απαιτεί άμεση καταστολή. Το ίδιο δικαίωμα έχουν και οι Αξιωματικοί Υπηρεσίας των στρατωνιζομένων στο Στρατόπεδο Μονάδων ή Υπομονάδων, που υπάγονται στις διαταγές τους, για τους οπλίτες της αντίστοιχης Μονάδας ή Υπομονάδας εάν, λόγω θέσεως, δεν έχουν άλλη πειθαρχική δικαιοδοσία.

Σε περίπτωση απουσίας αξιωματικών, ο Υπαξιωματικός Υπηρεσίας ή ο αρχαιότερος από τους παρόντες υπαξιωματικούς της Μονάδας ή Υπομονάδας, έχει αυτό το δικαίωμα.

7. Άλλες Περιπτώσεις

Με αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Άμυνας που εκδίδονται μετά από πρόταση του Αρχηγού Γενικού Επιτελείου Στρατού, μπορεί να καθορίζεται, με βάση τις γενικές αρχές αυτού του Κανονισμού, η πειθαρχική δικαιοδοσία αξιωματικών για να αντιμετωπιστούν ειδικές περιπτώσεις, οι οποίες δεν προβλέπονται σ' αυτόν τον Κανονισμό και ιδιαίτερα για ό,τι έχει σχέση με τους στρατιωτικούς που υπηρετούν στο εξωτερικό.

ΑΡΘΡΟ 74

ΕΠΑΥΞΗΣΗ, ΜΕΙΩΣΗ, ΑΡΣΗ, ΔΙΑΚΟΠΗ Ή ΑΠΑΛΛΑΓΗ ΕΚΤΙΣΕΩΣ ΠΟΙΝΩΝ

1. Κάθε Διοικητής προϊστάμενος αυτού που επέβαλε μια ποινή, μπορεί να την επαυξήσει, αν κρίνει, ότι η φύση του παραπτώματος, οι συνθήκες κάτω από τις οποίες έγινε αυτό, η προηγούμενη διαγωγή του τιμωρημένου ή η ανάγκη καταστολής συχνών παρόμοιων παραπτωμάτων, επιβάλλουν πιο αυστηρή ποινή. Με τον όρο επαύξηση εννοείται και η μετατροπή της ποινής σε αυστηρότερη.

2. Αυτός που επιβάλλει μια ποινή μπορεί να την μειώσει ή να την άρει, αν διαπιστωθεί από νεώτερη εξέταση, ότι η αρχική απόφαση στηρίχτηκε σε λανθασμένες ή ατελείς πληροφορίες. Με τον όρο μείωση εννοείται και η μετατροπή της ποινής σε ελαφρότερη.

3. Η άρση ή η μείωση ποινής που αναφέρεται στην προηγούμενη παράγραφο, πρέπει να γίνει σε τριάντα (30) ημέρες από την ημερομηνία που επιβλήθηκε. Πέρα από αυτήν την ημερομηνία δικαίωμα άρσεως ή μειώσεως ποινής, έχει μόνο ο Προϊστάμενος αυτού που την επέβαλε, μετά από αναφορά του τελευταίου.

4. Κάθε Διοικητής προϊστάμενος αυτού που επέβαλε μια ποινή, όταν κρίνει από το αιτιολογικό της, ότι είναι δυσανάλογα αυστηρή, διατάζει να υποβληθούν σ' αυτόν περισσότερα στοιχεία. Αν από αυτά κρίνει δίκαιη τη μείωση ή την άρση της ποινής, υποδεικνύει σ' αυτόν που την επέβαλε τους λόγους, οι οποίοι συνηγορούν για μείωση ή άρση, για να μειώσει ή να άρει την ποινή, αυτός ο ίδιος που την επέβαλε. Αν ο τελευταίος δεν πείθεται, τότε ο προϊστάμενος Διοικητής ελαττώνει ή αίρει την ποινή και τιμωρεί αυτόν που την επέβαλε, εάν κρίνει, ότι λόγοι προσωπικοί τον επηρέασαν στην εκτίμηση του.

5. Ο Διοικητής Υπομονάδας, όταν θεωρεί δίκαιη τη μείωση ή άρση κάποιας ποινής που επιβλήθηκε από υπαξιωματικό, εάν έχει σχέση η ποινή με την Υπομονάδα του και μόνο, την ελαττώνει ή την αίρει.

Αν όμως η ποινή επιβλήθηκε από αξιωματικό ή ανθυπασπιστή, ζητά τη μείωση ή άρση της από το Διοικητή της Μονάδας.

6. Όταν πρόκειται για επαύξηση ποινής που έχει επιβληθεί, λαμβάνονται υπόψη και αφαιρούνται για την έκτιση της, οι ημέρες που ήδη εκτίθηκαν από την αρχική ποινή, ανεξάρτητα από το είδος της.

7. Διακοπή εκτίσεως ποινής απαγορεύεται, εκτός αν συντρέχουν λόγοι υγείας ή άλλοι σοβαροί λόγοι, που πιστοποιούνται με επίσημα έγγραφα. Στην πρώτη περίπτωση, δικαίωμα διακοπής εκτίσεως έχει ο Διοικητής της Μονάδας, μετά από υποβολή σ' αυτόν ιατρικής γνωματεύσεως. Στη δεύτερη περίπτωση ο Διοικητής της Μονάδας, μπορεί να διατάξει τη διακοπή εκτίσεως ποινής, μόνο

αν αυτή επιβλήθηκε από αυτόν ή από τους υφισταμένους του. Εάν η ποινή επιβλήθηκε από προϊστάμενο Διοικητή, υποβάλλεται ο' αυτόν ιεραρχικά η αίτηση, μαζί με τα σχετικά δικαιολογητικά. Το υπόλοιπο της ποινής, που διακόπηκε σύμφωνα με τα παραπάνω, εκτίεται μόλις εκλείψουν οι λόγοι, που επέβαλαν τη διακοπή.

8. Απαλλαγή εκτίσεως του υπόλοιπου των συνηθισμένων πειθαρχικών ποινών, διατάζεται μόνο από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας με την ευκαιρία Εθνικών εορτών ή ευτυχών Εθνικών γεγονότων.

ΑΡΘΡΟ 75 ΕΝΑΡΞΗ ΚΑΙ ΛΗΞΗ ΠΟΙΝΩΝ

1. Οι ποινές περιορισμού, κρατήσεως και φυλακίσεως, απλής ή αυστηρής, επιβάλλονται σε ημέρες και αρχίζουν από τη στιγμή που επιβλήθηκαν, υπολογίζονται όμως από την ώρα της αναφοράς της ημέρας ενάρξεως τους και τελειώνουν την ημέρα, κατά την οποία συμπληρώνεται ο αριθμός των ημερών της ποινής. Εφόσον οι παραπάνω ποινές επιβάλλονται από προϊστάμενα της Μονάδας κλιμάκια, αρχίζουν από τη στιγμή, που έλαβε γνώση της ποινής ο στρατιώτης, που τιμωρήθηκε και λήγουν την ημέρα, που συμπληρώνεται ο αριθμός των ημερών της ποινής.
2. Κάθε νέα ποινή, βαρύτερη απ' αυτήν που ήδη εκτίεται, αρχίζει από την ώρα που επιβλήθηκε και λήγει όταν συμπληρωθεί ο αριθμός των ημερών της, οπότε συνεχίζεται αυτή, που διακόπηκε.
3. Ο χρόνος νοσηλείας του στρατιωτικού που έχει ποινή, δεν υπολογίζεται στο χρόνο της ποινής.
4. Ο Διοικητής της Μονάδας, οφείλει να διατάζει την αποφυλάκιση κάθε υφισταμένου του, που οδηγήθηκε εκτάκτως στο πειθαρχείο, στον οποίο δεν επιβλήθηκε κάποια ποινή, μετά από διαμονή 24 ωρών στο πειθαρχείο.
5. Κάθε αξιωματικός ή ανθυπασπιστής οφείλει σε 24 ώρες από τη λήξη της ποινής, που του επιβλήθηκε, είτε κράτηση είτε βαρύτερη ποινή, να παρουσιαστεί στο Διοικητή της Μονάδας και να αναφέρει τη λήξη της ποινής του.
6. Οι οπλίτες, μετά τη λήξη της ποινής κρατήσεως ή κάποιας βαρύτερης, παρουσιάζονται στο Διοικητή της Υπομονάδας, την ώρα της ημερήσιας αναφοράς και αναφέρουν τη λήξη της ποινής. Όσοι τιμωρήθηκαν με φυλάκιση ή και με βαρύτερη ποινή, παρουσιάζονται και στο Διοικητή της Μονάδας την ώρα της ημερήσιας αναφοράς.

ΑΡΘΡΟ 76 ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟΙ ΠΟΥ ΤΙΜΩΡΟΥΝΤΑΙ ΕΚΤΟΣ ΤΗΣ ΕΔΡΑΣ ΤΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ ΤΟΥΣ

1. Για τους στρατιωτικούς που ευρίσκονται μακριά από την έδρα της Μονάδας τους, σε άδεια ή εκτέλεση υπηρεσίας και οι οποίοι τιμωρούνται από τους κατά τόπους Ανώτερους Διοικητές ή Φρουράρχους (Άρθρο 73 παραγρ. 3), εφαρμόζονται αυτά, που αναφέρονται στις επόμενες παραγράφους, σχετικά με την έκτιση των ποινών.
2. Όσοι τιμωρούνται με περιορισμό ή κράτηση, εκτίουν την ποινή τους, μετά την επιστροφή στη Μονάδα τους.
3. Αυτοί που ευρίσκονται σε κανονική άδεια και τιμωρούνται με φυλάκιση, είναι δυνατόν, εάν το παράπτωμα είναι πολύ σοβαρό, να σταλούν στη

Μονάδα τους, αφού διακοπεί η άδεια τους ή να εκτίσουν την ποινή τους στο πειθαρχείο της Φρουράς του τόπου της άδειας τους.

4. Αυτοί που ευρίσκονται σε αναρρωτική άδεια ή διαμένουν προσωρινά στη Φρουρά για εκτέλεση υπηρεσίας και τιμωρούνται με φυλάκιση, εκτίουν την ποινή τους μετά την επιστροφή- στη Μονάδα τους.

Αν όμως το παράπτωμα είναι πολύ σοβαρό και απαιτείται άμεσος περιορισμός του παραβάτη, ο Ανώτερος Διοικητής Φρουράς, γι' αυτούς που είναι σε αναρρωτική άδεια, διατάζει την εισαγωγή τους στο πιο κοντινό Στρατιωτικό Νοσοκομείο για έκτιση της ποινής τους. Για όσους διαμένουν προσωρινά στη Φρουρά για εκτέλεση υπηρεσίας, διατάζει την προσωπική τους κράτηση σε πειθαρχείο της Φρουράς και ζητά από τον Αρχηγό Γενικού Επιτελείου Στρατού την ανάκληση τους στη Μονάδα τους.

5. Σ' αυτούς που στέλνονται ή ανακαλούνται στις Μονάδες τους, σύμφωνα με τις παραπάνω διατάξεις, ο Φρούραρχος σημειώνει στο Φύλλο της άδειας ή στο Φύλλο πορείας τους αυτήν την απόφαση. Αυτοί οφείλουν ν' αναχωρήσουν μέσα σε 24 ώρες για τη Μονάδα τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Τ

ΠΑΡΑΠΟΝΑ

ΑΡΘΡΟ 77

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΠΕΡΙ ΠΑΡΑΠΟΝΩΝ

1. Κάθε στρατιωτικός δικαιούται να παραπονεθεί, σύμφωνα με τις διατάξεις που αναφέρονται σ' αυτό το Κεφάλαιο, αν θεωρήσει, ότι αδικήθηκε από κάποια διαταγή, που του δόθηκε ή από κάποια ενέργεια ή μέτρο των προϊσταμένων του. Πρέπει όμως προηγουμένως να υπακούσει και να συμμορφωθεί πλήρως στη διαταγή ή τα μέτρα, που λήφθηκαν, εκτός από την περίπτωση της παραγράφου 11 του άρθρου 11. Χωρίς αυτόν τον όρο, δε γίνεται δεκτό το παράπνομο του, και έχει ακέραιη την ευθύνη εξ αιτίας της ανυπακοής.

2. Αναστολή εκτελέσεως διαταγής ή εκτίσεως ποινής για εξέταση παραπόνων, απαγορεύεται. Μόνο μετά την εκτέλεση της διαταγής ή την έναρξη εκτίσεως ποινής, μπορεί να γίνει δεκτό το παράπνομο.

3. Υποβολή μόνο ατομικών παραπόνων επιτρέπεται, δηλαδή για αδικία που έγινε στον παραπονούμενο και όχι σ' άλλον ή άλλους. Κατά συνέπεια υποβολή παραπόνων εκ μέρους άλλου ή για υπεράσπιση άλλου, απαγορεύεται.

Επίσης, απαγορεύεται η υποβολή παραπόνων από ομάδα στρατιωτικών, που ενεργούν κατόπιν συμφωνίας, έστω και αν οι αναφορές παραπόνων υποβάλλονται χωριστά. Η πράξη αυτή αποτελεί το ποινικό αδίκημα της ομαδικής απείθειας που τιμωρείται από το Στρατιωτικό Ποινικό Κώδικα.

4. Κάθε παράπνομο υποβάλλεται ιεραρχικά. Γραπτά από τους αξιωματικούς, ανθυπασπιστές και μόνιμους ή εθελοντές οπλίτες και προφορικά από τους κληρωτούς οπλίτες.

5. Τα παράπνομα υποβάλλονται μέσα σε 15 ημέρες απ' την ημέρα, κατά την οποία ο παραπονούμενος έλαβε γνώση της διαταγής ή της ενέργειας με την οποία νομίζει ότι αδικείται, εκτός εάν διαφορετικά καθορίζεται από άλλες διατάξεις. Πέρα από αυτή τη προθεσμία, τα παράπνομα δε γίνονται δεκτά.

6. Η ίδια προθεσμία των 15 ημερών ισχύει και για την εκ νέου υποβολή παραπόνων, στην περίπτωση, κατά την οποία ο παραπονούμενος δεν έμεινε ικανοποιημένος από την απάντηση, που δόθηκε στα παράπονα του (Άρθρο 78).

ΑΡΘΡΟ 78 ΥΠΟΒΟΛΗ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΗ ΠΑΡΑΠΟΝΩΝ

ΓΕΝΙΚΑ

1. Στη διατύπωση του παραπόνου του, γραπτά ή προφορικά, ο παραπονούμενος οφείλει να εκφράζεται με το σεβασμό που αρμόζει και να εκθέτει μόνο τα περιστατικά που συνιστούν το παράπονο του, αποφεύγοντας χαρακτηρισμούς και κρίσεις περί των προσώπων των ανωτέρων του.
2. Εάν ο παραπονούμενος στη διατύπωση του παραπόνου του, δείχνει έλλειψη σεβασμού, όπως αναφέρεται στην παράγραφο 1 του Άρθρου, το παράπονο γίνεται δεκτό και εξετάζεται, έπειτα όμως τιμωρείται ο παραπονούμενος γι' αυτήν την έλλειψη σεβασμού ή για άλλες παραβάσεις που έγιναν με την αναφορά.
3. Σε κάθε Μονάδα τηρείται βιβλίο εξετάσεως παραπόνων, όπου η ημερομηνία εγγραφής, το παράπονο και η απόφαση της Διοικήσεως.

ΕΞΕΤΑΣΗ ΠΑΡΑΠΟΝΩΝ

4. Ο Διοικητής, ο οποίος δέχεται το παράπονο και είναι αρμόδιος να το κρίνει, το εξετάζει και εάν διαπιστώσει, ότι είναι βάσιμο, ικανοποιεί τον παραπονούμενο. Εάν το κρίνει αβάσιμο, εξηγεί στον παραπονούμενο τους λαγούς, για τους οποίους το παράπονα του είναι αβάσιμο. Εάν ο παραπονούμενος δεν πείθεται και επιμένει, ο Διοικητής υποβάλλει το παράπονα του στον αμέσως προϊστάμενα του, για να κριθεί στον επόμενο βαθμό. Εάν ο αξιωματικός που δέχεται το παράπονο, δεν έχει δικαίωμα να κρίνει αυτό, το υποβάλλει με τις παρατηρήσεις του ιεραρχικά σ' εκείνον που έχει το δικαίωμα κρίσεως. Γραπτές εξετάσεις για παράπονα, γίνονται όταν είναι δύσκολη η εξακρίβωση των πραγματικών περιστατικών. Επίσης όταν προκύπτουν ποινικά αδικήματα ή βαριές πειθαρχικές παραβάσεις, που τιμωρούνται με καταστατικές πειθαρχικές ποινές.
5. Δικαίωμα να κρίνει το παράπονο σε πρώτο βαθμό, έχει εκείνος, για τις ενέργειες του οποίου γίνεται το παράπονο. Δικαίωμα να κρίνει το παράπονο σε δεύτερο βαθμό, έχει ο αμέσως προϊστάμενος εκείνου, κατά του οποίου στρέφεται αυτό. Δικαίωμα κρίσεως του παραπόνου σε τρίτο βαθμό έχει ο αμέσως προϊστάμενος εκείνου, που έχει το δικαίωμα να κρίνει αυτό σε δεύτερο βαθμό. Η απόφαση αυτού είναι τελεσίδικη και εάν ο παραπονούμενος εξακολουθεί να επιμένει σ' αυτά, τιμωρείται από αυτόν, που έχει το δικαίωμα τρίτου βαθμού κρίσεως. Η απάντηση στα παράπονα δίνεται προφορικά στους κληρωτούς οπλίτες και γραπτά στους αξιωματικούς και ανθυπασπιστές, μόνιμους και εθελοντές οπλίτες.
6. Η απόκρυψη από κάθε ανώτερο, οποιουδήποτε παραπόνου που του υποβλήθηκε σύμφωνα με τις παραπάνω διατάξεις, έχει σαν συνέπεια την επιβολή ποινής σ' αυτόν. Επίσης απαγορεύεται αυστηρά σε κάθε ανώτερο, να μη δεχτεί ή να απορρίψει παράπονα υφισταμένου του, που έχουν σχέση με το πρόσωπο του.

7. Η εξέταση ή η παραπέρα προώθηση των παραπόνων, γίνεται κατά προτεραιότητα, με τρόπο, ώστε ο παραπονούμενος να λαμβάνει γνώση των αποφάσεων για τα παράπονα του μέσα σε έξι εργάσιμες ημέρες από την υποβολή τους, αν πρόκειται για πρώτο βαθμό κρίσεως και σε 15 εργάσιμες ημέρες, αν πρόκειται για δεύτερο και τρίτο βαθμό κρίσεως, για κάθε κλιμάκιο Διοικήσεως.

Εάν μέσα σε τρεις μήνες δεν πάρει απάντηση, έχει δικαίωμα να υπερβεί την ιεραρχία για μια φορά απευθυνόμενος σε προϊστάμενο του που έχει δικαίωμα τελεσίδικης κρίσεως.

Η υποβολή παραπόνων ακολουθεί αυστηρά την ιεραρχική οδό. Εάν λόγω μεταθέσεως ο παραπονούμενος δεν είναι στις διαταγές του ανωτέρου του, τον οποίο αφορά το παράπονο, τότε ακολουθείται η εξής διαδικασία:

Πρωθείται ιεραρχικά μέχρι το Διοικητή που είναι άμεσος ή έμμεσος προϊστάμενος, τόσο του παραπόνου μενού όσο και εκείνου τον οποίο αφορά το παράπονο. Αυτός ο Διοικητής, αφού ζητήσει και πάρει τις παρατηρήσεις του τελευταίου αποφασίζει σχετικά.

ΥΠΕΡΒΑΣΗ ΙΕΡΑΡΧΙΑΣ

8. Κάθε υπέρβαση ιεραρχίας στην υποβολή παραπόνων τιμωρείται από το Διοικητή, προς τον οποίον ή με τον οποίον ο παραπονούμενος όφειλε να υποβάλει το παράπονο του. Ο προϊστάμενος Διοικητής απορρίπτει χωρίς εξέταση το παράπονο και διατάζει να υποβληθεί ιεραρχικά.

9. Υπέρβαση της ιεραρχίας, επιτρέπεται στους παραπονούμενους, όταν αυτοί δεν πήραν καμία απάντηση για τα παράπονα τους, μετά την πάροδο των προθεσμιών που αναφέρονται στην παράγραφο 7.

Στην περίπτωση αυτή ο παραπονούμενος μπορεί ν' απευθυνθεί απ' ευθείας στην άμέσως προϊσταμένη Αρχή εκείνης, που δεν απάντησε. Έχει υποχρέωση όμως να κοινοποιήσει την ενέργεια του αυτή στην Αρχή, η οποία δεν του απάντησε. Εάν το παραλείψει αυτό τιμωρείται.

10. Στις διοικητικές επιθεωρήσεις, αυτός που επιθεωρεί, μπορεί να εξετάσει απ' ευθείας οποιοδήποτε παράπονο ή αίτημα αξιωματικού, ανθυπασπιστή ή οπλίτη, που υποβλήθηκε σύμφωνα με τις παραπάνω διατάξεις ιεραρχικά και παρέμεινε ανικανοποίητο.

ΜΕΡΟΣ ΕΚΤΟ ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ Υ

ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΑΡΘΡΟ 79

ΕΥΘΥΝΗ ΠΑ ΤΗΝ ΤΗΡΗΣΗ ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ

1. Όλοι οι Διοικητές, σ' όλη την κλίμακα της Ιεραρχίας είναι υπεύθυνοι για την ακριβή τήρηση των διατάξεων αυτού του Κανονισμού.

2. Διαταγές ή οδηγίες που δίνονται προς εφαρμογή των διατάξεων αυτού του Κανονισμού, πρέπει να κυριαρχούνται από το πνεύμα και το σκοπό αυτών των διατάξεων.

3. Οι αξιωματικοί πρέπει να ερμηνεύουν τις διατάξεις αυτές με βάση τη λογική, με οδηγό το συμφέρον της υπηρεσίας και να έχουν υπόψη τους, ότι αυτές δεν αφήνουν περιθώρια για εξαιρέσεις.

Στον Υπουργό Αναπληρωτή Εθνικής Άμυνας αναθέτουμε τη δημοσίευση και εκτέλεση αυτού του Διατάγματος.

Αθήνα 20 Μαρτίου 1984

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Γ. ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ
Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΝΤΩΝΗΣ ΔΡΟΣΟΠΑΝΝΗΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ
ΥΠΟΔΕΙΓΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

«Α» Αντιστοιχία Βαθμών Στρατού, Ναυτικού και Αεροπορίας.

«Β» Ειδικές Ονομασίες Βαθμών.

«Γ» Στρατιωτικά Εγκλήματα.

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑΤΑ

1. Πρακτικό Ορκωμοσίας.
2. Ατομική Αναφορά Στρατιωτικού.
3. Παράδειγμα Αναφοράς Αιτήσεως Αδείας Απουσίας
4. Υπηρεσιακό Σημείωμα.
5. Άδεια Παραμονής Εκτός Στρατοπέδου.
6. Άδεια Διανυκτερεύσεως.
7. Άδεια Απουσίας Μικρής Διάρκειας για Μόνιμους Στρατιωτικούς.
8. Άδεια Απουσίας Μικρής Διάρκειας για Κληρωτούς Οπλίτες.
9. Άδεια Απουσίας.
10. Σήμα Αγνοίας Οπλίτη.
11. Σήμα Αναζητήσεως Αξιωματικού ή Ανθυπασπιστή.
12. Φύλλο Πορείας Ατομικό.
13. Φύλλο Πορείας Ομαδικό.
14. Γνωμοδότηση Πειθαρχικού Συμβουλίου Οπλιτών.
15. Αίτηση Αποστρατείας.
16. Αίτηση Παραίτησεως.

Ακριβές αντίγραφο (Του Κανονισμού)
Κούρκαφας

Αντγος Βασίλειος

Αρχηγός

Γεώργ. Παπαχατζόπουλος
Ανχης (ΠΖ) - ΔΟΡ/36